

VEZÉRCIKK

Ma is! • Túrmezei Erzsébet

%%Ma újra rácsodálkozom.
Újra megérint toborzó szavad.
Átzenget tovatűnt évszázadokon,
ahogyan nem az erőseket,
magabiztosakat hívogatod,
csak a kicsiket, megterhelteket,
gyengéket, fáradtakat.
Aki magának is teher,
aki már senkinek se kell, az kell neked.
Volt-e valaha kívüled vezér,
aki így toborzott sereget?!
Századok tűnnek. Vén földünk forog.
Letűnnek vezérek, diktátorok,
emberalkotta rendszerek...
De Teneked ma is van sereged.
S ma újra rácsodálkozom.
Újra megérint
fáradtakat és megterhelteket
toborzó, hívó szavad.
Hisz így állhattam seregedbe én is,
hogy boldogan szolgáljalak!
Századok szállnak, tűnő fellegek.
De neked, élő Krisztus,
láthatatlan Vezér,
ma is van sereged!/%%

TANÍTÁS

A hit, ami Istennek tetszik • Pataky Albert

Évekkel ezelőtt, ha valaki azt mondta, hogy ő hívó, nagy örömmel öleltük keblünkre, mondván: lelki testvérünk. Ma, amikor nem az ateizmus a megszokott és hivatalosan támogatott eszme, a szabadsággal és a demokráciával együtt megjelent országunkban nagyon sokféle vallás és hit, óvatosabbak vagyunk a kebelre öleléssel. Igazunk van!
Az Igében ezt olvassuk: „Hit nélkül pedig lehetetlen Istennek tetszeni” (Zsid 11,6). De vajon minden hit kedves Istennek? Természetesen nem. Az ördögök is hisznek és rettegnek, de ez a

hit nem tetszik a Mennyei Atyának. Lehetséges, hogy egyes, magukat kereszténynek valló emberek hite sem gyönyörködteti az Urat? Sajnos, igen! Milyen is a bibliai hit, ami Isten szerint való?

Az igazi hit, megvallott hit

A Római levél 10. részében ezt olvassuk: „Mert ha a te száddal vallást teszel az Úr Jézusról és szívedben hiszed, hogy az Isten feltámasztotta őt a halálból, megtartatol. Mert szívvel hiszünk az igazságra, szájjal teszünk pedig vallást az idvességre.” (9–10. vers)

Szájjal teszünk vallást az üdvösségre. Az igazi hit tehát nincs a szív mélyére elrejtve. Hitünket valljuk meg a mennyei hatalmasságok, a levegőbeli hatalmasságok, a gyülekezet és világ előtt!

Dávid, miután a nép bőségesen adakozott a templom építésére hálaadó imádságában, ezt mondta: „Most azért, oh mi Istenünk, vallást teszünk előtted, és dicsérjük a te dicsőséges nevedet.”

Az Úr előtt kedves, amikor az övéi megvallják a Belé vetett hitüket. Aki életét adta a mi üdvösségünkért, hallja újra és újra, hogy áldozata nem volt hiábavaló, sok hitvalló lett a gyümölcse. Miért kell megvallanunk a levegőbeli hatalmasságok előtt is érthető módon a hitünket? A Sátán a hazugság, a becsapás, a félrevezetés mestere. Az utolsó időben, ha lehet, a választottakat is el akarja hitetni. „Józanok legyetek, vigyázzatok; mert a ti ellenségeitek, az ördög, mint ordító oroszlán szerte jár, keresvén, kit elnyeljen: akinek állatok ellen, erők lévén a hitben” (1Pét 5,8–9a) – int Péter apostol.

A Sátánnak való ellenállás egyik hatékony eszköze bibliai hitünk megvallása, és ahhoz való tántoríthatatlan ragaszkodás, valamint az abból fakadó cselekedetek. Legyen világos a levegőbeli hatalmasságok előtt, hogy kihez tartozunk, kinek a védelme alatt állunk. Tudja meg a Sátán, hogy hazugságaival nem csaphat be bennünket! Pál apostol kíváncsított a római gyülekezet után. Miért? Ezt írja nekik: „Mert kívánlak titeket látni, hogy valami lelki ajándékot közölhessek veletek a ti megerősítésekre, azaz, hogy együtt felbuzduljunk ti nálatok egymás hite által, a tiétek meg az enyém által.” (1,11–12)

Testvéreim! Nem tudjuk eléggé felbecsülni annak az értékét, amikor a tanítványok bizonyosságot tesznek a gyülekezetben hitükről és arról, ami abból fakad. Milyen buzgóság támadhat belőle! Bátorítalak téged, aki e sorokat olvasod, még az úgynevezett kis bizonyosságokat is oszd meg testvéreiddel! De valljuk meg szóval és cselekedetekkel hitünket a világ előtt is, hiszen a hit hallásból fakad, ahhoz pedig szükséges a hirdető. Mert hogyan higgyenek, ha nem hallják az evangéliumot? Olyan sok hamis „igazságot” hirdettek már ebben a világban, még életüket is áldozva értük. Mi milyen örömmel, hűséggel és bátorsággal hirdethetjük az igazságot és az igazat? Tehát Isten előtt a megvallott hit kedves. Hitünket azonban ne csak a kihirdetés és a lelkesedés jellemezze.

A bibliai hit, alárendelt hit

Alá van rendelve Istennek és igéjének. Ma sokan favorizálják a szeretetet és a hitet – mondván: a szeretet az Isten, és használd a hitedet, mert azáltal mindent elérhetsz. A Biblia pedig azt mondja: az ISTEN szeretet, meg azt is, hogy nem a hitem formálja Istent, hanem ISTEN formálja a hitemet. Sokan, sajnos, a hitet Isten elé helyezik, és ebből lelki tragédiák származnak.

Pál a Római levélben így ír a zsidókról: „Testvéreim, én szívemből kívánom, és könyörgök értük Istenhez, hogy üdvözljenek. Mert tanúskodom mellettük, hogy Isten iránti buzgóság van bennük, de *nem a helyes ismeret* szerint. Az Isten igazságát ugyanis nem ismerték el, hanem a magukét igyekeztek érvényesíteni, és *nem vetették alá magukat az Isten igazságának.*” (10,1–3)

A vallásos élet két csapdájáról ír itt az apostol. Bár némelyeknél az Isten iránti buzgóság

megvan, de nem a helyes ismeret szerint. Az Isten iránti buzgóság náluk nincs alárendelve Istennek és az Ő igazságának. Ez vakvágányra visz, rosszabb esetben pedig szakadékba. Ha nem vetjük alá magunkat Isten igazságának, abból természetesen következik, hogy a magunkét igyekezünk érvényesíteni. Mennyi szenvedés, megosztás és tragédia származott ebből az egyház története során, mennyi egyéni kisiklás történt, és hány jól indult bibliai közösség tűnt el a történelem süllyesztőjében emiatt! Hányan éltek előttünk eddig, akiket szinte fanatikus módon fűtött az Isten iránti buzgóság, mégis a maguk igazát próbálták érvényre juttatni. Hol vannak ők és követőik?! Tragédiájuk pedig „csak” abból fakadt, hogy nem tudták alárendelni hitüket és tevékenységüket igazán Isten igazságának. Tanuljunk a negatív példákból! Ne legyünk követők! Pál így ír apostolságukról: „Aki által vettük a kegyelmet és az apostolságot *a hitben való engedelmességnek okáért.*” (Róm 1,5) A szentek szükségleteire való adakozásra a korintusi gyülekezetet így buzdítja az apostol: „Mert ennek a szolgálatnak az ellátása nemcsak a szentek szükségleteit elégíti ki, hanem sokakat hálaadásra is indít az Isten iránt. Mert e szolgálat eredményességéért dicsőítik majd az Istent, *azért az engedelmisségért*, amellyel Krisztus evangéliumáról vallást teszték...” (2Kor 9,12–13)

Az egyik kulcsszó: az engedelmisség. Az apostolok ajánlást tettek a gyülekezeteknek az adakozásra, azok pedig engedelmeskedek. A következmény: az Isten dicsőítése és a szükségben levők megelégtetése. Ehhez a bibliai történethez is kapcsolható az az újszövetségi igazság, amely összekapcsolja az Isten igazságának való engedelmisséget az Istentől rendelt vezetők iránti engedelmisséggel.

„Engedelmeskedjétek előljáróitoknak és fogadjatok szót, mert ők vigyáznak lelkeitekre, mint számadók; hogy ezt örömmel műveljék és nem bánkódva, mert ez néktek nem használ.” (Zsid 13,17) Miért engedelmeskedjünk nekik? Mert kivívták a tekintélyt maguknak? Mert olyan buzgók? Mert tökéletesek, és mindig tévedhetetlenül adnak tanácsot? Nem! Sokan csak akkor és addig rendelik magukat alá vezetőiknek, amíg saját követelményeik szerint is tekintélyesnek tartják őket. Ez nagyon szubjektív és nem is annyira bibliai. A vezetőkkel szemben támasztott elvárások minden embernél mások, és még egy ember is állandóan fokozhatja ezeket. Ha csak akkor rendeled alá magadat vezetődnék, ha a te elveid szerint viselkedik, nagyon szubjektív szelektálásba fogsz kezdeni, ami hosszú távon neked sem használ, de a Krisztus testének sem. Az Ige szerint tehát miért kell engedelmeskedni a vezetőknek? Mert ők a számadók, Isten őket fogja felelősségre vonni azokért az időkért, amíg ők voltak a vezetők. A vezetettek felelőssége elvárásaiktól függetlenül az engedelmisség. A vezetők felelőssége pedig, hogy magukat az Úr akaratának alárendelve szentségben és buzgóságban példát mutatva vezessenek. Így válik a mi hitünk alárendelt hitté, ami bibliai. Hiszen hitünk nem elképzelésünk és vágyaink egyvelege, hanem egyedül Isten igéjéből fakadó.

Az igazi hit növekszik az ismeretben

Hitünk nem egy-egy kiragadott vagy tetszés szerint kiválogatott bibliai igazságon nyugszik, hanem a teljes Íráson! Ahogy Pál is mondta Félix előtt (ApCs 24,14) „hiszek mindazokban, amik a törvényben és a prófétákban meg vannak írva.” Nagyon fontos hát, hogy folyamatosan növekedjen a bibliaismeretünk. Krisztus és az apostolok idejében ott hibázták el a dolgot, hogy nem a helyes ismeret szerint buzgólkodtak. Ez előfordulhat velünk is. A kereszténység e tekintetben két hibát követett: vagy buzgólkodtak, de nem a helyes ismeret szerint, vagy szinte tökéletes ismereteik voltak, de nem buzgólkodtak, sőt nem is éltek a hitük szerint. Egyik sem jó! Mi ne éljünk így! Buzgólkodjunk a helyes ismeret szerint! A korintusiaknak ezt írja Pál: „Bővölködtök hitben, beszédben, ismeretben” (2Kor 8,7). János evangélista Péter vallástételét így jegyzi fel: „Mi elhittük és megismertük, hogy te vagy a Krisztus az élő Isten fia” (Jn 6,69)

Testvéreim! A hit ismerete nem elméleti tudás, hanem *megismerés*! János apostol erről a következőképpen tesz bizonytságot. „Ami kezdettől fogva volt, amit hallottunk, amit szemeinkkel láttunk, amit szemléltünk és kezeinkkel illettünk az életnek Igéjéről. És az élet megjelent és láttuk és tanúbizonyságot teszünk róla...” (1Jn 1,1–2)
Végül a hit még egy jellemzőjéről:

A hit állhatatos és kitartást eredményez

Ézsaiás prófétán keresztül azt nyilatkoztatja ki Isten, hogy „aki hisz, nem fut” (Ézs 28,16). Pál arról ír, hogy „nem vagyunk a meghátrálás emberei, hogy elveszünk, hanem a hitéi, hogy életet nyerjünk” (Zsid 10,35–39). Sem a Sátán, sem a világ támadásai miatt nem kell megfutamodnunk! „Engedelmeskedjete Istennek, álljatok ellene az ördögnek és elfut tőletek” (Jak 4,7). Nem nekünk kell futni! Az ördögöknek kell elfutni a hívő emberek elől! Hogy vagy ezzel testvérem?! A Sátán készlet téged meghátrálásra, futásra, vagy te kényszerítetted őt erre? Ha Szentlélekkel vagy teljes, a Sátán egész hadát riaszthatod meg. A filippibelieket a következő szavakkal biztatja Pál apostol: „azt halljam dolgaitok felől, hogy megállotok egy lélekben, egy érzéssel viaskodván az evangélium hitéért, és meg nem félemlvén semmiben az ellenségek előtt” (Fil 1,27–28). „Aki hisz, nem fut” – jelenti azt is, hogy a hívő ember nem futkározik össze-vissza. Az utolsó időkre vonatkozóan azt tanítja Jézus: vigyázzunk, mert az emberek azt fogják mondani: „itt a Krisztus” vagy „ott a Krisztus”.

Ma igen jól látható, hogy az emberek szaladgálnak mindenfelé, mert nincs biztos gyökerük és állhatatos hitük.

Kedves Testvérem! Milyen hited van? Olyan, ami tetszik Istennek? A megvallás, az alárendeltség, a növekvő ismeret és az állhatatosság területén a te hitéletedben minden rendben van?

A tanítványok azt kérték a Mestertől: „Uram, növeld a mi hitünket!”. Mindnyájunknak erre van szükségünk!

Gördítsd el a követ az ébredés elől! • Ford.: Süveges Imre

%Dwight Lyman Moodyt (1837–99) az egyik legnagyobb evangélistaként ismerték szerte az Egyesült Államokban. Élete során több millió mérföldet utazott és 100 millió embernek hirdette az evangéliumot.

A kö, amiről én most beszélni akarok, aminek el kell gördülnie Isten bármilyen munkája elől, az előítélet gyatra köve. Sok embernek komoly előítéletei vannak az ébredéssel kapcsolatban. Több állítólagos keresztény van, akik egyfolytában kritizálnak, és csak a hibákat látják meg. Kifogásolják a prédikációt és az énekeket. Az imák vagy túl hosszúak vagy túl rövidek, túl hangosak vagy nem hallhatóak eléggé. Abban is hibát találnak, ahogy Isten igéje hangzik, vagy azt fogják mondani, hogy nem a megfelelő rész hangzott el. Még az igehirdetőt is kritizálják.

Soha nem prédikáltam eddig még úgy, hogy utólag megvizsgálva nem találtam volna hibát benne. Úgy gondolom, Jézus Krisztusnak sokkal jobb előadónak kellett lennie, mint amilyen – mondjuk – én vagyok.

De ha te addig vársz, amíg nem találsz egy hibátlan prédikátort vagy egy tökéletes alkalmat, akkor félek, hogy Krisztus eljövendő ezeréves uralmáig várhatsz. Nagyon könnyű hibákat találni.

Van más gond is az ébredéssel kapcsolatban, mégpedig az, hogy olyankor a dolgok kilépnek a szokott szabályok közül. Barátaim! Amikor Isten működik, rengeteg olyan dolog történik, ami nem megszokás szerinti. Ez szerintem jó. Vannak néhányan, akiket nem lehet megközelíteni a szokásos csatornákon keresztül. Ezek azok az emberek, akik olyan alkalmakra jönnek el

inkább, amelyek nem rutinszerűek. Igaz, hogy megvannak a gyülekezeteink, de vannak olyan emberek, akik oda soha nem fognak eljönni, mi mégis erre irányulóan teszünk erőfeszítéseket. Amikor a polgárháború kitört, nagyon kicsi volt a hadsereg. Ezért a kormány önkénteseket toborzott katonának. Néhány százezer férfi jelentkezett katonának, és mindegyik számára volt munka. Ezek az önkéntesek nem voltak olyan edzettek, és a kiképzésük is hiányos volt, de ugyanúgy tudták használni őket, mint a hivatásos katonákat. Sőt, sokan közülük nagyon hatékonyan tevékenykedtek, és nagy szolgálatot végeztek a nemzetért. *Ha el akarjuk érni a távoli tömegeket, ugyanúgy szükségünk lesz a megszokott, régi formákra, mint a szokatlanokra, újakra.*

Nem túl szimpatikusak azok a pásztorok, akik az ébredés ellen prédikálnak, amikor Isten kezdi megújítani a gyülekezeteket.

Többen nagyon félnek, ha a dolgok szokásos rendje felborul. Imádkozzunk, hogy Isten emeljen fel sokakat, akiket arra fog használni, hogy egyházát megelevenítse. Úgy gondolom, eljött az ideje ennek. Szükségünk van rá, hogy Isten felébresszen bennünket. Kiáltunk egységesen, hogy a mi közreműködésünkkel elevenítse meg munkáját. Kezdődjön az ébredés velünk, keresztényekkel! Hadd tűnjenek el a gátak, amelyek belőlünk fakadnak! Így a Szent Szellem segítségével képesek leszünk rá, hogy megtaláljuk a gyülekezetbe nem járókat, hogy sokan bejussanak Isten országába.

A Szent Szellem, az egyház püspöke • Ford.: Süveges Imre

%William J. Seymour (1870–1922) az Azusa utcai gyülekezet vezetője volt 1906-ban, amikor az egész világra kiható pünkösdi ébredés kezdődött.

A földön a Szent Szellem végzi Isten minden munkáját. Míg Jézus a földön járt, Ő volt a felkent, mennybe menetele után pedig elküldte a Szent Szellemet. (Jn 14,16; 15,26; 16,7–14). A Szentlélek azért jött, hogy betöltsön mennyei erővel, felruházzon hatalommal. Jelenléte és működése nélkül semmilyen vallásos gyülekezet sem lehet hiteles. Fel kellene ismernünk Őt, mint a tanárok tanárát. Az Isten követői között is sokan vannak, akik nem ismerték fel, és nem fogadták el Őt tanítójuknak, vezetőjüknek és vigasztalójuknak. Jézus megígérte, ha ő elmegy, elküldi nekünk a Vigasztalót. Ma mindenkinek szüksége van erre a Vigasztalóra.

Csodálkozunk, hogy a bűnösök miért nem térnek meg, és hogy a gyülekezet miért törekszik folyton a tökéletesedésre, és bukik el mégis, amikor azt a munkát végzi, amire Krisztus elhívta. Ez azért van, mert Krisztus és a Szent Szellem helyét az emberek foglalták el.

Az Úr Jézus áldott kezeivel felszentelte tanítványait, mielőtt visszatért volna a dicsőségbe, de a meghívó levelet a szívükre helyezte pünkösdi napján, amikor betöltekeztek tűzzel és Szent Szellemmel. Ez volt az a hatalom, ami tanítványokká tette őket a föld legszélső határáig. A Szent Szellem áldása, az Ő teljessége nélkül nem vagyunk képesek, hogy az egész földkerekségen tanúskodjunk róla. Együtt kell működünk Vele, a Szent Szellem részeseivé kell lennünk. Miután betöltekeztünk Vele, bizonyítani fogja magát. A Szent Szellem munkáját jelek és csodák követik a gyülekezetekben.

Imádkozzunk azért, hogy Isten szolgálói jelenjenek meg a főhadiszálláson a megbízó levelükért! A megbízás lényege, hogy töltekezzenek be Szent Szellemmel. A teológiai akadémiákról kikerülő új prédikátorok mellett az idősebb pásztorok és a régi gyülekezetek is cselekedni fognak, ha a Szent Szellem kiárad. Akkor ki fogja tisztítani a halott formákat és ceremóniákat, életet és erőt ad szolgálóinak és prédikátorainak a régi gyülekezetekben is. De a Szent Szellem nélkül csak emlékeztető sírkövek lesznek.

Köszönjük Istennek, hogy elkészítette az utat. Nagyon hálás vagyok, hogy a színlelt csatáknak vége. Minden férfinak és nőnek egyenes életet kell élnie, szentül, tisztán, a bűntől szabadon, mert másképpen nem lehet közösségük Jézus Krisztussal. Amikor az emberek megtelnek

Szent Szellemmel, bárhova mennek, az élő víz folyamait árasztják. Az Úr ezt nekünk is megígérte, ez a Szent Szellem ismertető jele.

FÓKUSZBAN

Mi várjuk az Úr Jézust... • Kovács Zoltán

Ellenfelünk: a vallásosság

Jézus Krisztus visszajövetelét várva a legfontosabb terület az egyéni hívő élet, az egyéni felkészülés. Ez nem igényel semmi különleges tevékenységet, csak annyit, ami röviden a szent életben foglalható össze. A szent élet kiindulópontja és állandó kísérője a helyes önértékelés, annak felismerése, hogy hol állok valójában Isten országa vonatkozásában. A helyes önértékelés az engedelmesség és Isten akaratának keresése által valósul meg. Aki erre igyekszik, annak nem ítélet, hanem várva-várt örömteli esemény lesz az Úr Jézus visszajövetele. Megváltónk ezúttal mint király jön el, aki megkezdí uralkodását országa felett. Először magához ragadja a benne hívőket, majd a Földön pusztító nagy nyomorúság évei után elkezd ezeréves békeországglását, sok bűnt és háborúságot megélt bolygónkon. Eljövetele egyben ítélet is: az elragadtatásban csak a szentek részesülnek, a többiekre nyomorúság, pusztulás és halál vár. Szörnyű, jóvátehetetlen esemény lesz az ember életében, ha valaki kimarad az elragadtatásból. Mi ne járjunk így! Ameddig tart a kegyelmi idő, addig jobbitsuk meg útjainkat, mert azután késő lesz!

Az Úr visszajövetelére való készülést segíti, illetve hátráltatja a gyülekezetnek, Isten népének állapota. Ez ugyan csak másodlagos jelentőségű az üdvösség szempontjából, hiszen halott gyülekezetből is üdvözülnek a szent életűek, továbbá élő gyülekezetből is elkárhoznak a bűnös életű álkeresztények, mégis a gyülekezet állapota nagyban meghatározza az odajárók sorsát. A gyülekezet *ellenére* nehezebb üdvözülni, mint a gyülekezet *segítségével*. Nem mindegy tehát, hogy milyen a miénk!

Milyensége a tagok és a vezetőség lelki életének színvonalától függ. A fő felelősség a vezetőké, de az egyszerű tag odaszánása (vagy az odaszánásának hiánya) is erősíti vagy gyengíti a gyülekezet hatékonyságát. A vezetők erősebben tudják befolyásolni az eseményeket és az irányvonalat, így személyük fokozottabban jelent áldást vagy teherterelt a gyülekezet számára. Nem mindegy, kik a tagok, és még inkább nem mindegy, kik a szolgálattevők, a vének, ki a pásztor.

Ideális esetben a tagok mindegyike megtért ember, aki mindennapi döntéseiben is az Úr Igéjéhez, akaratához igazodik. Közülük kerülnek ki a szent életű vezetők is, akik Istennek tetszően vezetnek, pásztorolják a rájuk bízott nyájat. Az ellenkező véglet pedig az, ha a gyülekezetben és a vezetőségben egyáltalán nincsenek megtért emberek, és az Úrnak való engedelmességet minden szinten csak üres frázisok helyettesítik. Nyilvánvaló, hogy a valóságosan létező gyülekezetek valahol a két véglet között helyezkednek el. Vannak az ideálshoz közelítő, élő gyülekezetek, és vannak a másik véglet környékén tanyázó, halott gyülekezetek. Létezik még egy átmeneti típus is, melyből ez is, az is lehet.

Hogy a gyülekezet jó irányba mozduljon el, ahhoz először is fel kell mérni a jelenlegi helyzetet. Milyen arányt képviselnek a tagok között az átadott szívűek és a felszínesek, és milyen az arány a vezetőségben belül? Jó esetben a vezetőségben magasabb az Urat keresők aránya, mint a gyülekezet tagjai között, így a vezetők jó irányba tudják befolyásolni a tagokat. Rossz esetben a vezetőség összetétele rosszabb, mint a gyülekezeti tagságé, s az ilyen vezetőség tevékenységének romboló hatása rendkívüli.

Ilyen felmérést végezni igencsak nehéz, szinte lehetetlen feladat. A Szentlélek segítsége, a

lelkek megítélésének ajándéka nélkül nem is megy. Az Úrért égő pásztor a lelkek megítélésének ajándékát használva képes felmérni a gyülekezet és a vezetőség állapotát, és az igyekvő vénekkel együtt – az Úr irányítása mellett – meg tudja tenni a kíváncs lépéseket az alvó tagok felrázására és az Úrnak elkötelezettek megerősítésére.

Egy egész gyülekezetet helyes útra terelni nehezebb, már-már lehetetlen feladat, mintsem a saját hívő életemet megjobbítani. A saját életemet illetően csak nekem kell belátnom, hogy rossz úton járok, s csak nekem kell elhatároznom, hogy megjobbítom cselekedeteimet. Ez sem könnyű. A gyülekezet vonatkozásában viszont a tagok többségét kellene meggyőzni az eddigi gyakorlat helytelenségéről, és a közösség egészének kellene döntenie a bűnbánat és az újrakezdés mellett. Ráadásul olyan dolgokra kellene rámondanunk, hogy azok rosszak, amelyeket addig a többség helyeselt, melyeket megszoktak és természetesnek tartanak. A helytelen gyakorlatot folytatókban legtöbbször a kellő alázat sincs meg ahhoz, hogy meghallgassák a figyelmeztető szót, és elgondolkozzanak azon.

A probléma tehát nehezen megközelíthető, és még nehezebb befogadni az erre vonatkozó jobbító szándékú gondolatokat. Kérem azért kedves olvasóimat, hogy elsősorban ne vitatkozzunk akarjunk az itt leírtakkal, hanem elgondolkozni rajtuk. A merev ellenállás nem visz előre, ellenben a gondolkodás új felismerésekre vezethet. A gondolkodó ember csak nyerhet, míg a reflex-szerűen elutasító azt sem tudja, hogy mit vet el.

A gyülekezet állapota

A továbbiakban inkább a problémás gyülekezetek jellemzőivel foglalkozom, mivel most a Jézus Krisztus visszajövetelére való felkészülés az alapgondolatunk, s ebben az ilyeneknek több a tennivalójuk, mint a tökéleteshez közelítő, élő gyülekezeteknek.

„Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek, nem azért jöttem, hogy igazakat, hanem hogy bűnösöket hívja megtérésre” (Mk 2,17) – mondta az Úr Jézus. Vagyis: Ő csak azt tudja meggyógyítani, aki elismeri, hogy beteg, csak azt tudja megtéríteni, aki elismeri, hogy bűnös, és segítséget kér Tőle.

A címben fő ellenfélként bemutatott vallásosság éppen betegségük, bűnösségük elismerésében akadályozza az embereket. Tipikus újszövetségi példa a farizeusoké, nekik mondta Urunk az idézett mondatot. Hajlamosak vagyunk könnyen elítélni a farizeusokat és az írástudókat képmutató vallásosságukért, ugyanakkor viselkedésük korunkra mutató párhuzamait ritkán vesszük észre.

Ha belegondolunk, a farizeusok Krisztus korában Isten iránt a legbuzgóbb zsidó emberek voltak, akik aprólékosan igyekeztek betartani a törvény előírásait, megadták a tizedet a legjelentéktelenebb terményből, a paréból és a rutából is, csak az Urat imádták, ránézni sem bírtak a bálványokra. Mint tudjuk, ősatyáik – az ószövetségi zsidók – sokszor áthágták a törvényt, rendszeresen beleestek a bálványimádás bűnébe, a tizedet sem akarták megadni, és még az őket figyelmeztető prófétákat is megölték. Ennek büntetése lett a babilóniai fogság, ami nem múlt el nyomtalanul a zsidóság felett, hiszen a leszármazottak, a farizeusok már nem követték el ezeket a bűnöket. Jézus szemében mégis bűnösök voltak a farizeusok. Pedig buzgók voltak a törvény dolgában, csak éppen félresiklottak valahol. Megváltónk ittlétekor buzgóságuk már csak üres emberi igyekezet volt.

Mi volt a hiba? A vallásosság, ami kiüresíti az Istennel való kapcsolatot, és helyébe a vallási szokások, elvárások, szertartások hibátlan teljesítése lép. A farizeusok nem voltak élő kapcsolatban Istennel, viszont buzgón betartották a törvény külső, fizikai előírásait. A belső, lelki előírásokat – amik nehezebbek a törvényben: ítélet, irgalmasság, hűség – már nem tudták betartani, mivel nem voltak lelki emberek. Maga az elvallásiasodás folyamata nehezen érzékelhető, mert a felszín alatt, láthatatlanul megy végbe az ember lelkében. Jó példa ere a farizeusok „eredendő bűne”, a képmutatás. Ennek eredete ugyanis az Isten iránti buzgóságban és abban a törekvésben keresendő, hogy jó példával akartak elől járni, hogy a népet az Úr

szolgálatára buzdítsák.

Ezért az utcákon állva imádkoztak, nyilvánosan böjtöltek, megnagyobbították köntösük peremét (mely zsidóságuk, Istenhez tartozásuk hangsúlyosabb kifejezésére szolgált). Ahogy törekvésük egyre inkább sikeressé vált, társadalmilag egyre elfogadottabbá lett a törvény betartása, úgy változott át a példamutatás képmutatássá. Jó példájuk nyomán közösségi elvárás lett az imádkozás, a böjtölés, és ezután elismerés, megbecsülés illetve az emberek részéről azokat, akik ezt tették. A példamutatás képmutatássá alakult, mivel a társadalmi ranglétrán való előrehaladáshoz nyilvános böjtölés, imádkozás kellett, ezért a farizeusok nem az Urért, hanem az emberek kedvéért cselekedték ezeket. A farizeusok ebben a folyamatban nem követtek el érzékelhető bűnt, ami eleinte Istent szolgálta, ugyanaz egy idő múlva már csak üres képmutatás volt. Bűnük csupán annyi, hogy ezt nem vették észre. Még mindig olyan könnyen, kézlegyintve ítéljük el a farizeusokat?

És itt jön a párhuzam a ma gyülekezeteivel. Ki a jó hívő, a követendő példa? Az, aki minden alkalmon részt vesz, továbbá szolgál is: ígét hirdet, énekel, adakozik stb. Aki a rendezvények szervezésében, előkészítésében, lebonyolításában aktívan tevékenykedik, szemináriumokra, konferenciákra jár, agilis, „nyüzsög”, akinek talentuma van. Vegyük észre azonban, hogy a felsoroltak csupán a hívő élet külső, fizikai elvárásai, emberileg mérhető jellemzői! Hol marad a belső tartalom, a lelki élet tisztasága és meghatározó volta? Személyesen is ismerek több olyan szolgáló keresztényt, akinek az életében a szolgálat mellett nincs meg a Lélek gyümölcse: szeretetlen, ingerült, sőt rosszindulatú. De a lázas tevékenységben ki ér rá odafigyelni a saját vagy a mások lelki életére? Csak halkan jegyzem meg: a farizeusok a maguk korában ugyanolyan mintahívők voltak, mint az itt jellemzett ideál mai megtestesítői. Ijesztő a párhuzam? Hát akkor milyen ijesztő az, hogy a többség még ilyen sincs? A fentiek csak a gyülekezet példaképei, és a vezetők szeretnék, ha a többiek is adakoznának, eljárának minden alkalomra, szolgálnának, tevékenykednének, nemcsak padban ülő keresztények lennének. Ezen ijesztő helyzet amiatt állt elő, hogy az alkalmainkra járók többsége nem valóságosan megtért ember. Ezt saját tapasztalatom alapján mondom, de *Derek Prince* is ezt írja az *Élő Víz* 1999. áprilisi számának 8. oldalán: „Az évek során keresztények százaival foglalkoztam, akiknek különböző problémáik voltak. Végeredményben azt a következtetést vontam le, hogy a problémák legalább 50%-a egyetlen, egyszerű ténynek tudható be: sohasem tértek meg igazán.”

Pünkösdi és hites vallásosság

Az általam ismert gyülekezetek legtöbbje ebbe a két kategóriába sorolható be. A jelenség pünkösdi és hites vallásossággént való megnevezése nem a legszerencsésebb, mert nem felekezethez kötődik. Csupán a könnyebb érthetőség kedvéért használom ezeket a megnevezéseket, hogy az olvasó nagyjából ugyanarra gondoljon, mint én.

A pünkösdi vallásosság a hagyományos pünkösdi gyülekezetekre jellemző. Mint minden vallásosságnál, itt sem az Úr áll a középpontban, hanem az, amit az Ő szolgálatának gondolunk. Ismertetőjegyei: a gyülekezet elsőrendű törekvése a hagyományos istentiszteleti rend fenntartása, az ismétlődő programpontok minél magasabb színvonalú végigpörgetése alkalomról alkalomra. A vendég testvérek nyilvános köszöntése, felszólítása (függetlenül mondanivalójuk várható lelki értékétől). Határozott zenemánia, a Hitünk énekeinek éneklése, az új stílusú hangos zene elítélése (ismerek gyülekezetet, amely vallásosságában templomi orgonát kíván beszereltetni az imaházba). A „szeretet” nevében nem feddik meg a bűnöst, nehogy megbántódjon. Az adakozás az önfenntartásra irányul, missziós célra egyáltalán nem vagy csak minimálisan áldoznak. Megtérés csak elvétve fordul elő, az is inkább a hívő szülők gyermekei körében. A mozdulatlanságba dermedt gyülekezetben állandó hatalmi harc folyik a vezető pozíciók betöltéséért, melynek következményei a viszonylagos rendszerességgel bekövetkező szakadások. Ha nincs lelkileg alkalmas ember, inkább alkalmatlan szolgáljon, de

a szolgálatoknak menniük kell a megszokott rend szerint. Jellemző még mások ruházatának, hajviseletének megítélése, az alkalmakon a hosszú, egyéni ima.

A rendszerváltás táján jó esélye volt közösségünknek a kitörésre a pünkösdi vallásosságból, ám ez felemásra sikeredett. Akkoriban az OIM tagjai felismerték e vallásosságnak a misszió munkára alkalmatlan, káros voltát, de nem ismerték fel annak gyökerét, a megtérés hiányát. Ehelyett – látva a Hit gyülekezetének erőteljes szaporodását – a pünkösdi tanításokban vélték felfedezni a hibát, s nem a megtéretlenségben, hanem az igeileg helytálló pünkösdi tanításokban keresték a hibát, erőteljesen hirdetve az „ébredést hozó” hites tanításokat. Utóbbiak sikere nem annyira biblikusságukban, mint inkább izgalmas, meghökkentő voltukban és abban van, hogy azt ígérik Isten nevében az embereknek, amit azok hallani akarnak (tudniillik az élet minden területén a sikerességet). A 8–10 évvel ezelőtti OIM tevékenysége faltörő kosként szolgált a hites vallásosság meghonosodására közösségünkben, melyre – valljuk be – széles körű igény jelentkezett. Ugyanakkor a magyar társadalom is igényelte, hogy az egyházak kilépjenek elefántcsonttoronyukból, és betöltsék a kommunizmus bukása utáni ideológiai űrt. Erre a helyzetre adott válasz volt ennek az irányzatnak a kialakulása.

Jellemzői: A bibliai kijelentések határain túllépő izgalmas tanítások előtérbe helyezése. A sikeresség hangsúlyozása a lelki (vagy az ő szóhasználatukkal: szellemi) és a fizikai életben, valamint a gyülekezet szolgálatában egyaránt. Erőteljes vonzódás a misztikus dolgok (szellemi harc, ördögűzés, átkok megtörése stb.) iránt. A pünkösdi vallásosság tagadása: az istentiszteleti rend megváltoztatása, a hagyománytalanság hagyománya. Határozott zenemánia, új stílusú hangos zene, a „Hitünk énekei”-nek mellőzése. A missziómunka erőteljes fokozása, az ehhez kapcsolódó lázas tevékenység, „nyüzsgés”. Sok megtérő a világból, minimálisan emelkedő, majdnem stagnáló gyülekezeti létszámmal (nagy a lemorzsolódás). Az egyéni imák mellőzése az istentiszteleteken, ehelyett „dicsőítés”. Lelki gög, kíméletlen hatalmi harc az irányítás megragadásáért. Emberileg alkalmas keresztyén „talentuma” van az adott szolgálatra, amit ő büszkén elhívásnak, kenetnek nevez. Az ember hármass felosztásának (test-lélek-szellem) erőltetett hirdetése. Szabadabb öltözködés, szabadabb viselkedés az istentiszteleteken. Rendszeres időközönként elszakadás a Pünkösdi Közösségtől.

A hites vallásosság kialakulása és megszilárdulása nem hozott ébredést bibliátlan tanításbeli háttere és a soraikban éppúgy fellelhető megtéretlenség miatt, miként ez utóbbi problémája a pünkösdi vallásosságnak is. A tragédia az, hogy jelenleg nem a megtéretlenség ellen folyik a harc a közösségben, hanem a két irányzat küzdelme a meghatározó. A hites vallásosság semmivel sem jobb a pünkösdinél, csak más.

A pünkösdi vallásosságnál a gyülekezeti rend, a hites vallásosságnál, pedig a lázas tevékenység jellemző. Eredetileg mindkettő jó volt, Istenre irányult, mint kezdetben a farizeusok példamutatása. Nehéz megmondani, hogy ma ez mennyire szolgálja az Urat.

Házicsoportok

A két vallásosságról szóló okfejtés lényege Fábián Attila szavaival összegezhető: „Nem érünk rá gyülekezetesdit játszani”. Nincs idő sem hites, sem pünkösdi gyülekezetesdire. Jézus Krisztus visszajön!

Úgy tűnik a gyülekezeti istentiszteleti formák – pünkösdi és hites irányzatok egyaránt – melegágyai a vallásosságnak. A szolgálatok teret engednek az emberi magamutogatásnak, a büszkeségnek. Én hirdetem az Igét, én zenélek, az én lányom, unokám énekel, az én feleségem a bibliakörvezető, az én anyám a takarító a gyülekezetben. Aki szolgálathoz jut, az fontos ember, azért megmarad a gyülekezetben, ha nincs is kapcsolatban az Úrral. Aki nem tud szolgálni, beilleszkedni, az kimarad előbb – utóbb. Valamit tenni kellene, hogy az emberek az Úrért járjanak a gyülekezetbe, ne az ott learatható dicsőségért.

Megoldásként kínálkozik a házicsoportos rendszer. A házicsoport 4–10 emberből áll, ennél nagyobb létszám esetén osztódik. Így nincs tere az emberi tehetség mutogatásának, hiszen nevetséges lenne háromfős hallgatóság előtt operaénekesnő szintű szólót énekelni, de még az ígehirdetés is inkább a vezető által irányított beszélgetés, mint klasszikus prédikáció. Az emberek az Úrért járnak a házicsoportba, mert ott nem lehet kitűnni, de lehet hordozni mások terheit. Aki nem ezért jár, kikopik a házicsoportból, mert nem tud kibontakozni, és lelki életének hiányosságait sem tudja úgy elrejteni, mint a nagy gyülekezetben. Nem véletlen, hogy a világ legnagyobb gyülekezetei a házicsoportok elvén épülnek fel és működnek. Közösségünkben több gyülekezet próbálkozott már a házicsoportos rendszer bevezetésével. Ezek a próbálkozások többnyire kudarcot vallottak. A fenti elemzés tükrében az ok egyértelmű: a megtéretlenség. Ha elfogadjuk, hogy sok a megtéretlen tag, akkor ebből következik, hogy a felülről, a vezetőség által létrehozott házicsoportokba is sok ilyen kerül. A megtéretlen ember pedig nem tudja elviselni a házicsoportok nyújtotta szűk kereteket. Így aztán a mesterségesen létrehozott házicsoportok rövidesen bomlani kezdenek, és az egész rendszer összedől.

Működőképes házicsoportokat csak megtért emberekből lehet felépíteni. Ezek vagy spontán jönnek létre, amelyeket a gyülekezet bátorít vagy ellenez, vagy a pásztor hozza létre őket például a vénekből, s ha már odáig fejlődtek, akkor új tagok befogadásával osztódhat az első házicsoport. A lényeg az, hogy csak igazán megtért emberek kerüljenek bele. A többi tagot nem bekényszeríteni kell a csoportba, hanem imádkozni értük, hogy megtérjenek. A házicsoportok erősödésével párhuzamosan fokozatosan csökkenteni lehet a gyülekezet vallásos tevékenységeinek súlyát, például az istentiszteletek számának csökkentésével, melyek helyét a házicsoportos összejövetelek vehetnék át. Fontos az is, hogy az új megtérteket ne a vallásos gyülekezetben, hanem a megtértek házicsoportjába építsék be. Idővel a gyülekezeti szolgálatokat az igazán megtértek kezébe lehet adni.

A gyülekezet átalakítása nehéz feladat, de hiszem, hogy az Úr vezetésével megoldható. Mivel akarataival megegyező, hogy felkészülten várjuk Őt vissza, ezért meg is áld benne, ha imádkozó szívvel elgondolkozunk rajta és hozzáfogunk. Az átalakítást nem feltétlenül házicsoportos rendszerben kell elvégezni, de gyökeres változásra van szükség.

Igazság

Mi, pünkösdiek nem olyanok vagyunk, mint a többi keresztény. Néhányan úgy vélik, hogy más, felébredt felekezettel együtt mi vagyunk a legjobb hívők, akik legbuzgóbbak vagyunk az Úr iránt. Nem imádjuk Máriát és a szenteket, nem keresztelünk gyerekeket, még a Szentlélek munkáját is elismerjük. Ez azonban nem elég. A farizeusok is kiemelkedtek a zsidóságból, koruk legjobb hívői voltak. Mégis így nyilatkozott róluk Jézus Krisztus: „Mert mondom nektek, ha a ti igazságotok messze felül nem múlja az írástudókét és farizeusokét, akkor semmiképpen sem mentek be a mennyek országába” (Mt 5,20 új fordítás). A farizeusok igazsága cselekedeteikből, a törvény betűjének betartásából származott. Jaj nekünk, ha a mi igazságunk csak üres vallásos cselekedetektől áll, és nem a Megváltó Jézus drága vére árán akarunk üdvözülni! Hiába szolgálunk, hiába evangélizálunk, ha a szívünk nincs rendben. Amíg a hites pünkösdiek szemében a megszentelődés csak arra kell, hogy ezáltal még eredményesebb legyen a szolgálatuk, addig nagy baj van. Az Úr számára a szentség a cél, a szolgálat csak ezután következhet. A szent ember szolgálat nélkül is üdvözül. De: a szent ember kizárólag az Úrnak szolgál. Szentség nélkül nem lehet szolgálni. Illetve lehet, de az akkor nem szolgálat. Pál apostol úgy szolgált, hogy míg másoknak prédikált, maga valami módon méltatlanná ne legyen (1Kor 9,27). Ha folyamatosan megteremjük a Lélek gyümölcsét, akkor nem leszünk méltatlanok.

Igazságunk múlja messze felül a farizeusokét, mert Jézus Krisztus visszajön!

KÖRKÉP

Merre tart a pünkösdi hajó? • Balogh Sándor

%Hír: 1999. május elsején 45 gyülekezetből döntöttek úgy 1400-an, hogy részt vesznek az Evangéliumi Pünkösdi Közösség második országos dunai hajókirándulásán, melynek úti célja Szentendre volt.

A tavalyi hajókirándulásról búcsúzó sok száz boldog arcot látva tudtam, hogy ha az Úr megsegít, lesz hajókirándulás 1999 májusában is, rajtam nem fog múlni!

A nagy kérdés viszont az volt: lehet-e, szabad-e három nagy hajót előre lefoglalni, a hajóbért kifizetni 1400 személyre? A szervezésnek e legnagyobb hitbeli lépését teljes békességgel tettem meg, melyet még a Mahart irodavezető hölgy is kedves csodálkozással nyugtázott – „ez nem semmi!”

A 2000 példányban s időben terített információs szórólapok hatására hamarosan megindult a jelentkezések áradata (bár néha hullámzóan, mert volt, akinek le kellett mondania, de jöttek helyette mások, új jelentkezők), és szinte idő előtt megtelt két hajó is. Csupán az ifjúsági hajóra érkeztek a vártnál nehezebben a jelentkezések, – sajnos, itt még az utolsó pillanatban sem volt minden hely foglalt.

Elérkezett az utolsó előtti hét. Szülők arról értesítettek telefonon, hogy a gyerekek végtelen izgalommal számolják a napokat: „hányat alszunk még...”

Más pedig megkönnyebbülést jelző sóhajjal köszönte meg az utolsó előtti este leadott jelentkezésre a kedvező választ: „szorítunk még nektek is helyet!”

Érdeemes hajókirándulást szervezni! Ugyanis az előtte levő napokban megnövekszik a pünkösdi nép között az imaharcosok száma. Miért? Tehetnénk mást, hallva az ádáz viharokat, záporokat jelző időjárás-jelentéseket? Nos, a tápiószentmártoni csoportunkat indulás előtt arra kértem, hogy esernyőket ne is vigyünk – ha elhittük, hogy az Atya meghallgatta imáinkat!

Lehet, hogy egy-két esernyő lapult a szatyrok rejtekében... de az Atyától kaptunk olyan tavaszi kánikulát, amely minden várakozást felülmúlt! Úgy, hogy most itt az ideje a hálaadásnak a megáldott nap után is. Meddig? Jövő májusig? Örökre? Mindenért!

Nem tudom miért volt, hogy többen voltak, akik ugyan befizették a jegy árát, de nem jöttek el... Nem tudom, hogyan dolgozták fel a problémájukat, akik mást vártak, vagy valami egyéb csalódás érte őket. Egy komolyabb balesetről tudunk, amely még a metrón ért valakit, azután láttunk a hajón egy pofont elcsattanni, melyet egy lány kapott „dicső” lovagjától, stb., de ezzel együtt, a résztvevők többsége jól érezte magát és elégedett, hálás szívvel hajózott együtt.

A gyerekeket a Hunyadin a lelkes Bp-agapés csoport várta nagyszerű gyermekprogrammal, a Rákóczi pedig a lendületes főiskolás csapat állított össze szuper dolgokat. (Dicséret illesse őket a vállalt szolgálatban a szívvel-lélekkel való helytállásért!)

Sajnos, az ifjúsági hajóról sokan csalódottan számoltak be nekem. Őket ezen a helyen szeretném megkövetni, s ígérem legközelebb jobban odafigyelünk. Ám voltak, akik értékelték a programtalanságot, így volt bőven szabadidő a beszélgetésre, ismerkedésre, egymásra találásra... hiszen az Úr áldása az is, ha éppen ezen a napon találta meg egymást néhány, egymás számára teremtetett fiatal.

A szentendrei szabadidőt mindenkinek önállóan kellett eltöltenie, megoldania. A gyerekeknek ez sem okozott különösebb fejtörést, hamar rátaláltak a Duna partján kimustráltan heverő ütött-kopott kis hajócskára, amely többet ért egy arannyal bevont játszótérnél is. A bükkös patakra, ahol a zöld fű és a friss víz őket várta, no, meg a romantikus fiatalokat... A város megtelt pünkösdiekkel! Több pontján is evangéliumi énekeket lehetett hallani. Nem szervezeten, csak úgy spontán, dicsérték az Urat.

Nem sok időnk volt Szentendrén, de épp elég arra, hogy egy imát mondjunk ezért a szerbek által is lakott városért, és minden benne lakóért, hogy megismerjék az Urat! Hamar elszaladt a szép nap, véget ért a nagy közös hajózás. Vajon fogunk-e tudni az év, ez élet többi napján is együtt, egy hajóban utazni? S vajon hova, merre tart a pünkösdi hajója? Csak az Úr tudja a választ! Én azért egyet tudok, – ha ti is akarjátok, és az Úr megtart bennünket, 2000. május elsején ismét várunk mindenkit a harmadik EPK hajókirándulásra. Találkozzunk a Duna-partján, irány: Vác! Addig még sok víz folyik le... élő, az égből!

A nagy találkozás – veled vagyok • Durkó Albert

%, „Nem erővel és nem hatalommal, hanem az én Lelkem által.”

Békés, 1999. április 19 – május 3.

Ezekkel az igei gondolatokkal ültek le az év elején a békési református, baptista és pünkösdi gyülekezetek vezetői, valamint a Timóteus Társaság képviselői a baptista imaház „felházában”. Ott, akkor csoda történt. Sőt, csodák sorozata kezdődött el. Szinte kézzel fogható volt, ahogy Isten ereje leszállt és egységet teremtett.

Elhatároztuk, hogy félreteszünk minden különbözőséget, bizalmatlanságot, vélt vagy valós sérelmet, mert az evangéliumot akarjuk képviselni a város összes lakója előtt. Az Úr megáldva összefogásunkat, egységet teremtett közöttünk.

S ami ezután történt, azt legszebb álmunkban sem gondoltuk volna. Míg a város lakói számára készítettük az utat a Jézus Krisztussal való „nagy találkozásra”, addig e három gyülekezet is egymásra talált.

Csodálatos volt például az az imaest, amikor a református, a baptista és a pünkösdi testvérek együtt imádkoztak a városért. Míg írom ezeket a sorokat, visszaemlékezve arra az estére, újra átélem azt a hatalmas erőt, ami ott, akkor jelen volt Isten Szelleme által.

Aztán csoda volt a felkészülés is. Alaposan használta Isten a Timóteus Társaságot – *Kovács Gyurit* és *Varga Attilát* – a koordinálásban, a szervezésben, a technikai és szellemi háttér biztosításában, amint a felkészítő szemináriumokon a három gyülekezet önkéntesei tanultak, vagy ahogy a plakátok, a szórólapok kikerültek...

Úgy hiszem, ez a keresztyénség lényege. Elfogadni egymást, és együtt dolgozni a közös célért. Személyes véleményem, hogy csodálatos halfogás nem történhet egyetlen csónakkal. A háló kifeszítéséhez, húzásához és a halak begyűjtéséhez több csónak kell. Nem történhet nagyarányú emberhalászat egyetlen felekezet által, még akkor sem, ha időnként úgy tűnik, hogy egyedül is boldogulnak. Ha ennek a békési kezdeményezésnek „csak” az lett volna az eredménye, hogy a három gyülekezet vezetősége és tagjai közel kerültek egymáshoz, egység alakult ki, már akkor is bőven megérte a befektetés. De nem! Isten valami többről gondoskodott. Mert ahol egység van, oda Ő áldást is, eredményt is, előrehaladást is küld. A rendezvénysorozat alatt háromszor négy helyszínen, továbbá iskolában, öregek otthonában és a cigánytelepen 3000 ember láthatta a „Jézus élete” című filmet, és közel 500-an jeleztek vissza, hogy elfogadták az Urat, vagy további segítséget kérnek, hogy növekedhessenek és beépülhessenek valamelyik gyülekezetbe. 500 lélek egy 23 ezres városban!

A Timóteus Társaság eltökélt szándéka, hogy ezt a kezdeményezést az egész országban folytassa, s a filmet az elkövetkezendő időszakban minden magyarországi településen levetíti. Gyülekezetek! Ébredjétek! Érdemes összefogni, érdemes félretenni minden akadályt. Fiatalok, akiknek szíve ég az Úrért, az evangélizációért! A Timóteus Társaság különböző felekezetű munkásokat keres, akik segítik ezt a kezdeményezést. Ha elhívásod van, s most szólt hozzád az Úr, keress meg levélben vagy személyesen.

A nagy találkozás • Durkó Sándor László

%Békés összefogás avagy egységben az erő

Vannak sorsdöntő, nagy találkozások. Ilyen sorsdöntő a fogantatásunk pillanata, de a Szentírás szerint ez még korábbra tehető, a világ keletkezése előttre, amikor már Isten tervében szerepeltünk. Ez az igazi kozmikus lét.

Világra jöttünk pillanata szintén nagy találkozás, az éltető levegőt kapkodva, sírva, talán torkunk szakadtából ordítva, üstökösként jelenünk meg ebben a világban. Házasságkötésünk, a házastársunkkal való találkozásunk örömmünnepe is boldog, közös jövőt feltételez. Majd jönnek a nagy találkozások gyermekeinkkel, unokáinkkal. Életünk végén pedig a halállal, amely árnyékként kíséri végig életünket. Mondani szokták, hogy a fiatal bármilyen tragédia vagy súlyos betegség miatt meghalhat, az idősnek viszont, miután az élettel betelt, meg kell halnia.

Milyen szomorú lenne az élet, ha az előző találkozásokon túl nem lenne még egy, az örök életünket meghatározó nagy találkozás azzal, aki minden sejtünket és porcikánkat ismeri, hisz Ő a teremtető, életet adó és éltető Isten.

Akik találkoztunk már Vele, mindenképp szeretnénk azt embertársaink tudtára adni.

Remélhetőleg minden kereszténynek megvan a missziós stratégiája. Nemrég tett bizonyosságot valaki, hogy ő a gyógyfürdőben tud leghatékonyabban missziózni. Amíg sorstársai a vízben áztatják magukat, ő beszél nekik az élő vízről.

Fontos az egyéni bizonyoságtétel, de szükség van nagyobb megmozdulásokra, keresztény akciókra is. A közösségen belül ezt a célt szolgálja a sátormisszió. Arra viszont Magyarországon még nem volt példa, hogy egy városban az ott működő jelentősebb gyülekezetek összefogva végezzenek evangélizációt. Nos, ez most megtörtént. A kezdeményező a Timóteus Társaság volt. A nagy cél: Magyarországon ne legyen egyetlen egy ember sem, aki valamilyen formában nem hallott az evangéliumról. A kivitelezés rendkívüli feladat, melyhez csak a hatalmas Isten adhatja meg az erőt, és a szükséges anyagi, emberi erőforrásokat.

A Timóteus Társaság a statisztikai adatok alapján felmérte, hogy Magyarországon 60 olyan város van, amelyben húszezernél több ember, megtérésére váró lélek – vagy az új szóhasználatnál élve –, polgár lakik. Ez a 60 város az ország lakosságának több mint a felét teszi ki. Tehát, ha 60 helyen összefognak, a fél országban megismerhetik az evangéliumot. Mindezt a mai kornak megfelelően, a modern eszközök felhasználásával kell végrehajtani. A kezdeményező Timóteus Társaságot 1951-ben *Bill Bright* alapította az Amerikai Egyesült Államokban. Célja főleg az egyetemista fiatalok körében, de a társadalom többi rétegében is az evangélium hirdetése. A Társaság 14.000 munkatársa ma a világ 165 országában dolgozik. Magyarországon 1978-ban kezdték tevékenységüket. Ma már 46 főállású munkatársuk van. Az egyházak kinyújtott karjának tekintik magukat. Megkeresik a nem hívőket, nem várnak arra, hogy ők jelentkezzenek. E cél elérése érdekében most is először a helyi gyülekezeti vezetőket keresték meg, és velük együtt léptek ki a nyilvánosság elé Békésen.

Miért pont Békésen? „Békés sajátos metszete város és vidék, magyarság és nemzetiség, a múlt és jelen találkozásának. A város komoly hagyományokkal rendelkező református település, ugyanakkor itt található Magyarország egyik legnagyobb, jó hírű baptista gyülekezete, jól cseng Békés neve a pünkösdi közösségen belül is” – mondta *Varga Attila*, a Timóteus Társaság munkatársa.

Ezek a közösségek összefogtak a cél érdekében, így a Timóteus Társaság segítségével megszületett a református, baptista és pünkösdi gyülekezetek „békés” összefogása a városért. A reklámkampányban több ezer különböző méretű plakát, szórólap, a helyi rádió, tévé hívta a város lakóit a nagy találkozásra a történelem legkiemelkedőbb egyéniségével, Jézus Krisztussal. A különleges, három napon át tartó rendezvénysorozat középpontjában a „Jézus élete” című film állt.

Az eredmény minden várakozást felülmúlt. Ismét bebizonyosodott, hogy egységben az erő.

Nem véletlenül kérte Jézus, hogy tanítványai mindnyájan egyek legyenek. Az Ő ereje ma is kézzel foghatóan működött, működik.

Hogyan tovább? Egységben. Békésen ezt már nem kell bizonygatni. Isten kiállt az Ő ügye mellett. Bizonyította, ha mi egyet lépünk, Ő kettőt lép felénk. Ha mi minden tőlünk telhetőt megteszünk, akkor nem hagy magunkra bennünket. A rendezvénysorozat költségei többmillió forintba rúgtak. Voltak, akik lehetőségeik szerint hozzájárultak a költségekhez. A rendezvény után valaki odament az egyik szervezőhöz és százezres nagyságrendű összeget adott át neki azzal, hogy az Úr indította a felajánlásra, kérte, hogy a következő helyszínre ez legyen az alap. Lesz tehát folytatás...

Mi a recept? Végy egy várost, mint ahogy Jónás tette Ninivével. Csakhogy nem biztos, hogy a cethal gyomrán keresztül vezet oda a legrövidebb út. Aki nem az Úrnak akarja adni a dicsőséget, netán más gyülekezetekkel akar konkurálni, törvényszerűen a cethal gyomrában köt ki. A békésiek „békés” összefogásukkal mindezt megspórolták. Követőket keresnek. A feltétel az összefogás. Békésen minden gyülekezet megtarthatta eredeti arculatát, a megtérni vágyó, illetve a megtért pedig választhatott, melyik közösség áll hozzá legközelebb, ott fogja megélni hitéletét. És csodák csodája, jutott is, maradt is. Nem kellett senkinek a zavarosban halásznia.

Imádkozzunk, hogy még sok honfitársunk élje át az életre szóló nagy találkozást!

Elnyeletett a halál diadala • Durkó Sándor László

%Halálosan szerelmes vagyok – mondta valaki. Arra gondoltam, nehogy belehaljon szegény a nagy szerelembe. Hosszú lenne a felsorolása azoknak a kifejezéseknek, amelyek a halállal kapcsolatosak. Hitünk alapja, hogy a halál nem a végállomás, hanem van tovább. Erről szól a Szentírás. Érdekes viszont az, hogy különböző korok emberei a halált, az elmúlást hogyan élték meg.

A halál a XX. század legnagyobb tabuja, nehezen beszélünk róla, még nehezebben éljük meg mások halálát. A mai világ embere óriási erőfeszítéssel igyekszik elkerülni a szembesülést élete végességével. Kultúránkból hagyományainkból kikoptak, elavultak a temetéssel, a gyásszal kapcsolatos szokások.

Az elmúlt évezredek kultúráiban sokkal több figyelmet szenteltek a halálnak, a túlvilágnak. A halottakat mélyen tisztelték, segítették, útravalóval látták el a másvilágra. A múltban a halállal kapcsolatban számos hiedelem élt, amelyek az embereknek magyarázatot, viszonyítási alapot, segítséget jelentettek.

A túlvilággal kapcsolatos hiedelemrendszerek egyfajta keretet adtak az emberek számára, amelyek nemcsak a halál utáni állapotot próbálták megmagyarázni, hanem az élők feladatát is meghatározták.

Minden kultúrában pontosan szabályozták a temetési szertartásokat, hozzáillesztve az adott kultúra misztériumához.

A halál ténye két fő aspektusból érintheti az embert, egy közel álló, szeretett személy elvesztésének a tényében, illetve saját magunk halálának elfogadásában.

A vallások képviselői segítséget próbáltak nyújtani a haldoklónak és a hozzátartozóknak. A temetési szertartások, szokások pontos menetet adtak az elengedésnek, elbúcsúzásnak. A temetés és az azt követő halotti tor szokása tulajdonképpen lehetőséget biztosított az élőknek az elhunyt személytől való búcsúzásra, és sokszor érzelmi felszabadulást tett lehetővé, hisz az elhunytól beszélgethettek, s a múlt emlékeit felidézve örömteli pillanatok is előkerülhettek. A gyászruha, a gyászév számos kultúrában megtalálható szokás.

Régi temetkezési szokások

Az elhunytak földi maradványairól mindenhol és minden időben nagy körültekintéssel

gondoskodtak. A különböző kultúrákban az elhunytat a kiválasztott személyek megmosdatták, ünneplőbe öltöztették, gyakran kifestették, s olyan testtartásba rendezték el, amelyet társadalmi rangja megkövetelt.

Kultúránként más és más anyagba: textíliába, gyékénybe, fakéregbe, kivájt fába, kő-, illetve fémtartóba rakták a holtat. Számos törzsnél az elhunyt valamilyen járművét használták erre a célra (csónakba – Indonéziában, szánkóba – lappoknál, kocsiba – Egyiptomban és Kínában). A koporsó kettős rendeltetésű: egyrészt védi a holttestet, másrészt védi az élőket a halottól. Európában megszokott a földbe temetkezés, de ez a szokás a világ más részein nem általános. Az elhagyásos temetkezési mód talán a legprimitívebbnek mondható. A vándorló népek a halottat, de a haldoklót is az elhagyott táborhelyen, a kunyhójában, sátrában sorsára hagyják. Kitevéses temetkezéskor a tetemet az élők köréből eltávolítva az időjárásra és a természetre bízzák. Idetartoznak az indiai párszik dakmái, a hallgatás tornyai. Vallásuk tanítása szerint minden, ami a halállal kapcsolatos, tisztátalannak számít. A holttest nem kerülhet kapcsolatba a tiszta elemnek számító földdel, vízzel és tűzzel.

Az ókori egyiptomiak elképzelése szerint a holtaknak szükségük van lakhelyre, ezért építettek olyan sajátos sírhelyeket, mint a masztabák, piramisok, sziklasírok. A sírkamrákat is – akár a templomokat – mitológiai domborművekkel és falfestményekkel díszítették.

A sírkamrában elhelyezett szobrok – melyek szolgákat ábrázolnak munkavégzés közben – arra voltak hivatva, hogy a halottat a másvilágon „ellássák”. A szolgaszobrokon kívül élelmet, italt, használati tárgyakat, ékszereket tettek a sírba.

Feltámadás hitük nem a test feltámadására vonatkozott, a holttest bebalzsamozása, mumifikálása azért történt, hogy ha a léleknek szüksége lenne különböző tárgyra, akkor azok rendelkezésére álljanak. Nemcsak a fáraókat, de minden egyiptomi polgárt bebalzsamoztak. Már i. e. 2950-ben ismerték a balzsamozást, melynek tudománya apáról fiúra szállt, de leírni nem volt szabad.

A kereszténység kezdettől fogva elkerülte a pogányok „kegyeletsértő” temetkezési módját, a halottégetést. A pogányokkal ellentétben, akik éjjel temették el halottaikat, a keresztény temetés nappal történik. A keresztények sírjai kezdetben nyílt utak mellé kerültek. Pétert Rómában a Via Triumphalis mentén, a vatikáni domb alá, Pált két mérföldre a várostól, az ostiai út mellé temették. Idővel – helyhiány miatt – Rómában és más városokban, ahol a talajviszonyok megengedték, földalatti temetkezési helyeket létesítettek (katakombák). Azt a lakott területtől távol eső helyet, ahol a keresztények családtagjaikat, később vértanúikat elhelyezték, a „szendergés, megnyugvás” helyének (koimhthriou) nevezték.

A temetés szertartása tekintetében kezdetben nagyobb eltérés nem mutatkozott Kelet és Nyugat szokásai között. A holttestet vászonpólyába göngyölték, miután a család módja szerint kenetekkel megkenték. Az előre elkészített sírhelyre letéve a halottat, a nyílást kőlappal lezárták, vagy az üreg nyílását kőlappal elfalazták. Az illatszerekkel történő megkenés inkább zsidó szokás szerinti, nem pedig az egyiptomiak balzsamozási eljárásával rokon. Ennek teológiai okai is voltak. Az illatszereket inkább a virágokkal együtt a halott mellé helyezték, jelezve ezzel a föltámadás kegyelmének és az örök élet boldogságának előképeit. Erről a szokásról tanúskodnak a sírokban talált üveg- és edénymaradványok, amelyek egyike-másika azoknak a mártírvért felfogó ampulláknak a maradványa, amelyet nem ritkán az eltemetett testtől külön is őriztek. Tudjuk azt, hogy zsoltárokat, himnuszokat énekeltek, és ez Aranyszájú Szent János szerint az öröm kifejezése. Máshol tömjént és fáklyákat használnak a kíséretnél, néhol virágokat helyeznek a sírra.

A temetőben vagy azok közelében lugasszerű épületeket, ún. tricliát is emeltek. Ezekben tartották a temetés utáni halotti tort, vagyis az agapét, a megemlékező szeretetlakomát az elhunyt lelki üdvéért bemutatott közösségi istentisztelet után. Ezekre a rokonokon kívül a keresztény közösség szegényeit is meghívták. Ennek a halotti szeretetlakomának engesztelő jelentősége is volt, mintegy „jó cselekedet” a halott lelki üdvének kieszközléséért. Aranyszájú

Szent János is buzdítja a híveket, hogy az elhunytak lelki üdvéért gyakran adjanak alamizsnát. Az egyházi törvények pedig szigorúan meghagyják, hogy az elhunytakról a tiszteletre méltó és félelmetes titokban (szentmisében) megemlékezés történjék.

A tricliák közelében rendszerint kisebb építmény van, a temetőőr vagy a sírásó (fossor) számára, aki részben felügyelt a sírkertre, részben elkészítette a sírokat, és elvégezte a földbe helyezést.

Ugyancsak szerves része a temetőnek a kút, amely a temetőből eltávozott testi megtisztulására szolgált.

Temetkezési szokások a történelemben

A „katakombának” kezdetben az akták és az útleírások azt a keresztény temetkezési területet nevezték, amely a Via Appia mentén alakult ki. Sokáig folyt a vita a szó eredetéről, míg végül tisztázták etimológiáját. Görögül: „kata kymbas”, azaz a „verem mellett” összetétel jelzi a temetés céljából vájt földalatti sírkamrák rendszerét.

Tulajdonképpen eredetük megelőzi a keresztény kort. Bizonyított tény, hogy nemcsak a pogányoknak, de a zsidóknak is volt Róma környékén föld alatti folyosórendszerekkel kiképzett temetkezési helyük.

A keresztények vagy ezekből vettek használatba maguknak temetőhelyet, vagy maguk is hasonló kialakítást kezdeményeztek már az üldözések ideje előtt. Kezdetben tehát nem menedékhelyek voltak, hanem elsősorban és kizárólagosan a keresztény közösség halottainak szolgáltak örök nyughelyül. Később, az üldözések korában a keresztény közösség védelméül szolgáltak, végül pedig kultusza és gyülekezési helye gyanánt is.

A katakombarendszerek a várostól távol alakultak ki. Az ún. 12. táblás törvény előírta, hogy a megholtakat eltemetni, elégetni a város falain belül tilos. Korai időktől a város környékének az első és harmadik mérföldkö közötti sávja volt a temetkezésre kijelölt terület. A terület talajanyaga a szemcsés tufa, amely vulkanikus föld, de elég szilárd ahhoz, hogy a folyosórendszerek súlyát elbírja beomlás nélkül, ugyanakkor nem volt túlságosan kemény, ami az ásónak ellenállt volna.

A katakombák bejáratát jól elrejtették a környezet fái és bokrai között. Csak azok ismerték, akik a keresztény közösséghez tartoztak. A lejárát közvetlenül a folyosórendszer magjához vezetett. Mivel az egyes temetők területe magántulajdont képezett, a folyosórendszerek nem lépték túl a telek területét. Később, az üldözések idején, ezek összeértek, sőt a katakombákból kölcsönös átjárást biztosítottak.

A folyosórendszert rácsszerűen továbbfejlesztették, vagyis újabb szintet indítottak az előző folyosóra merőlegesen. A későbbiekben a katakombarendszer bonyolult útvesztők halmazává lett, amelyben csak a szakavatott vezető tudott eligazodni. Becslések szerint az ókeresztény katakombák folyosói 876 km-t tesznek ki. Ezekben ötmillió körül van a keresztény sírok száma.

A katakombák valamennyi hívő temetkezésének célját szolgálták, ugyanis az a szemlélet uralkodott, amit Tertullianus kijelentése is tanúsít: „A pogányokkal lehet együtt élni, de velük együtt meghalni nem lehet.” Az üldözések idején ez nem változott meg, de a vértanúk, „martyr”-ok sírjai megkülönböztetett helyet foglaltak el. Őket olyan helyre temették, ahol sírjuk (koporsó, szarkofág) felett mutathattak be szentmisét.

Félreérthetetlenül felismerhető a vértanú sírja arról, hogy a neve után MP monogram rövidítés áll, vagy teljes kiírásban szerepel a martyr. Nem ritka a név mellé rajzolt vagy vésett pálmaág, amely az örök élet elnyerésének reményét fejezte ki. Előfordult a feliratban: Passus pro Christ (Krisztusért szenvedve).

Felismerhető a vértanú sírja arról is, hogy a feliratokban érettük nem könyörögnek. Ez azt bizonyítja, hogy az őskeresztények a „vértanúság koronáját” azonosnak tudták az „örök élet koronájával”. A vértanúkat gyakran ábrázolták paradicsomi környezetben is, pálma- és

olajágak között, díszes madarak társaságában. Alakjuk felett ábrázolták az orantét, aki egy széttárt karú, imádkozó személy. Ők a látók, akik „megmosták ruhájukat a Bárány Vérében”. A halállal kapcsolatosan érdekes leírás olvasható majd a következő számban is, amelyben honfoglaló őseink halottkultuszát és népünk temetési szokásait ismerhetjük meg. Az Ige viszont minden múltbeli, illetve jelenlegi jó vagy rossz szokáson túlmutat azzal a kijelentésével, hogy „Elnyeletett a halál diadala.”

Követendő példa • Kovács Zoltán

%, „Szeretném, ha más körzetek is rendeznék hasonló szemináriumot. Fontos, hogy a Közösségen belül egységesen, bibliai alapokon ítéljük meg a dolgokat” – mondta Fábán Attila, 1999. május 8-án, Tatabányán, a székesfehérvári körzet lelkimunkás-továbbképző tanfolyamának záró összefoglalója.

A lelkimunkások szemináriumának egyik fő gondolata, az egységes bibliai látás kialakítása volt a gyülekezetekben szolgáló vének, igehirdetők, ifjúsági és gyermek-bibliakör vezetők körében. Lényegi célkitűzésként szerepelt, a rendszerezett, elméletileg megalapozott bibliaismeret előmozdítása, valamint az, hogy a szolgáló testvérek a körzetben jobban megismerjék egymást, és valóságosan barátokká váljanak.

A január 16-tól május 8-ig tartó tanfolyam jól szolgálta a fenti célokat. Ezt igazolták *Gesztesi Istvánnak*, a tatabányai gyülekezet helyi megbízottjának szavai, aki nyíltan elmondta, hogy amikor megkapta az első meghívó leveleket, nem lelkesedett. Azt gondolta, ez is csak egy rendezvény a sok közül. De azután, ahogyan elkezdett járni, hasznosnak találta az előadásokat, és most örül, hogy végigjárta a tanfolyamot. Örömdetesnek találja azt is, hogy jobban megismerkedhetett a bakonyi testvérekkel.

A lelkimunkás-szeminárium ötlete *Bozsóky Ferenc* székesfehérvári pásztoré. Úgy érezte, az Úr indítja a tanfolyam megszervezésére. A tényleges szervezőmunka nagyobb részét felesége, Ilonka néni végezte, amit *Cartoletti János* inotai előjáró köszönt meg a hallgatók nevében egy virágcsokkal. Feri bácsiék munkája nyomán valósult meg a tanfolyam, melynek előadói (*Simonfalvi Lajos, Kovács György, Komesz Máttyás, Kovács Dénes, Makovei János*, majd a záróalkalmon *Fábán Attila*) többségükben a Pünkösdi Teológiai Főiskola elismert tanárai, az Úrtól felkent, nem emberektől felmagasztalt testvérek voltak.

A kéthetenként tartott előadássorozat témái: Szentlélek-kereszttség és a Lélek ajándékai, gyülekezetplántálás, ószövetségi bibliaismeret, lelkigondozás és az igehirdetés gyakorlati vonatkozásai. A résztvevők ízelítőt kaptak a bibliai tudományokból, s a kapott jegyzetek segítségével aki akarja, otthon folytathatja a mélyebb igetanulmányozást. Összességében igen hasznos és hiánypótló volt a lelkimunkás-továbbképző tanfolyam. Korunk egyik nagy kísértése a felszínes gondolkodás, a látszat alapján történő értékítélet. Aki mélyebben foglalkozik a Bibliával és engedelmes Istennek, az elkerülheti ezt a csapdát.

A záró összefoglalón Fábán Attila hirdette az Igét. „Engemet, embernek Fiát, kinek mondanak az emberek?” (Mt 16,13–18). „Pünkösdi munkások! Személyes meggyőződésetek-e az, hogy Jézus a Krisztus, az élő Isten Fia?” Felszínesen gondolkozva ez nem lehet meggyőződésünk. Attila testvér a későbbiekben az együttműködés szükségességéről beszélt. „Szükségünk van egymásra. Ne a gyengeségekre nézzünk, hanem segítsük egymást!” A tanfolyamot értékelő zárszavában Bozsóky bácsi köszönetet mondott a résztvevőknek áldozatvállalásukért, hogy rászánták az időt a szemináriumra, a helyi gyülekezetek vezetőinek a kitűnő rendezésért és a nőtestvéreknek a szeretetvendégségekért. Megköszönte az előadó testvérek munkáját is, majd Fábán Attila testvérral együtt kiosztotta az okleveleket.

A záró alkalmat az inotai Bétel-kórus és a tatabányai fiatalok éneklése színesítette. Külön öröm volt számomra a tatabányai fiatalokat hallgatni, mert ők a szebb jövő ígértét hordozzák a nehéz esztendőben is hűségesen kitartó tatabányai gyülekezet számára.

A szeretetvendégséget követően a tatabányaiak evangélizációt tartottak egy művelődési házban, jó példát mutatva minden seminaristának: Isten Igéjét nem elég olvasni, de cselekedni kell!

Evangélizáció Kunszentmiklóson • Tassi Róbert, Kunszentmiklós

Amikor evangélizációra készül egy közösség, mindenki tele van izgalommal, várakozással. Megkezdődik a szervezés, a tennivalók számbavétele. Nálunk is így történt. Már hetekkel a kitűzött időpont előtt imaharcot kezdtünk, amelyhez csatlakozott a gyülekezet teljes tagsága. Még nem tudtuk, kiket fog Isten konkrétan szolgálatba állítani, milyen szolgálatok lesznek, és melyik ige fényében fog az alkalom zajlani. Az ige szólójáért külön imaalkalmat tartottunk. Ekkor még nem tudtuk, kit küld el az Úr az evangélium hirdetésére, de azt tudtuk, nagyon fontos, hogy teljes egység valósuljon meg közöttünk, és hittük, ha ezt őszintén kérjük Istentől, s készek vagyunk odaadni magunkat, Isten megadja számunkra. Szívünkön hordoztuk ezt az estét, mert azt szerettük volna, hogy ne csak emberileg szép rendezvény, előadás, hanem örömmel, áldással teli alkalom legyen, és az emberek megtérjenek. Sok akadályt gördített elénk a Sátán, amelyek legyőzhetetlennek tűntek. De hála legyen az Úrnak, legyőztek és bizonyságok lettek belőlük.

Végül eljött a nagy nap, 1999. március 27-e. Lassan teltek a széksorok, mígnem a kunszentmiklósi művelődési ház nagytermében, a mintegy 120 főnyi hallgatóság előtt megkezdődött az alkalom. *András Levente* köszöntő szavai után a kunszentmiklósi dicsőítő csoport szolgálata következett, amelyben a dicsőítő csoport személyes bizonyágtételei is elhangzottak. Az igeszolgálatot *Chernel András* testvér végezte, aki Lélek által lélekhez szólt. Egyszerűen nem lehetett nem odafigyelni, amikor arról hallottunk, hogy a biológiai test élete el fog múlni, de azért még lesz tovább. A lélek élni fog, csak az nem mindegy, hogy hol. Jézus az, aki lehetőséget adott nekünk az örök életre. Ő az, aki úgy cselekedett, mint egy igazi barát. Életét adta értünk. Mindenkinek a szíve megmozdult, amikor Jézushoz hívta a jelenlévőket. Ez az alkalom nemcsak azoknak szólt, akik először hallottak Jézus szeretetéről, hanem nekünk is, akik az övéi vagyunk, neki szolgálunk.

Örömmel számolok be arról, hogy volt, aki elfogadta az evangélium üzenetét, s azóta jár a gyülekezetbe. Hála legyen az Úrnak érte.

„Nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja barátaiért.” (Jn 15,13).

Gyökereink – 2. rész • BL

%Tavaly nyáron vendégünk volt McGee testvér, aki az amerikai pümkösi közösség (Assemblies of God) egyik teológiai akadémiajának történész professzora. A budapesti Teológiai Főiskolán elhangzott előadássorozatával folytatjuk a pümkösi mozgalom kialakulásával foglalkozó ismertetésünket. Előző számunkban írtunk a XIX. századi amerikai egyházról, és eljutottunk a szentségmozgalmakig. Testvérünk ezeknek a mozgalmaknak történetével kezdte előadását.

A Wesley fivérek egyik barátja írt egy híres éneket, amelynek az első sora így hangzik magyarul: „Aki nékem megnyíltál, rejsz el őh örök köszál.” Az ének szerint a megszentelődés kettős gyógy mód. A megtéréskor részesülünk bűneink bocsánatában, de a megszentelődés átformálja a bűnös természetet, amelyet tehát nemcsak második áldásnak nevezték, hanem kettős gyógy módnak is. *Fébé Palmer*, a mozgalom másik jeles képviselője viszont azt tanította, hogy a megszentelődés nem feltétlenül nagy érzelmi átélés, hanem hitben megélhető tapasztalat. Úgy gondolom, hogy sokan ezt a nézetet tették magukévá Angliában és Európában is. A szentség-mozgalomban résztvevők közül sokan mégis inkább érzelmi megtapasztalásnak tartották. Azt vallották, hogy amikor Jézus felszólította a tanítványokat,

hogy „maradjatok Jeruzsálemben és várjátok meg az Atya ígését”, akkor valójában a megszentelődésükre kellett várakozniuk. Szerintük nem pünkösdkor kezdődött a gyülekezet, mert úgy hitték, hogy a tanítványok már korábban hívők voltak, ezért pünkösd napján a gyülekezet felhatalmazása történt meg. Ez megszentelődés és megerősítés volt a bizonyágtételre.

Sok szentségmozgalomhoz tartozó ember azt vallotta, hogy heteket, hónapokat kell várni a megszentelődésre. Az emberek gyakran elmentek a városoktól távoli keresztény táborozásokra vagy konferenciákra. Elvonultak egy konferenciaközpontba vagy tábort ütöttek egy hegyen, esetleg tóparton vagy a tengerparton. Az volt a lényeg, hogy elvonuljanak a természetbe, és csak hívők vegyenek részt ezeken a konferenciákon. A szentek imája és bátorítása közben alakult ki a megfelelő légkör ahhoz, hogy a hívők elnyerjék megszentelődésüket.

Amikor az embereknek valamilyen élményben volt részük, egyesek hangosan dicsőítették Istent, mások táncoltak, egyeseket lesújtott a lélek és előfordult, hogy sírtak. Ezt az élményt már nemcsak hit által tették magukévá, hanem drámai módon át is érezték.

Felvetődött a bizonyíték kérdése. Honnan lehet megtudni, hogy megszentelődünk? Lehetett hivatkozni belső és külső bizonyítékokra. Először az ember átélte ezt az élményt, és az életében ezután már látszania kellett a Lélek gyümölcsének.

A szentségmozgalomban résztvevők fokozatosan Szentlélek-keresztségnek kezdték nevezni ezt az eseményt. Nemcsak az élményről és a Lélek gyümölcsének növekedéséről beszéltek, hanem nagyon erősen hangsúlyozták a Szentlélek szerepét is. Ezzel szélesre tárták az ajtót az előtt a meggyőződés előtt, hogy a Lélek ajándékait ma is megkaphatja a gyülekezet. Egyesek gyakorolták a gyógyítás ajándékát, mások a prófétálást.

Bár megnyitották az ajtót a Lélek ajándékai előtt, legtöbben mégis úgy vélték, hogy ezek közül sok kihalt az első nemzedékkel együtt. Mindenesetre nagyon jelentős az a tény, hogy egyáltalán lehetségesnek tartották valamennyi lelki ajándék újbóli életre kelését. Ezek voltak a belső bizonyítékok, most pedig szó lesz a külső bizonyítékról.

A megszentelődés belső bizonyítékának nyilvánvalóvá kellett válnia az ember keresztény életében. Kidolgoztak tehát bizonyos előírásokat mindarról, amit a hívő ember nem tehet. Az Egyesült Államokban egyes szentségmozgalmi emberek úgy gondolták, hogy a szentségnek meg kell látszódnia az ember öltözködésében. Általában több szabályt állítottak fel a nők, mint a férfiak számára. A nők nem viselhettek ékszert. Sokan még jegygyűrűt sem viseltek. Látjátok, milyen szent vagyok? Sajnos, elvesztettem a jegygyűrűmet!

Az asszonyoknak hosszú ruhákban kellett járniuk. Nem vághatták le a hajukat. Csak egyszerű színű ruhákat hordhattak, és nem járhattak színházba. Tilos volt a dohányzás. Amerikában nem lehetett bort inni sem, mert a részegeskedés komoly társadalmi problémát jelentett. Természetesen a férfiak sem maradtak ki az előírásokból. Egyes helyeken a férfiak nem hordhattak piros nadrágtartót, mert azt túl kihívónak tartották. Ha valaki piros nadrágtartót vagy nyakkendőt vett fel, akkor úgy gondolták, hogy ezzel fel akarja hívni a figyelmet magára és a testére.

Látom, hogy itt is vannak nyakkendőös férfiak vagy olyanok, akik színes inget viselnek. Ti nem sok jóra számíthatnátok a szentségmozgalomban.

Később, a XIX. században éltek nagyon radikális, szentséget képviselő emberek, akik három tapasztalatról kezdtek beszélni a keresztény életben: megtérésről, megszentelődésről és tűzkeresztségről.

A megszentelődés megtisztulást hozott az ember életébe. A tűzkeresztség erőt adott a bizonyágtételhez. Ez az állítás botrányosan hangzott a szentségmozgalom sok embere számára, hiszen ők azt vallották, hogy a megszentelődés során az ember részesül mindkét áldásban, a megtisztulásban és az erőben is. Megint felmerült az erő bizonyításának problémája. Mennyiben más tapasztalat a tűzkeresztség mint a megszentelődés? Ezek az

emberek valójában sok keresztséget vagy kegyelmi megtapasztalást hirdettek azután, hogy valaki keresztyény lett. Tűzkeresztelt szentségmozgalmi embereknek nevezték őket. Egyik híres tanítójuk szerint a megtérés, a megszentelődés és a tűzkeresztség után további erőteljes élmények következnek az ember életében. Ezek leírásához már kifogyott a bibliai szókészletből, ezért kémiai kifejezéseket használt, és így jutott el a robbanóanyagok, illetve a robbanás hasonlatához, mely bekövetkezhet az életünkben. Mindenesetre a legfontosabb változtatás a megszentelődés és az erővel felruházás szétválasztása volt. Ezzel lerakták az alapot a Szentlélek-keresztség pünkösdi tanításához. Így 1906-ban Los Angelesben az Azuza utcai ébredés során azt tanították, hogy az ember megtér, megszentelődik, Szentlélek-keresztséget nyer és nyelveken szól.

Vannak-e eddig kérdéseitek?

– *Amennyire én kiveszem, Wesleyék nagy hangsúlyt helyeztek a megszentelődésre. Vajon ezt egyszeri vagy folyamatos eseménynek tartották?*

Mindkettőt tanították. Az ember megszentelődik az élete egy adott pillanatában, de aztán folyamatosan növekszik a szentségben. Valaki felállhatott, hogy elmondjon egy bizonyágtételt. Pl. „1890-ben megtértem és 1891-ben megszentelődtem.” Tehát nagyon egyértelmű megszentelési átélésről beszéltek.

Szeretném még kiegészíteni, hogy mit jelentett a megszentelődés az akkori emberek életében. Néha úgy utaltak rá, hogy elmélyültebb vagy magasabb szintű élet Krisztusban vagy Lélekkel telt élet. Miután az ember megtért és megszentelődött, a Krisztusban elrejtett élet egészen új dimenziója bontakozott ki számára, melyben a Lélek mélyebb munkája valósult meg az életében. A szentségmozgalom sok embere azt vallotta, hogy a megszentelődéssel visszakerülünk arra a közösségi szintre Istennel, amit Ádám és Éva élvezett az Édenben. Ezzel a megszentelődés valójában visszafordította a bűnbeesés hatásait. Legyőzött a régi, bűnös természet.

– *Ez azt jelentené, hogy az újjászületés is a megszentelődésre tolódott át, vagy megmaradt megtérési eseménynek?*

Az újjászületésnek a megtéréskor kellett kezdődnie, de az újjászületés szerintük a megszentelődés, mint második élmény során jutott teljességre. Volt amikor úgy írták le a megszentelődést, hogy a kivonulás eseményeit használták fel erre. Azt mondták, hogy a Vörös-tengeren való átkelés a megtérés. A pusztai vándorlás egyszerűen a hit általi megigazulás állapotát jelzi, amikor a Szentlélek újjászültő munkája már elindult. Be kell menni az Ígéret földjére ahhoz, hogy megtapasztaljuk a megszentelődést és a Lélek teljességét.

– *Megtérésemkor a pünkösdi közösségekben a Szentlélek-keresztséggel kapcsolatban nagyobb hangsúlyt helyeztek a megszentelt életre, mint a megtapasztalható erőkre. Ma is így van ez?*

Egyes pünkösdiek szétválasztották az erőt és a szentséget. Úgy gondolom, ez történt Jimmy Swaggart életében. Jobban vágyott a lelki erőre, mint a krisztusi jellemre. Bármikor, amikor a lelki erő iránti vágy kezd elválni az életszentségtől, annak katasztrófa a végeredménye.

Mielőtt továbbmennénk, szeretném elmondani, hogy éltek olyan emberek a szentségmozgalomban, akik nem kötötték második áldáshoz a megszentelődést. Egyszerűen azt vallották, hogy a megszentelődés állandó növekedési folyamat az ember életében. Szerintük a második áldás a bizonyágtételhez szükséges erő átvétele volt. Az olyan csoportok, mint az Assemblies of God, azt tanították, hogy a megszentelődés a megtérés pillanatától előrehaladó folyamat a lelki életben. Nem lépcsőzetes, hanem folyamatos fejlődésről beszéltek. A második megtapasztalást, a Szentlélek-keresztséget a bizonyágtételre való erő átvételének tartották. Ha valaki olvasott már a *Charles Finney* munkásságával kapcsolatos nagy ébredésről vagy *Dwight L. Moody*éről, akkor tudhatja, hogy ők is ezt tanították, de nyelveken szólás nélkül.

A gyógyító mozgalom

A szentség és gyógyulás-mozgalmakat közösen helyreállító mozgalmaknak is nevezik. A gyógyító mozgalom úgy illett a szentség mozgalomhoz, mint a kesztyű a kézhez. A szentségmozgalom azt vallotta, hogy a megszentelődés egy pillanat alatt bekövetkezik. A gyógyulásban hívők azt vallották, hogy a gyógyulás is pontszerű esemény. A szentségmozgalom felfogása szerint a megszentelődés visszafordította a bűnbeesés lelki következményeit. Ez azt jelentette, hogy ha valaki mélyebb kapcsolatba került Krisztussal a megszentelődés által, akkor Krisztus váltság munkájának minden áldását magáévá teheti. Így, ha valaki megszentelődik, akkor ez testi áldással is jár. Meggyógyul a test Krisztus engesztelő munkája révén. Bizonyos szempontból ez visszafordítja a bűnbeesés fizikai hatásait. Látható tehát, hogy sokan bekapcsolódtak mindkét mozgalomba.

A gyógyító mozgalom a XIX. sz. közepén kezdődött, amikor még nagyon fejletlen volt az orvostudomány. Nem sokat tudott segíteni egy komolyabb betegség esetén. Egyesek hit általi gyógyításba kezdtek az Egyesült Államokban, mások pedig Svájcban és Németországban tettek ugyanezt egymástól függetlenül. Németországban *Johan Christof Blumhardt* evangélikus lelkész gyülekezetében volt egy fiatal, ördögtől megszállott nő. A lelkész két éven át imádkozott ezért az asszonyért, végül az egyik este kiűzte a démont. Amikor erre sor került, az asszony olyan hangosan sikoltott, hogy az egész falu meghallotta. Ez a gyógyulás nagy visszatetszést váltott ki. A nő megszabadulása együtt járt gyógyulásával. Ezután a lelkész kezdett imádkozni más betegekért is. Ez nagy ellenállást váltott ki az evangélikus egyházban, de még az állam részéről is. Végül megtiltották neki a kézrátételt, ezért egyszerűen csak imádkozott az emberekért, és meggyógyultak a templomi istentiszteleteken. Később biztosan újra gyakorolta a kézrátételt. Elindított egy úgynevezett hit-otthont, ahova eljöhettek a betegek, és útmutatást kaptak az imádságról.

Svájc északi, német nyelvű részén, Mandorfban, *Dorothy Trudal* kezdett imádkozni a betegekért. Sokan eljöttek az otthonába, hogy imádkozzon értük. A háza gyógyító központtá vált, de sokan ellenezték a tevékenységét. Bajba keveredett a zürichi hatósággal is. Azzal vádolták, hogy orvosi engedély nélkül gyógyít. Szolgálatá ennek ellenére folytatódott. Sokan elmentek hozzá, akik mentális betegségekben szenvedtek, és jónéhányan meggyógyultak közülük. Ő más módszert alkalmazott mint Blumhardtt. Azt vallotta, hogy csak azután történik gyógyulás, ha már kioktatta az embereket és felépült a hitük. Néhányan ellátogattak az Egyesült Államokból is ebbe a két helységbe, hogy megnézzék, mi folyik ott. Amikor visszatértek Amerikába, ők is hangsúlyozni kezdték a betegek gyógyítását.

1860 után Németországban, Angliában, Amerikában, Ausztráliában és Dél-Afrikában is lehetett olyan embereket találni, akik imádkoztak a betegekért. Sokan, akik ezt tanították, maguk is hitből gyógyultak meg. Egyikük volt *A. B. Simpson* az Egyesült Államokban, aki megalapította a ma Christian and Missionary Alliance néven ismert szervezetet. Biztos vagyok benne, hogy ennek az Alliance-nak vannak európai szervezetei is. Simpson presbiteriánus lelkésznek tanult Kanadában. Miután elvégezte a torontói egyetemet 1880 táján, azonnal meghívták lelkipásztornak a második legnagyobb presbiteriánus gyülekezetbe Kanadában. Fényes jövő állt előtte. Később Kanadát elhagyva az Egyesült Államok egyik nagy presbiteriánus gyülekezetében folytatta szolgálatát. Ez igen jómódú gyülekezet volt. Ebben az időben vált ismertté a nagy evangélista, Dwight L. Moody, aki felekezetiközi evangélizálást végzett, mint a hozzá hasonló evangélisták. Simpson mint presbiteriánus nagyon ellenezte az ilyen evangélizálást és nem akart részt venni benne. Ugyanakkor kapcsolatba került a szentségmozgalommal, és Isten átformálta az életét. Ekkor már érdekelni kezdte, hogy összejöjjenek a város evangéliumi hívői közös evangélizálásra. Annyira lelkesedett, hogy az összes energiáját ebbe fektette. A presbiterek úgy döntöttek, hogy nagyobb épületre van szükség. Simpson azt mondta, hogy nagyon egyszerű templomot kell építenünk. A presbiterek azonban figyelmen kívül hagyták a javaslatát, és igen csillogó

templomot építtettek. Miután felépült ez a drága templom, 50000 dolláros adósságot halmoztak fel. Ez akkor sokkal nagyobb értéket jelentett mint ma. Simpson úgy gondolta, hogy ez nem Isten akarata, és nem volt hajlandó felszentelni az épületet. Két évvel később, amikor elment abból a gyülekezetből, a templom még mindig nem volt felszentelve. New York Cityben kezdett pásztorolni egy másik presbiteriánus gyülekezetet, de annak a gyülekezetnek sem volt elképzelése a tömegek evangélizálásáról. Simpson függetlenné vált, és egy új gyülekezetet alapított.

1881-ben több minden történt az életében. Gyenge volt a szíve és imádkozott érte egy férfi, aki Németországban és Svájcban látta a gyógyító szolgálatokat. Az ima után teljesen meggyógyult. Ezt követően elment bemerítkezni egy baptista gyülekezetbe. Lemondott a presbiteriánus lelkészi állásáról és elkezdte a felekezetközi evangélizálást. Ő is megnyitott egy gyógyító otthont. Hitt abban, amit ma „teljes evangéliumnak” vagy négyoldalú evangéliumnak is nevezünk. A négy oldal a következő: Jézus az (1) üdvözítőnk, (2) megszentelőnk, (3) gyógyítónk és (4) eljövendő királyunk.

Amikor a Bibliából tanított, akkor ezt a négyoldalú evangéliumot hirdette Mózes öt könyvétől kezdve a történelmi és költői könyveken keresztül végig az egész Biblián. Az emberek elmentek a gyógyító otthonba, részt vettek bibliatanulmányozáson, és egy idő után, amikor már megvilágosodott előttük a gyógyulás igazsága, és hittek benne, imádkozott értük. Sokan meggyógyultak szolgálata nyomán. Mindig méltóságteljes presbiteriánus maradt. A tizenkilencedik század végén a gyógyító szolgálattevők közül sokan egészen mások voltak, mint a huszadik századi gyógyító evangélisták. Simpson például unalmasnak tűnne *Reinhard Bonnke* vagy *Benny Hinn* után.

Akik elfogadták a hit általi gyógyulást, azok azt is vallották, hogy az egész keresztény élet hitben való élet. A hitről hasonló felfogást vallottak a Plymouth testvérgyülekezetekben Angliában. Angliában élt egy ember, akit *Müller Györgynek* hívtak. Müller a hitből való életet példázta. Több ezer árváról viselt gondot Angliában. Sosem tudatta az emberekkel, hogy mik a szükségletei. Az volt a felfogása a hitről, hogy egyedül csak Istennel kell tudatni a szükségünket. Isten majd szól az emberek szívéhez, hogy hozzanak élelmet vagy küldjenek pénzt. Az 1890-es években Müller György bejárta a világot, és elmondta az embereknek az élettörténetét. Nem imádkozott ugyan a betegekért, de a hitről való felfogása nagyon népszerű lett a szentségmozgalomban és a gyógyító emberek között. Simpson követői közül sokan misszionáriusok lettek, és sok más misszionárius is hitt a gyógyulásban. Nemcsak azt vallották, hogy Isten gondot visel az ember anyagi szükségleteiről, hanem azt is, hogy a testi szükségleteket is betölti. Simpson és sokan mások a gyógyító mozgalomban nem mentek orvoshoz, mert ezt a hitetlenség jelének tartották. Azt vallották, hogy a hitéletben Isten teljesen gondot visel az emberre. Simpson egyike volt azon keveseknek, akik felismerték, hogy ha a misszionáriusok a tengeren túl Istentől várják a gyógyulásukat, akkor ez csodálatos bizonyossága lesz Isten hatalmának. Ez vonzani fogja a nem keresztényeket az evangélium erejéhez.

Valószínűleg elég sokat hallottatok a „Jelek és csodák”-mozgalomról. El lehet mondani, hogy a „Jelek és csodák”-mozgalom a tizenkilencedik században kezdődött ezek között az emberek között. Ők nemcsak hogy nem mentek orvosokhoz, hanem gyógyszer sem szedtek. Szerintük, ha az ember rááll a gyógyulás ígéretére, akkor nincs szüksége másra. Néhányan azt vallották, ha az ember elmegy a misszióba, és van elég hite, akkor Isten megadja neki az új nyelven beszélés ajándékát is a Mk 16. r. szerint, de ez hit kérdése. Ha Isten megadja valakinek a nyelvek adományát, akkor tud prédikálni azoknak, akik közé missziózni ment. A hit képes a lehetetlenre.

Úgy tűnik, hogy ez a felfogás elméletben jobban működött, mint a gyakorlatban. Simpson első misszionáriusainak egyike a Kongói Köztársaságba ment 1885-ben. Néhány hónappal később maláriát kapott és meghalt, mert nem volt hajlandó kinint szedni. Vajon ebből csak

arra lehet következtetni, hogy nem volt elég hite? Sok évvel később egy másik, *Aliansz* nevű misszionárius Kínába ment. Később Szentlélek-keresztiséget nyert, és csatlakozott az Assemblies of God felekezethez. Azt mondta, hogy amikor Kínába ment, tudta, hogy egyetlen orvos vagy kórház sem lesz ott. Krisztust vitte magával mint gyógyítót, és elmondta, hogy negyven éven át sohasem volt komolyan beteg. Soha nem rabolták ki, és nem csúszott el a jégén. Tehát egyeseknél ez az elmélet jobban bevált, másoknál nem annyira.

Simpson úgy gondolta, hogy az embernek nem kell imádkoznia Isten akaratának megtudásáért a gyógyulást illetően. Szilárdan hitte, hogy Isten mindig gyógyítani akar. Szerinte egyáltalán nincs értelme arról beszélni, hogy ez Isten akarat-e. Mások a gyógyító mozgalomban viszont úgy vélték, hogy Isten egyes esetekben nem akar meggyógyítani valakit. Ezeket az eseteket kivételeknek tartották, és úgy gondolták, hogy az ilyen emberek majd a feltámadáskor fognak meggyógyulni.

Maradt néhány kérdés, amire a gyógyító mozgalom nem adott választ:

– *Lehet-e Isten akarat, hogy szenvedjünk?*

Abban az időben ezeknek az embereknek a legnagyobb része azt válaszolta erre a kérdésre, hogy nem. Isten soha sem akarja, hogy egy hívő ember szenvedjen. Ha mégis ez történik vele, akkor az hitetlenségének a jele.

– *Miért halnak meg az emberek?*

Erre azt válaszolták, hogy a hívő emberek teljesen egészségesen halnak meg. De hogyan történik ez? – kérdezték mások. Ezután következett a ködösítés. Simpson a halált egy almához hasonlította, amely növekszik a fán. Az almafa kivirágzik és növekedni kezd a gyümölcs. Egy ideig ott csüng a szárán, aztán eljön egy a pillanat, amikor természeténél fogva megérve lehullik. Ha megnézzük a Zsidókhöz írt levelet, ott azt olvassuk, hogy elvégzett dolog, hogy az emberek meghaljanak, és utána következik az ítélet. Simpson ezt úgy értelmezte, hogy Isten meghatározott egy időpontot mindannyiunknak, amikor meg kell halnunk. Lehet, hogy valaki tökéletesen egészséges, és amikor elérkezik az Istentől elrendelt idő, akkor meghal „természetes halállal”. Tehát ha a hívő ember a nyolcvanas éveiben hal meg, tökéletesen egészséges lehet, amikor meghal.

Természetesen ez nem ilyen egyszerű, hiszen ebben a felfogásban nincs szó az öregedés folyamatáról. Simpson nem értette meg azt a tényt, hogy az idő múlásával a test elhasználódik. Végül ez történt vele is. 1919-ben halt meg, nagyon megromlott egészségi állapotban. 1918-ban, a háború utolsó évében meghallotta, hogy a britek bevonultak Palesztinába, elfoglalták Jeruzsálemet és átvették a hatalmat a törököktől. Simpson úgy gondolta, hogy akkor biztosan elkezdődtek a végidők. Annyira felizgatta ez a hír, hogy súlyos agyvérzést kapott, és egy évvel később meghalt. Tehát a gyógyító mozgalom nem tudott választ adni bizonyos kérdésekre. A mozgalom vezetői néhány kérdést nyitva hagytak.

Van még egy dolog, amit az előbb nem említettem.

– *Miért nem gyógyul meg mindenki, akiért imádkoznak?*

Erre a felvetésre ma sem tudnak felelni a radikális gyógyulás hirdetői. Ez figyelhető meg például *Kenneth Hagin* tanítványainál is, akik radikális hitet vallanak.

Igaz, hogy sok igazság volt és van abban, amit a gyógyító mozgalom hirdet, ugyanakkor a Biblia szerint egyes tanításai nem megalapozottak. Ezt azért állítom, mert nem válaszolták meg ezeket az igen komoly kérdéseket.

Sokan, akik mások gyógyulásáért imádkoztak és nagy hitük volt, elmentek egy új helyre evangélizálni. Kihirdették, hogy Isten meg fogja gyógyítani a betegeket, a vakok látni fognak, a sánták pedig szaladnak majd. Egyesek talán tényleg meggyógyultak, de mások nem, aztán az evangélizálók továbbálltak, a helyi lelkipásztor pedig ottmaradt, és ki kellett mennie a temetőbe a gyászoló családdal, mert nem gyógyult meg a beteg.

A legtöbb gyógyító evangélista nem foglalkozott pásztori feladatokkal. Ezért az igazi hősök a lelkipásztorok voltak. Nekik kellett megmagyarázniuk a gyógyítási teológiát a gyászoló

embereknek. Meg kellett értetni velük, hogy a halál vagy a betegen maradás nem feltétlenül az ő hibájuk.

Évekkel ezelőtt járt az osztályomba egy hallgató, aki az Egyesült Államok középső részéről egy nagy gyülekezetből jött. Majdnem meghalt egy foggyulladás miatt. Abban a gyülekezetben nem jártak orvoshoz és nem szedtek semmilyen gyógyszert. Amikor elkezdett fájni a foga, azt várták tőle, hogy imádkozzon érte, és Isten majd meggyógyítja. A fog begyulladt, és feldagadt az álla. Apja nagyon aggódott érte, és kényszerítette, hogy elmenjen egy fogorvoshoz. Amikor az orvos megvizsgálta, ezt kérdezte: „Fiatalember, hol volt maga eddig? Ha még két napig vár, akkor már el se kellett volna jönnie, mert meghal.” Nehéz elképzelni ilyen esetet, de megtörtént.

Még ennél fájdalmasabb dolgok is történtek abban a gyülekezetben. Nagy családok elvesztették gyermekeiket. Amikor egy ilyen család a temetésre ment, senki sem volt ott, hogy vigasztalja őket. A lelkipásztor sem ment el, mert szerinte a haláleset a család hibája volt. Miért menjen el, és tisztelegjen a hitetlenségük előtt?

Természetesen ez szélsőséges megnyilvánulás. A Kenneth Hagin-féle hit-gyülekezetekben azért ennél jobban odafigyelnek a pásztori törődésre. Tudomásom szerint Kenneth Hagin egyik unokájának agydaganata volt. Amint ez kiderült, rögtön elvitték az egyik hitkórházba (Oral Roberts kórházába), és műtét segítségével megmentették az életét. Természetesen valamiben csodát kellett találniuk, ezért azt mondták, hogy a csoda nem a testi gyógyulás volt, hanem az, hogy időben a kórházba tudtak érn.

Az előző gyülekezetből vett történetből látható, hogy mennyire el lehet ferdíteni a gyógyítási teológiát. Esetenként a gyógyító evangélista összegyűjtötte az elhagyott mankókat és tolószékeket. Ilyen gyógyító volt *John Alexander Dolly*, aki Ausztráliából elment Chicagóba, ahol talált egy Sion városa nevű közösséget. Ennek tagjai a gyülekezeti termük falára kiakasztották az eldobott mankókat és más gyógyászati segédeszközöket. Hasonló gyülekezetről tudunk Kaliforniában is.

Érdemes megemlíteni egy másik gyógyító evangélistát, aki nő volt. Láttam a fényképét itt egy újságban a könyvtárban. Úgy hívták, hogy *Maria Woodworth*. Nagyon híres szentségmozgalmi gyógyító evangélista. Az ő istentiszteletein többek között az a megdöbbentő dolog történt, hogy az emberek nemcsak meggyógyultak, hanem többen el is estek. Egyesek több órán át ott feküdtek, mások akár egy napig vagy tovább is. A kívülállók azt mondták, hogy ezek úgy néznek ki, mint akik transzba estek, ezért ezt a hölgyet transz-evangélistának nevezték.

Prófétálás

A pünkösdi mozgalom sokféle áramlat hatására jött létre. Ezek között nemcsak a szentség és a gyógyítás szerepelt, hanem a prófétálásról szóló tanítás is. Miközben a pünkösdi mozgalom eredetét a Szentlélek kiáradásának tulajdonítjuk, ezeknek az áramlatoknak a tanulmányozása segít megértenünk, hogyan hatottak a különböző mozgalmak arra, hogy kik vagyunk ma. A pünkösdizmus egyik durva kritikája szerint ez a mozgalom csak élményekből áll teológiai alap nélkül. Ez természetesen nem igaz, mert ha visszatekintünk ezekre a mozgalmakra, akkor komoly bibliai és teológiai fejlődést látunk. Az első pünkösddiek nagyon odafigyeltek a hitelvekre. Esetenként sokat vitatkoztak hitelvi kérdéseken. Egyesek Wesley tanítását vallották a megszentelődéssel kapcsolatban, mások a progresszív megszentelődés hívei voltak. Valaki Wesley hívei közül azt állította, hogy a kérdés úgy fog megoldódni közte és a pünkösdi progresszív megszentelődést valló prédikátor között, hogy Isten egyiküket halállal sújtja majd. Történetesen néhány hónapon belül a másik férfi meghalt. Ez a Wesley-követő prédikátor erre kijelentette, hogy Isten igazságot tett. Sok minden történt már a megszentelődés jegyében!

A XIX. századra a legtöbb protestáns és evangéliumi hívő azt vallotta, hogy az emberi

haladás és az evangélium hirdetése nyomán a világ egyre jobb lesz. Ezt nevezték poszt-millennializmusnak. Természetesen ez a felfogás kötődött a keresztény misszióhoz. A legtöbb misszionárius azért ment a tengeren túlra, hogy evangélizáljon, de azért is, hogy elvigye a civilizációt. Iskolákat, főiskolákat és egyetemeket alapítottak. Részt vettek a társadalmi reformokban és a bibliafordításban is. Sok helyen a misszionárius alkotta meg a beszélt nyelv írásos formáját. Lefordították a Bibliát, iskolákat alapítottak, megtanították az embereket írni-olvasni, hogy megértsék a Bibliát. Indiában például, ahol a hindu gyerekek keresztény iskolába jártak, egy idő után meglátták, hogy a kereszténység felette áll a hinduizmusnak. Sokan az iskolai tanulmányaik alatt vagy azok végén áttértek a kereszténységre. A többség mégis hindu maradt. Elfogadták ugyan a nyugati tudást, de meg akarták tartani saját hitüket. Protestáns körökben tehát ott élt az a felfogás, hogy az evangélium hirdetésén és a keresztény intézményeken keresztül a világ egyre jobbra válik. Aztán egy hosszabb idő elteltével Krisztus visszatér, és megalapítja földi országát. De a XIX. század közepe után már számos evangéliumi hívő arra a meggyőződésre jutott, hogy a világ egyre rosszabb lesz és nem egyre jobb. Ebből arra következtek, hogy kifutnak az időből. Ők lettek a premillennialisták. Azt vallják, hogy az elragadtatás bármelyik pillanatban megtörténhet. Krisztus visszatér az egyházáért és magához veszi, aztán bekövetkezik a nyomorúság hét éve. Annak végén megtörténik Krisztus második eljövele, majd a szószerinti ezeréves békeország. A század végére ezek az emberek egyre inkább azzal törődtek, hogy hogyan lehetne evangélizálni az egész világot. Például az 1890-es években kezdődött a cionista mozgalom. Egy német zsidó ember, *Theodor Herzl* indította el a cionizmust. A cionisták megpróbálták rávenni a brit kormányt, hogy hasítson ki egy területet Palesztinából a zsidó állam létrehozására. A próféciákkal foglalkozók rögtön tudták, hogy itt valami jelentős esemény készülődik. Olvasták Zakariás és Dániel próféta könyvét, a Mt 24. r.-ét és a Jelenések könyvét. Figyelték az idők jeleit, amelyekről Jézus beszélt. Esetenként a jelek és az idők megfigyelése így működött: kinyitották a Bibliát egy próféciánál, aztán mellé tették az újságot. Elolvasták a fő címet. Látták a cionista mozgalmat, hogy a zsidók igyekeznek visszatérni saját hazájukba, és azt állították, hogy íme a prófécia beteljesedik napjainkban. Tudjuk, hogy a Biblia beszél majdani háborúkról és háborús hírekről, királyokról és dél királynőjéről. Így, amikor az 1890-es években a hívők újságot olvastak, láttak bennük koronás uralkodókat: a német császárt, az angol királyt vagy az Osztrák-Magyar Monarchia császárárt. Ezek a nagyhatalmak akkor háborúztak egymással, így nem volt nehéz rájuk vonatkoztatni a háborúkat és háborús híreket. Például a francia-porosz háború 1870–1871-ben zajlott, és a német birodalom megalakulásához vezetett. A következő negyven év alatt a német katonai gépezet állandóan azt fontolgatta, hogyan tudná legyőzni Franciaországot. Óriási feszültség alakult ki Franciaország, Anglia és Németország között. Esetenként az angol és a német haditengerészet egymást bombázta a Csendes-óceánon. Állandósult a politikai feszültség. Az emberek azt várták, hogy a század végén, az ötszáz év végén vagy az ezredfordulókor jön vissza Krisztus. Sokan úgy gondolták, hogy az Úr 1900-ban jön vissza. Ezt várta A. B. Simpson is. Mivel nem jött, próbálták tovább tolni a visszatérés időpontját. Amikor kitört az I. világháború, úgy tűnt, hogy a Bibliában leírt népek királyai most már harcolnak egymással. Az első pünkösdiek közül sokan pacifisták voltak, nemcsak azért, amit Jézus mondott, hanem azért is, mert nem akartak részt venni a királyok háborújában. Ezek a nemzetek úgyis mind elbuknak – gondolták – nekünk inkább az evangéliumot kell hirdetnünk. Egyesek közülük börtönbe kerültek a háború idején, mert nem teljesítették a behívó parancsot. Néhány éve az Öböl-háború idején ugyanez történt. Egyesek úgy gondolták, hogy Szaddam Husszein az Antikrisztus, és eljött a végidő. Egyesek annyira belemerültek ebbe a várakozásba, hogy az Assemblies of God közösség néhány vezető újságírója megkérte *Dr. Stanley Hortont*, hogy írjon egy cikket a lelkeszek újságában, és tisztázza, hogy Husszein nem az Antikrisztus.

A dolgot bonyolította, hogy George Bush elnök nyilatkozatában utalt egy új világrendre, amit a szövetségesek együtt hoznak majd létre. A Pentecostal Evangel nevű újság, szerkesztője engem is megkért, hogy írjak egy cikket nekik. A szerkesztő találkozott Bush elnökkel, és megkérdezte, hogy gondolt-e valamilyen próféciaira, amikor azt a kifejezést használta, hogy „új világrend”. Az elnök azt válaszolta, hogy ennek semmi köze sincs a próféciahoz.

Egyszerűen a politikusok álma volt.

Írtam tehát egy cikket, amelyben összehasonlítottam azt, ami az 1890-es években történt azzal, ami az 1990-es években történik. Kaptam is egy nagyon felháborodott levelet az egyik olvasótól, aki nem tudta elhinni, hogy ismereteink szerint a Perzsa-öböl háborúnak semmi köze sincs a próféciahoz. A szerkesztő válaszolt ennek az olvasónak, tájékoztatta arról, hogy az Assemblies of God felekezet évekkel ezelőtt elfogadott egy álláspontot, amely szerint az Úr Jézus visszatérésevel kapcsolatban lelkészeink nem bonyolódnak időpont meghatározásokba.

Néha a próféciaírók szülő népszerű tanítások többet állítanak, mint a Biblia.

A pünkösdi mozgalom eredete

A misszionáriusok úgy mentek a külmiszióba, hogy először évekig tanulniuk kellett a helyi nyelvet, hogy tudjanak evangélizálni. Természetesen egyeseknek sohasem sikerült elsajátítani pl. a kínai nyelvet. 1880-as években éltek radikális szentségmozgalmi emberek, akik abban hittek, hogy a Mk 16. r. szerint Isten természetfeletti módon megadhatja a nyelvet, hiszen a hit megoldja a lehetetlent.

Ismerünk egy történetet egy új-zélandi misszionáriusnőről, aki Indiának arra a területére készült, ahol a tamil nyelvet beszélik. Végül mégis a hindi nyelvet beszélőkhöz került. Kérte Istent, hogy adja meg neki a hindi nyelvet. Egy pár szót tudott hindiül, de egy hónapon belül már hindiül prédikált. Egy új-zélandi keresztény magazinban közzé tették a történetét, azt írva, hogy megkapta a nyelvek ajándékát.

Később egy kanadai presbiteriánus misszionárius Kínába ment, és nagyon nehezen tudott megbirkózni a mandarin nyelvvel. Volt egy misszionárius barátja, aki néhány hónapon belül mandarin nyelven prédikált. Amikor együtt mentek a kínai gyülekezetekbe, ez a *Jonathan Goforth* nevű misszionárius elkezdett prédikálni, de a hallgatóság azt várta, hogy a másik misszionárius is beszéljen. Az előbbi misszionáriust zavarta, hogy miért akarják inkább hallgatni a barátját mint őt. Megkérdezte erről az Urat imában. Isten megérintette őt, és egy hónapon belül elkezdett kínaiul prédikálni. Mások is megpróbálták ezt, de nekik nem sikerült. 1892-ben két misszionárius Kínába érkezett. Útban Tibet felé hitben elfogadták, hogy Isten megadja nekik a kínai, a mandarin és a tibeti nyelvet, de mégis nyelvórákat kellett venniük. Ezek a radikális szentségmozgalmi emberek úgy gondolták, hogy a világevangelizáció csak természetfeletti erővel végezhető el, mert már annyira kevés az idő. Azt vallották, hogy a természetfeletti erők révén az emberek meg fognak gyógyulni, visszatérnek a csodák, és egyeseknek Isten megadja a nyelvek adományát is. Mások sokan úgy gondolták, hogy ezeknek az embereknek elment az eszük, mégis a pünkösdi mozgalom gyökerei visszavezetnek hozzájuk.

Charles Parnem az amerikai szentségmozgalomban Wesley követője volt, és hitt a tűzkeresztségben. Történeteket hallott olyan misszionáriusokról, akik csodálatosan tudtak beszélni azon a nyelven is, amit nem tanultak. 1901-ben bibliaiskolát alapított Kansasban, és arra tanította diákjait, hogy amikor megkapják a Szentlélek-keresztséget, akkor a nyelvek ajándékát is veszik. 1901 januárjában kezdtek imádkozni egymásért, hogy vegyék a Szentlélek-keresztséget. Ez meg is történt, és maga Parnem is elkezdett nyelveken szólni. 1906-ban ébredés volt az Azusa utcai gyülekezetben. A legkorábbi pünkösdiiek azt vallották, hogy a nyelvek ajándéka a missziós területeken beszélt nyelvekre vonatkozik. Egyesek azt állították magukról, hogy megkapták a kínai, a mandarin nyelvet, a japánt, a bengált, a

franciát, a németet, a swahilit, sőt még a jelbeszédet is, de olyanról nem hallottam, hogy valaki a magyar nyelvet kapta volna ajándékba Istentől. Erre nem volt elég hitük.

Érdekes, hogy számukra nem volt értelme a nyelveken imádkozásnak. Az első pünkösdi irodalomban mindig csak arról lehet olvasni, hogy valakik nyelveken prédikáltak. Azért biztos vagyok benne, hogy az embereknek volt valamilyen elképzelésük a nyelveken imádkozásról, hiszen ez a végidők egyik jele. Jóel megígérte, hogy Isten népe prófétálni fog, és ez egyik jele lesz a Szentlélek kitöltetésének. Tehát lehetett ugyan valamilyen elképzelés a nyelveken imádkozásról, de az általános várakozás arra irányult, hogy a nyelvadománnyal prédikáljanak. Ezért nem lehet igazán megérteni a pünkösdi mozgalmat az evangélizálásra való elkötelezettség megismerése nélkül.

1908-ra az emberek rájöttek, hogy ez nem válik be. Nem tudnak prédikálni érthető nyelveken. Elkezdődött az átmenet a nyelveken szólásnak, mint ismert nyelvnek a felfogásából az ismeretlen nyelvként értelmezése felé. Sok pünkösdi még ma is úgy gondolja, hogy egy, valahol a világon létező, ismert nyelvet kapott az Úrtól vagy az angyalok nyelvét, de ezen a nyelven nem tud tanítani.

Pál az 1Kor 12. és 14. r.-ben a nyelveken szólásra úgy utal, mint jelre a hitetleneknek. Ha bejött egy hitetlen a gyülekezeti istentiszteletre, és nyelveken szólás segítségével hallott egy üzenetet, akkor a bibliai történet szerint saját anyanyelvén hallotta a tanítást. Isten szólt így az emberekhez, és megtértek. Nyilván az történhetett, hogy valaki nyelveken imádkozott, másvalaki felismerte azt a nyelvet, Isten megérintette rajta keresztül és megtért. Sok ilyen esetről tudunk napjainkban is.

Olvastam egy történetet az 1920-as évekből, amikor egy zsidó ember besétált csak úgy egy pünkösdi összejövetelre. Elhangzott egy üzenet nyelveken, éppen héber nyelven. Isten szólt ehhez a személyhez, és ő megtért. Pár évvel ezelőtt, amikor Springfieldben hasonló témáról tartottam előadást, egy Jordániából jött diákunk is volt. Mi nem tudtuk, de ő nagyon elkeseredett valami miatt. Egy este elment a kollégiumi imaösszejövetelre, és ott egy amerikai diák mellett imádkozott. Ez a diák arabul kezdett imádkozni, de nem tudott róla. A mellette lévő jordániai diák viszont minden szót megértett az imából. Az Úr azt mondta neki, hogy ne csüggedjen, mert Ő segíteni fog neki.

Nem vagyok biztos abban, hogy minden esetben ez történik, ha elhangzik egy üzenet nyelveken, sőt azt gondolom, hogy legtöbbször ez nincs így. Természetesen létezik a nyelveken szólás magyarázatának ajándéka is. Vagy magyarázat ajándékával kell rendelkeznie valakinek, vagy kell ott lennie egy olyan személynek, aki ismeri azt a nyelvet. Sok esetben Isten üzenete közvetlenül egy ott lévő személynek szól, máskor Krisztus egész testének épülését munkálja.

Ismerek egy esetet, amikor ez történt, és valaki feddésben részesült. 50 éve volt egy diákmissziós összejövetel Missouri államban Springfieldben, ahol Isten üzenete a nyelveken szólás során mandarin nyelven hangzott el. Történetesen ott tartózkodott egy misszionárius Kínából. Valaki elmondott egy üzenetet nyelveken, de nem volt magyarázó. Az üzenet mandarin nyelven szólt, és csak ez a misszionárius értette. Az üzenetben Isten megfeddte a misszionáriust, mert házasságtörést követett el egy kínai nővel. De minderről senki sem tudott Springfieldben. Ez az ember a nyelveken szólás hatására bűnbánatot tartott.

Az első 1901-es ébredésben Parnem és a többiek evangélizálni akarták az egész világot, de senki se ment közülük a külmisszióba. Ennek több oka is volt. Először is mindannyiukat erősen kritizálták, és Parnem újszülött kisleány meghalt. Közben valaki megvette a bibliaiskola épületét úgy, hogy Parmennek nem is volt tudomása róla. Nagyon elkeseredett.

Az Egyesült Államok északi részén éltek olyan svéd szentségmozgalmi emberek, akik az evangélikus gyülekezetből jöttek. Közöttük is történt ébredés és beszéltek nyelveken. 1904-ben két misszionáriusnőjük Dél-Afrikába ment. Ismereteink szerint ők voltak az első pünkösdi misszionáriusok, akik a külmisszióba mentek. Alig tudunk ezekről az eseményekről.

Visszatérve a korábban elhangzottakra, a tizenkilencedik század végén sokan imádkoztak Jól próféciájának beteljesedéseért. Nagyon hitték, hogy az ébredések hatására misszionáriusok fognak kimenni a világ távoli részeire.

Walesben 1904-ben nagy ébredés kezdődött. Egy éven belül kb. 100.000–150.000 walesi tért meg. Erőtéljes ébredés volt. Sokan közülük szénbányákban dolgoztak. Lovaskocsik vitték ki a szenet a bányákból, és a lovak korábban hozzászoktak az átkozódáshoz. Most, hogy ezek a szavak elmaradtak, a lovak leálltak, elbizonytalanodtak. Újra be kellett tanítani őket. Ilyen az igazi ébredés!

Sokan úgy gondolták, hogy ez lesz a kezdete a Szentlélek nagy kitöltetésének az egész világon. Amikor mások hallottak a walesi ébredésről, náluk is kipattant az ébredés szikrája. India észak-keleti részén a törzsi népek között dolgoztak walesi misszionáriusok, akik hallottak arról, hogy mi történik a hazájukban. Miután ez a hír elterjedt, az ő konferenciájukon is megtapasztalták a Szentlélek kiáradását. Ezeket az istentiszteleteket jellemezte az ún. „ima-vihar”. A misszionáriusok elvesztették az irányítást az istentisztelet fölött. Az történt, hogy ezek az indiaiak mind elkezdtek imádkozni, és ha már elkezdtek, akkor órákig abba se hagyták, és olyan hangosan mondták, ahogy csak a torkukon kifért. Látomásaik és álmaik voltak. Táncolni kezdtek a lélek hatása alatt. Történetek hangzottak el arról, hogy egyesek csodálatos gondviselésben részesültek az élelmüket illetően, mások prófétálni kezdtek. Aztán Dél-Indiába is eljutott az ébredés híre egy híres missziós állomásra, ahol özvegyekről és árvákról gondoskodtak és iskolát működtettek. A kollégiumban egyik este lefekvéskor a lányok közül valaki azért imádkozott, hogy tűzkeresztséget kapjon. Hajnali fél négykor elkezdett kiabálni, hogy tűzben van, és a többi lány lángokat látott fölötte. A felügyelőnőjük elrohant, hogy hozzon egy vödör vizet, és éppen rá akarta önteni, amikor észrevette, hogy nem ég a lány. Nemsokára a többi lány is kiabálni kezdett, mert szintén égési érzete volt. Így kezdődött ott az ébredés. Aztán hamarosan áttért a metodistákra, az anglikánokra, a baptistákra és másokra. Ott nem történt nyelveken szólás csak egy év múlva. Sok misszionárius nehezen tudta elfogadni az ima-vihart, mert úgy gondolta, hogy az indiaiak nagyon pogány módon élnek. Nem akarták, hogy az indiaiak teljesen érzelmi alapon vegyenek részt az istentiszteleten. Azt szerették volna, hogy ha a hívő indiaiak is úgy imádkoznak, mint a nyugati emberek, méltóságteljesen és a megfelelő formák betartásával. Más szóval igyekeztek megtanítani őket a jó modorra, hogy ne viselkedjenek úgy, mint a többi indiai. Azok a misszionáriusok, akiknek nem tetszett az „ima-vihar”, azonnal leállították az ébredést. Más misszionáriusok, akik Isten munkáját látták benne, sokkal toleránsabbak voltak, és ők ébredést tapasztaltak missziós állomásukon.

Egyik kedvenc történetem egy methodista misszionáriusnőről szól, aki egy konferencián vett részt, és megírta ezt a történetet egy methodista újságnak Indiában. Azt írta, hogy amikor elkezdődött az ima-vihar, azt kívánta, hogy bárcsak ne történne meg a nagy zaj miatt, és azért, mert annyira érzelmivé vált. Ott ült a székén, mint mindenki más. A szeme sarkából látott egy indiai nőt, aki a padlón gurult. Isten szólt a misszionáriusnő szívéhez, és azt mondta, hogy ez nem Ötöle van. Észrevette, hogy feléje gurul. Az Úr azt mondta neki, hogy imádkozzon ezért a nőért. Amikor a nő odaért hozzá, beütötte a fejét a székébe. Erre a misszionáriusnő azt kérdezte az Úrtól, nem ihatna-e előbb egy csésze teát, mielőtt imádkozna. Az Úr így válaszolt: „nem, imádkozz érte most”. Akkor lehajolt és kinyújtotta rá a kezét, és érezte, hogy erő áramlik ki a vállából a karján és a kezén keresztül a fekvő nőre. A nő megszabadult. Amikor ezt a történetet olvastam, úgy éreztem, mintha én ültem volna abban a székben.

Isten munkálkodik, és azt akarja, hogy én is vegyek részt abban, amit Ő tesz. Ez félelmetes, mert mindenféle dolog megtörténik. Félek Isten akaratát tenni. Azt hiszem, sokszor érezzük ezt a félelmet, de az Úr mégis biztatott, hogy tedd ezt. Különben lemaradhatunk arról, amit Isten akar tenni általunk.

A walesi ébredés inspirált embereket az Egyesült Államokban és Európában is. Egyesek

Európában, Skandináviában és Amerikában azért imádkoztak, hogy ami megtörtént Walesben, az történjen meg náluk is.

1906-ban Los Angelesben elkezdődött a nagy Azuza utcai ébredés. Vezetője egy afrikai amerikai volt, névszerint *William J. Seimor*. Az Azuza utcai események azért voltak nagyon fontosak, mert az ottani ébredés eredményeként a pünkösdiiek nemzetközileg is ismertté váltak. Kiadtak egy újságot „Apostoli Hit” címen. Ez lett a pünkösdi mozgalom első neve is. Amikor az emberek olvasták ezt az újságot, és értesültek arról, hogy a Lélek kiáradt Kaliforniában, azért imádkoztak, hogy ugyanígy töltsen ki ott is, ahol ők élnek. Élt például egy misszionárius Kínában, aki megkapta az „Apostoli Hit” első számait. Feleségével együtt elutazott egy kínai kikötővárosba, átkelt a Csendes-óceánon Kaliforniába, és elment az Azuza utcai misszióhoz. Megkapta a Szentlélek-keresztiséget, ott maradt néhány hónapig, aztán visszament Kínába. Sokan mások szintén Los Angelesbe utaztak Szentlélek-keresztiséget kapni, aztán pedig visszamentek Amerika különböző részeibe és az egész világra. Ők is azt vallották, hogy a Szentlélek-keresztiséggel egy létező, beszélt nyelvet kaptak.

Most szeretném összehasonlítani a Parmen féle, a topecai és az Azuza utcai ébredéseket. Topecában teljesen a világ evangélizációja állt a középpontban. Az Azuza utcában voltak olyan hangsúlyok, amelyek eltértek a topecaitól. Az Azuza utcában is hangsúlyozták az evangélizálást, de más hozzáállással. Ez az első években a fajok közötti ébredés volt. Részt vettek benne afrikai amerikaiak és fehérek, spanyolok, örmények és más csoportok is. Tehát az Azuza utcaiak nemcsak az evangélizálásra törekedtek, hanem a népek kibékülésére is. Valaki, aki szemtanúja volt ennek, úgy számolt be, hogy elmosódtak a színek. A Szentlélek új természete a megszentelődés során elmosta az óember rasszizmusát. Bizonyos értelemben a Szentlélek teljesebb munkája az Azuza utcában valósult meg. Ott nyilvánvaló lett a Szentlélek megszentelő, tágabb értelmű tevékenysége is. De sajnos, ez a rasszizmust megszüntető egység csak rövid ideig tartott. Sok korai pünkösdi ébredés az Azuza utcából vagy annak hatására indult el, de ezeket már nem jellemezte a faji egyetértés. Tehát az Azuza utcai ébredés bizonyos értelemben sajátos esemény volt.

Egy idő után a fehér bőrű pünkösdiiek megfélemedtek William Seimorról. A fekete amerikaiak ezt a fehérek rasszizmusának tulajdonították. De ez csak részgazság. Általában a pünkösdiiek nem nagyon ismerték mozgalmuk eredetét, és nem is érdekelte őket, mert ha a Lélek kitöltötte az ő vidékükön, akkor csak ez számított. Sajnálatos, hogy Seimor feledésbe merült, de ez nemcsak a rasszizmusnak köszönhető. Éppen tavaly szeptemberben szenteltük fel az új szemináriumi épületünket Springfieldben és William Seimorról neveztük el a kápolnát. Körülbelül egy évvel azelőtt, hogy felszenteltük, egyik repülőutam során velem szemben egy néger pünkösdi lekipásztor ült, egy belvárosi gyülekezet pásztorja. Az Oral Roberts Egyetemen végzett. Beszélgetni kezdtünk a pünkösdzizmus múltjáról és a rasszizmusról. Mondtam neki, hogy Seimorról fogjuk elnevezni a kápolnánkat. Odanyújtotta nekem a kezét, és szinte sírni kezdett. Alig tudta elhinni, hogy az Assemblies of God egy néger ember nevét adja a szemináriuma kápolnájának. Mélyen megindult.

•*Hogyan értékelték Charles Parham munkáját már három évvel az ébredés megindulása után?*

Parham olyan volt, mint a legtöbb amerikai a századfordulón. Más szóval az volt a véleménye, hogy a feketéknek szükségük van az evangéliumra, de maradjanak a saját helyükön. Miután elkezdődött az Azuza utcai ébredés 1906-ban Seimor meghívta egy látogatásra Parhamot. Amikor megérkezett a missziós házba, éppen tartott egy istentisztelet (*mindennap tartottak istentiszteleteket*). Amikor belépett, már javában tartott az összejövetel. Láta, hogy a fehérek egy közösségben vannak a feketékkel, és meglehetősen magasra csaptak az érzelmi hullámok. Fogta magát, előrement a szószékhez, és megfeddte Seimort meg a többieket. Parham nem szerette az érzelmi túlfűtöttséget az istentiszteleteken. Az ő szervezésében mára kb. csak 2000 hívő maradt, és ezek a gyülekezetek szinte már nem is

pünkösdi. Ahhoz képest, hogy Parham a megszentelődési mozgalom egyik élharcosaként küzdött, elég felvágott nyelve volt. Erősen kritizálta Seimort és munkatársait, aztán pedig létrehozott egy fehérekből álló pünkösdi missziót. Az Azuza utcai ébredés természetesen sokkal kiterjedtebb lett mint bármilyen szervezet, amit Parham hozott létre, ezért ő egyre inkább megkeseredett és rasszista is lett. Fájt neki, hogy szerinte ő alapította meg a pünkösdi mozgalmat, mégis Seimor lett népszerűbb.

– *Van-e valamilyen kapcsolat Smith Wigglesworth, Maria Woodworth valamint Parham között?*

Tudomásom szerint nincs. Maria Woodworth volt a tizenkilencedik század legismertebb szentségmozgalmi evangélistája, aki pünkösdi lett. De nem tudok arról, hogy találkozott-e valaha Parhammal. Wigglesworth 1907-ben csatlakozott a mozgalomhoz.

Miközben terjedt a hír az Azuza utcai ébredésről, *Thomas Berett* norvég metodista prédikátor éppen az Egyesült Államokban tartózkodott, mert pénzt gyűjtött a gyülekezetének. New York Cityben egy misszionárius otthonban lakott, ami A. B. Simpson tulajdona volt. Levelet kapott valakitől az Azuza utcából. Berett is imádkozott azért, hogy bemerítkezzen a Szentlélekbe. Órákon át nyelveken imádkozott és közben látomást kapott. Sok pünkösdi számolt be hasonló élményről. Berett látomásban Dél-Amerikában járt, és amint látta, hogy milyen nagy szükség van ott az evangélizálásra, egyszersak megszólalt nyelveken. Aztán Afrikát látta. Amikor ez történt, hirtelen megváltoztak a szavak a nyelveken imádkozása során. Hasonló tapasztalata volt Kínával és Japánnal kapcsolatban is. Mások is látták ezt a látomást egy képpel, a kereszten függő Krisztussal kiegészítve. Ezekből látható, hogy a Szentlélek kitöltetése mennyire kapcsolódott az evangélizációhoz, és ahhoz az elképzeléshez, hogy Isten ajándékba adja a nyelveket.

Berett visszament Osloba és ott is nagy ébredés kezdődött. Az emberek kezdtek odajárni, hogy Szentlélek-keresztséget kapjanak. *Levi Petrus* is közöttük volt, aki Szentlélek-keresztséget kapott és visszatért Stockholmba. Egy másik látogató *Alexander Boby*, Angliából érkezett, az anglikán egyház lelkészeként. Ő is Szentlélek-keresztséget kapott, visszatért Osloból Dél-Angliába és a körülötte kialakult ébredés lett az ottani pünkösdi mozgalom központja. Idement el *Smith Wigglesworth*, hogy e keresztségben részesüljön. Bobby feleségének szinte ajándéka volt arra, hogy segítsen másoknak a keresztség elnyerésében. Wigglesworth nem részesült benne, ezért hazaindult, de megállt Bobbyéknál, hogy elbúcsúzzon. Bobbyné imádkozott érte. Amikor az asszony az ima után kiment a szobából, Wigglesworth részesült az áldásban.

– *Kit tekinthetünk a pünkösdi mozgalom alapítójának?*

Ez nagyon jó kérdés, mert ráirányítja a figyelmünket arra, hogy ki volt a pünkösdi mozgalom alapítója. Nem könnyű eldönteni ezt. Egyesek szerint Parham (ő maga is így gondolta). Mások azt mondják, hogy William Seimor. De azt is lehet állítani, hogy egy svéd lelkipásztor 1904-ben. Indiában is kezdtek nyelveken szólni 1906-ban anélkül, hogy tudtak volna az amerikai eseményekről. Azt az indiai misszionáriusnőt is lehetne a mozgalom ottani megalapítójának tekinteni, akitől ez elindult. Parham nagy hozzájárulása a pünkösdizmushoz annak kimondása volt, hogy a Szentlélek-keresztséget a nyelveken szólás bizonyítja. A pünkösdi mozgalomban nincs egyetlen olyan kiemelkedő személy, mint Luther Márton vagy Kálvin János. Az első pünkösdiiek idegenkedtek attól, hogy bárkit a mozgalom alapítójának tartsanak. Szerintük a Szentlélek kezdte el a mozgalmat, és ha bárki mást alapítónak tartanának, az nem lenne Isten akarata. Az volt az igazság, hogy kezdetben annyi vezetője volt a mozgalomnak, ahány ébredési központ működött.

Evangélikus szemináriumban is tanultam, és ott természetesen tanulmányozzák Luther Márton írásait. A metodista teológián Wesley írásait tanulmányozzák. Az alapító nagy emberek árnyéka még mindig ráborul ezekre a mozgalmakra. A pünkösdi mozgalomban más a helyzet. És ez jól van így.

– *Szeretném megkérdezni, hogyan lett vége az Azuza utcai ébredésnek?*

Az Azuza utcai ébredés körülbelül három évig tartott (1906–1909), és eléggé hullámzó tendenciát mutatott. Fokozatosan sok más pünkösdi gyülekezet is létrejött a környéken. Az ott betöltekezett emberek újabb gyülekezeteket alapítottak. Egy idő után a fehérek egyre nagyobb számban hagyták ott az Azuza utcai központot, és érvényesült a korra jellemző elkülönülés. Különváltak a feketék és a fehérek. Seimor sohasem kísérelte meg, hogy elindítson egy felekezetet.

Seimor mellett nagyon jelentős szerepe volt a feketék között még *Charles Perison Masonnak*, aki már vezetett egy szervezetet Church of God in Jesus Christ névvel Memphisben Tennessee államban. Az ő gyülekezete pünkösdi lett, és létrehozta az Egyesült Államok legnagyobb, szervezett pünkösdi felekezetét. Seimor mögött sohasem állt szervezet.

Még azt is hozzátehetem, hogy sok pünkösdi nagyon gyanakvóan viszonyult a szervezetekhez, mert annak idején kizárták a saját gyülekezetéből pünkösdi volta miatt. A pünkösdi mozgalom kutatása nagyjából az elmúlt harminc évben történt. Parham neve is feledésbe merült Seimorral együtt. A fehér pünkösdiel mostanában kezdik újra felfedezni. Amikor Seimor hirdetni kezdte a pünkösdi üzenetet Los Angelesben, ő maga még nem beszélt nyelveken, de meggyőződött az üzenet igazságáról. Ő is csak azután kezdett nyelveken szólni, miután elkezdődött az ébredés. Nagyon alázatos ember volt. Istentisztelet közben a hívők azt tették, amiről úgy gondolták, hogy a Szentlélek indítja őket rá. Az épületbe csupán 350 ember tudott leülni, de sokszor százak álltak odakint és hallgatták, hogy mi történik benn. Amikor jöttek az újságírók és riporterek, sok rendetlenséget láttak, mert ha valaki késztetést érzett a prédikálásra, egyszerűen elkezdett prédikálni, akár férfi, nő vagy gyerek volt. Imádkoztak a betegekért, énekeltek nyelveken. Valószínű, hogy sok mai pünkösdi kényelmetlenül érezné magát az Azuza utcában. Mi azt szeretjük, ha az istentiszteleteink kiszámíthatóbbak.

Sok kezdeti pünkösdi istentiszteleten történt egy érdekes dolog, mégpedig az, hogy az emberek meghallották a mennyei kórus éneklését és bekapcsolódtak abba. Az az érzet uralkodott, hogy a pünkösdi imádat során az ember nagyon közel kerül az angyalokhoz és a vénekhez az imádatban. Történetek keringtek olyan emberekről, akik úgy gondolták, hogy hallották a mennyei kórus énekét. Természetesen sok istentiszteleten a résztvevők úgy érezték, hogy szélzúgást hallanak. Amikor nyelveken énekeltek, úgy vélték, hogy csatlakoznak a mennyeiekhez, akik dicséretet énekelnek Istennek. Máskor anyanyelvükön is hasonló tapasztalatuk volt. A pünkösdi istentisztelet egyik sajátossága, hogy nagyon erőteljesen érzékeljük a Lélek jelenlétét közöttünk, ami bizonyos értelemben azt jelenti, hogy a menny nagyon közel jön hozzánk.

Az evangélikus szemináriumban annak idején felvettem egy tantárgyat az úrvacsoráról. A lutheránusok azt vallják, hogy a kenyérben és a borban Jézus jelen van szellemileg és testileg is. A tanfolyam végén a tanár megkérdezte, hogy pünkösdként mi a véleményem erről a lutheránus tanításról. Meg kell mondanom, hogy ez az evangélikus irányzat nagyon ellenzett minden tapasztalati hitet és ébredést. Elmondtam nekik, hogy a pünkösdiel nagyon érzik Isten jelenlétét az összejöveteleiken és a szívükben. Ha ti azt mondjátok, hogy a kenyérben és a borban a Lélek sajátos módon van jelen, akkor én nem tudok mit kezdeni ezzel. Hogyan lehet a Lélek jelen ott jobban, mint a szívünkben? Azért tisztelettel válaszoltam nekik.

Kérdések és válaszok a jelenségekről

– *Mit lehet tenni azért, hogy tiszta maradjon a pünkösdi tanítás?*

Mostanában sokat beszélnek erről. Sok pünkösdi teológusnak az a véleménye, hogy a pünkösdi teológia valójában az általános evangéliumi teológia, csak csatlakozik hozzá még egy rész a Szentlélekről (kereszttség és ajándékok). Sokan ezt is gyakorolják.

Ugyanakkor mások (köztük én is) nem tartják működőképesnek ezt a felfogást. Szerintünk a pünkösdi felfogásnak át kell járnia a teológia más területeit is. Van egy lap, amelynek az a

címe, hogy „Pünkösdi Teológia”. A lap szerkesztői igyekeznek sajátosan pünkösdi nézőpontból kezelni az egyes teológiai kérdéseket. Ami engem illet, nekem nem szakterületem a dogmatika. Inkább a történelemmel foglalkozom.

– *Hol helyezkedik el Krisztus testén belül a pünkösdi egyház?*

Egyes első pünkösdiiek azt vallották, ha valaki nem szól nyelveken, akkor nem is fog elragadtatni a gyülekezettel. Sok keresztény mozgalom kialakítja a maga elitizmusát, és azt állítja, hogy a többi keresztény kisebbség. De Krisztus testébe beletartozik minden újjászületett keresztény. A világon több százmillió pünkösdi, karizmatikus keresztény él, de olyan sokfélék, hogy gyakran nem is tudnak egymásról. Úgy gondolom, hogy világviszonylatban a pünkösdiiek a legnagyobb protestáns szervezet.

– *Mi a véleményed a mai gyógyító evangélisták ún. gyógyító összejöveteléről, ahol nagyobb hangsúly van a gyógyításon, mint az evangéliumon?*

Igaz, hogy egyes gyógyító evangélisták a gyógyítást az evangélium elé teszik. Ez a jelek és csodák evangélizációs szerepének hangsúlyozásából ered. Elég kár, hogy nagyobb hangsúlyt kap a gyógyulás, mint az üdvösség. Mindez azért kiemelt probléma, mert valójában kevés ember gyógyul meg.

Néhány évvel ezelőtt *Peter Wagner*, aki a gyülekezetnövekedés szakterületét kutatja, tanulmányozta Reinhardt Bonnke afrikai kampányait. Arra a megállapításra jutott, hogy Bonnke összejövetelai, ahol esetenként több mint százezer ember is részt vett, és gyógyulások meg démoni erőktől való szabadulások történtek, valójában semmilyen hatással nem voltak a kereszténység növekedésére. Ennek jónéhány oka lehet. Először is az, hogy főleg keresztények mentek el ezekre az összejövetelekre. Másodszor, Bonnke azt mondta a gyülekezeteknek, hogy nekik kell utógondozniuk a megtérteket. Ma már látja, hogy az ő felelőssége is a megtértek tovább is segítése. A pünkösdi történelem során a nagy kampányok közül néhány hatással volt a gyülekezetnövekedésre. De a pünkösdi gyülekezetek igazi növekedése nem a gyógyító kampányok eredménye, hanem a helyi gyülekezetek vezették az embereket az Úrhoz.

– *Pünkösdi egyháztörténészként hogyan látod a kereszténység Wesley előtti történelmét?*

Úgy gondolom, hogy a kereszténység történelmét a megújulási időszakok és a hanyatlási időszakok jellemzik. Ma már tudjuk, hogy a Kr. u. első nyolc évszázadban voltak olyan emberek, akik használták a Lélek ajándékait, és igazi evangélizálás történt sok helyen. Például tudjuk, hogy abban az időben az akkori római katolikus egyházban is esetenként működtek az ajándékok. Amikor az első keresztény misszionáriusok eljutottak a mai Törökország területére és Örményországba, valamint Grúziába, ott prédikáltak. Jelek és csodák is történtek szolgálatuk nyomán. Aztán ez fokozatosan hanyatlott. A negyedik század teológiai vitái Jézus személyéről és szolgálatáról folytak. Például arról, hogyan lehetett Krisztus egyszerre ember és Isten is. Az egyház püspökei és teológusai egyre kevesebbet foglalkoztak a Szentlélekkel, mert a Szentháromságról és a Krisztusról szóló tanítás vált kérdésessé. Egy idő után más tanítások is elhomályosodtak. Amikor aztán kezdetét vette a protestáns reformáció a XVI. században, Luther, Kálvin és mások igyekeztek visszatérni az újszövetségi egyház tanításaihoz. Aztán a XVII. században éltek az ébredési mozgalom emberei, akik úgy érezték, hogy elhanyagolódott az újjászületett keresztény élet hangsúlyozása. Ezért szerintük helyre kellett állítani az újszövetségi, erőteljes keresztény életet, amit Luther és Kálvin nem hangsúlyozott eléggé. A reformáció egyik alaptétele volt, hogy az egyháznak állandóan reformálódnia kell, mert az emberek mindig hajlamosak a hit bizonyos vonatkozásait túlhangsúlyozni és elhanyagolni másokat. Elérkezve a XX. századhoz, úgy gondolom, hogy a pünkösdi mozgalom újra hangsúlyt adott a Szentlélek személyének és munkájának. Ebben az évszázadban azt látjuk, hogy a Szentlélek kitöltött sok más gyülekezetre is. Ha az Úr nem jön vissza addig, akkor a következő évszázadban az egyháztörténészek visszatekintve erre az évszázadra azt fogják mondani, hogy a keresztények igazán megértették a Szentlélek

munkáját. A pünkösdi és a karizmatikus mozgalom miatt lényegében minden protestáns felekezet rákényszerült, hogy felülvizsgálja a Szentlélekről szóló tanítását. Számomra óriási jelentőségű, hogy ilyen hangsúlyossá vált a Szentlélek személye. Az egyház első évszázada óta ilyen még nem volt, tehát nagy jelentősége van ennek a fejleménynek az egyháztörténelemben. Sok olyan helyen lehet találni újjászületett és Szentlélekkel teljes hívőket, ahol nem gondolnánk.

A mai megnyilvánulások közül több megfigyelhető a korábbi ébredési mozgalmaknál is. Például a presbiteriánusok között Észak-Írországból 1858-ban emberek százait földre sújtotta a Lélek. Bizonyos értelemben nincs ebben semmi új, bár nekünk szokatlan jelenség. A pünkösdi mozgalomban mindig ott húzódtott a feszültség az élmények és a Szentírás tanítása között. Az első pünkösdi újságok szerkesztői nagyon bölcssek voltak, mert meglátták, hogy az embereket tanítvánnyá kell tenni, különben a Szentlélekről vallott felfogásuk könnyen kárukra lehet. A pünkösdi mozgalom elején sok újság jelent meg. Volt olyan félelmük, hogy ha valaki csak az Igével foglalkozik és nem tapasztalja meg az élményeket, akkor ki fog száradni. Ha pedig csak az átélésekre koncentrál, akkor fanatikussá válhat, tehát mindig szükséges az egyensúly.

Ma három nagy kategóriába lehet besorolni a pünkösdi-karizmatikus hívőket. Ott vannak a pünkösdiel, mint az Evangéliumi Pünkösdi Közösség Magyarországon, aztán a karizmatikusok a maguk felekezetén belül, például evangélikus vagy református karizmatikusok, és vannak független karizmatikusok. A független karizmatikusok gyakran azok, akik valamilyen protestáns felekezetből származnak. Érdekes, hogy sokan közülük valamilyen pünkösdi felekezetből jöttek ki. Ez a független tábor a legvitatottabb. Ők a „hangos gyerekek az utcán”. Ők a legkevésbé stabilak. Más szóval nem ügyelnek eléggé arra, hogy megtartsák az egyensúlyt az átélések és a Szentírás között. Sokkal több teret akarnak adni annak, ami szerintük a Lélek vezetése. Őrájuk vannak legnagyobb hatással az új áramlatok.

Például néhány évvel ezelőtt nagyon elterjedt a keresztyének ördögi megszállottságáról szóló nézet, természetesen nem minden keresztyénre vonatkozóan, de megadva ennek eshetőségét. Elmentem olyan összejövetelekre, ahol az előadó ördögöket űzött ki az emberekből. Azt parancsolta, hogy „köhögj fel a démon”, majd így folytatta. „köhögj fel a büszkeség démonát”, és akkor hallottam, ahogy az emberek elkezdnek köhögni. Egyesek még zacskót is hoztak, amibe beleköhögtek a démonokat, aztán összezsápolva a kezüket kilyukasztották a zacskót. Ez a felfogás sok pásztorolási problémát okozott, és sok testvért közvetlenül is megkárosított. Egyes hívők elhitték, hogy a testük különböző részei fölött az ördög uralkodik. Ha valakinek az volt a szokása, hogy rágja a körmét, akkor ki kellett űzni belőle a körömrágó démon.

Az ilyen új tanítások általában igyekeznek helyreigazítani valamit, amit korábban nem megfelelően tanítottak, és közben túllépnek a Biblia tanításán. Már a hatvanas és hetvenes években is egyesek nagy jelentőséget tulajdonítottak a sátni hatásoknak, és úgy gondolták, hogy a Sátán le tud nyomni. Ez jogos aggály, de a megoldás sokszor rosszabb lett, mint maga a probléma, mert az szélsőséges volt. Tehát a pünkösdi történelemben mindig ott volt az a kihívás, hogy egyensúlyt találjunk a Lélek megtapasztalása és a Szentírás tanítása között. Sokan nagyon lelkesednek azért, amit a Szentlélek most tesz az életükben, de ez lelki elbizonytalanodáshoz vezethet. Egyesek úgy érezhetik a gyülekezetükben, hogy a Lélek már nem munkálkodik, ezért elmennek egy karizmatikus csoportba, ahol érzik, hogy működik a Szentlélek. Természetesen bizonyos esetekben ez igaz is lehet. Más esetben viszont csak új tanításokat vagy hangsúlyokat keresnek, és ez veszélyes.

Anyósom és sógornóm elment egy gyógyító kampányra. Az evangélista azt mondta a hallgatóságnak, hogy másnap jöjjenek vissza egy doboz sóval, mert Isten egy pillanat alatt el tudja érni, hogy 20 kilóval lefogyjanak. Anyósom és a sógornóm elment másnap este. Ez az

emberke levihez az emelvényről, és olajjal megkent minden sóval teli dobozkát. Nem tudom, hogy egy doboz sónak mennyi köze van a fogyáshoz. A szónok próbálta elmagyarázni, hogy a héber gyerekeket születésük után lemosták és átdörzsölték sóval, és ő valamiképpen ezt összekötötte azzal, hogy ki lehet gyógyulni a kövéréstől. Azon az estén senki se gyógyult meg. Sokan így akarnak lefogyni. Mindkét rokonom nagyon jó pünkösdinek vallja magát. Készek bárkin segíteni, aki szükségben van. Nagyon tiszteltem őket, de azt gondolták, hogy Isten majd valami újat fog tenni. Készek voltak bekapcsolódni egy ilyen butaságba. Szerencsére egy hónappal később már elfelejtették. Ez megtörténhet új hívőkkel is, akik valamilyen más tanításra bukkannak, és azt tapasztalják, hogy nem működik. Szeretnék részt venni valami újban, amit a Lélek éppen most tesz. Aztán elfelejtik, hogy ez már régen is megtörtént. Az a hozzáállásuk, hogy ha a Lélek tesz valamit, akkor én ott akarok lenni. Mivel a tágabb családban csak én vagyok teológiai tanár, úgy érzik, hogy én képviselem a pünkösdit, ezért engem soha nem kérdeznek meg erről. Ha egységet akarunk a nagy családban, akkor az a legjobb, ha egy szót se szólok.

– *Nekiünk, pásztoroknak hogyan lehet megóvni a gyülekezetet ettől a hozzáállástól?*

Úgy gondolom, hogy az egyensúly hangoztatásával. Az embereknek jó, egészséges bibliai tanításra van szükségük. Szükségük van a pünkösdit imádás átélésére is. Ha mindkettő jelen van, akkor a hívők fegyelmezettek lesznek. Ugyanakkor tudnunk kell, hogy nem mindenki hajlandó elfogadni az egyensúlyt. Az ilyenek inkább valami drámai, szenzációs élményre vágyanak.

– *A pünkösdit mozgalom a Szentlélek személyére és működésére irányította a figyelmünket. Vajon mi következik ezután?*

Az egyik legfontosabb dolog, ami napjainkban történik, hogy a kereszténység áttevődik az északi féltekéről a délre. Amikor a kereszténység hanyatlásnak indult Európában és Észak-Amerikában, akkor növekedni kezdett Dél-Amerikában és Afrikában. Úgy látom, hogy a déli féltekén egyre több keresztény pünkösdit módon gyakorolja a hitét, úgy dicsőíti az Urat, és délről misszionáriusokat küldenek a világ többi részére. Brazil misszionáriusok jönnek az Egyesült Államokba evangélizálni. Koreai misszionáriusok mennek Kenyába, Kelet-Afrikába. Ez is egyik jellemzője a mi időnknek, hogy a távol-keletiek küldenek evangélistákat a világ sok részére. Olyan dolgok történnek az egyház mai történelmében, amire korábban senki se gondolt volna. Ennek része a karizmatikus megújulás, de más események is nagyon fontosak. Az utóbbi negyven év egyik nagy fejleménye az a változás, ami a katolikus egyházban történik. A II. Vatikáni Zsinat óta nagy áttörés történt az egyházban és meghirdették a megújulást. Becslések szerint ma kb. egymilliárd katolikus él a világon, de ugye milyen különbségek lehetnek közöttük? Milyen nehéz lehet a pápának most olyan hatalmat gyakorolni a katolikusok között, amilyennel évszázadokon át rendelkeztek! Ma már a katolikusok különböző irányzatai között megtalálhatók a karizmatikusok is. Gyerekkoromban el se tudtam volna képzelni, hogy lehetnek karizmatikus katolikusok vagy lutheránusok. Soha nem képzeltem, hogy presbiteriánusok, anglikánok, baptisták, metodisták és más csoportok Szentlélek-keresztséget nyernek. Mostanában már azt mondjuk, hogy Istennek sok barátja van, még szokatlan helyeken is.

– *Angliában egy pünkösdit konferencián elhangzott, hogy a negyedik hullám során azt fogjuk tapasztalni, hogy az evangéliumi hívők és a karizmatikusok közelebb kerülnek egymáshoz, mert nagyon hasonló átéléseik lesznek. Közeledni fog egymáshoz a tanításuk is. Mi a véleményed erről a prognózisról?*

Bizonyos vonatkozásokban nagyon igaz. Azt hiszem, ez jó hír. De természetesen sok evangéliumi keresztény még nagyon ellenáll ennek. Amerikában van egy olyan nyomás, hogy viselkedjenek a pünkösdiek is úgy, mint az evangéliumiak. Más szóval azt szeretnék, hogy mi változzunk többet a közeledés érdekében, mint amennyit ők hajlandók változni. Néhány évvel ezelőtt a Christianity Today c. evangéliumi újság egyik szerkesztője egy tantárgyat tanított a

szemináriumunkban. Egyik nap az óra után beszélgettem vele. Azt kérdeztem tőle, hogy milyen tanácsot adna a fiatalabb pünkösdi lelkipásztoroknak. Ő református teológus lévén azt válaszolta, hogy igyekezzenek biblikusak lenni. Emögött az állt, hogy ha jobban fogtok hasonlítani hozzánk, és feladjátok néhány pünkösdi sajátosságokat, akkor teljesen elismerünk benneteket. Éppen ez a közeledés kavart óriási krízist a pünkösdiak között. Annyira nagy hatással van ránk a hagyományos evangéliumi teológia, hogy az emberek azon tűnődnek, mitől is vagyunk mi pünkösdiak. Természetesen a pünkösdiak is evangéliumi talajon állnak és evangéliumi keresztények. Ugyanakkor a pünkösdzizmus sajátos áramlat az evangéliumi kereteken belül. A Szentlélek-keresztség és a lelki ajándékok pünkösdi értelmezése nagyon eltér sok más evangéliumi irányzattól. Ugyanakkor volt és van elmozdulás az evangéliumi oldalon is a pünkösdiak irányába. Egyesek átvettek pünkösdi tanításokat. A Vineyard-mozgalom, *John Wimber* vezetésével nagyon erőteljesen képviseli a Szentlélek munkáját. Ebben a mozgalomban imádkoznak a betegekért, és ördögöket űznek, de Wimber sohasem vallotta ugyanazt a nézetet a Szentlélek-keresztségről, mint a pünkösdiak. Ő illusztrálta ezt a közeledést a mozgalmak között. Dél-Amerikában evangéliumi hívők milliói élnek már, akikről mások vonakodva, de elismerik, hogy pünkösdi beállítottságúak – *A pünkösdi mozgalom elején azt tanították, hogy a Szentlélek-keresztség eljutás a szentség egy fokára, ahonnan a Szentlélek végzi tovább a dolgokat. Hogyan látjuk ezt a kérdést ma?* Visszatérve Wesleyhez, a szentségmozgalomban azt vallották, hogy Isten azt akarja, hogy mindenki éljen át valami többet a kegyelemből, amikor a Róm 8. r. lesz a normális keresztény élet leírása, vagyis folyamatos győzelem a bűn fölött. Azt mondták, hogy ha valaki átéli ezt az élményt, vagyis megszentelődik, akkor belső változás történik az életében a szentség irányába. Külső viselkedésében is változás következik be. Innen ered a második áldás fogalma, ami lefektette az alapját a Szentlélek-keresztség pünkösdi értelmezésének. Nagyon érdekes a Teen Challenge szolgálat (*David Wilkerson* vezetésével) tapasztalata, amikor New York utcáin a kábítószeresek és alkoholisták között dolgoznak. Ha valaki megtér, akkor elviszik a Teen Challenge központba, és az első dolog, amit tesznek, hogy segítenek nekik elfogadni a Szentlélek-keresztséget. Nemcsak azért teszik ezt, hogy így az új megtértek erőt kapjanak arra, hogy visszamenjenek az utcákra és prédikáljanak, hanem azért, hogy a Lélek megtapasztalása megtartsa őket, nehogy visszaessenek a szenvedélybe. Wilkerson nagyon határozottan a szentség és a szellemi erő forrásának tarja a Szentlélek-keresztséget.

– *A nyelveken szólás vajon tényleges nyelv? Korábban hallottuk, hogy az első pünkösdiak valamelyik földön élő nép nyelvének vagy az angyalok nyelvének tartották?*

Úgy gondolom, hogy az első keresztények idején tényleg kaptak egyesek valamilyen beszélt nyelvet a Szentlélek által, amit az ott lévők közül egyesek felismertek és megértettek. Mégis szerintem a pünkösdi ébredés során a legtöbb esetben csak úgy gondolták, hogy valamilyen létező, földi nyelven szóltak. Akik az Azusa utcából elmentek azzal a meggyőződéssel, hogy ilyen ajándékban részesültek, később rájöttek, hogy ez nem így volt. Talán a legjobb betekintést az 1Kor 13,1-ből kaphatjuk erre vonatkozólag, ahol Pál azt írja, hogy „ha emberek vagy angyalok nyelvén szólok is...”. Tehát meghagyta, hogy ez a dolog egyfajta titok maradjon.

Ezt a kérdést tovább lehet bővíteni azzal, hogy vajon úgy gondolta-e Pál, hogy a különböző angyal-csoportok különböző nyelven beszélnek? A legtöbb pünkösdi mindenesetre valószínűleg úgy gondolta, hogy vagy az egyikén vagy a másikon beszél. De ebben mindenképpen van egy misztérium.

A Szentírás nem tanítja egyértelműen, hogy a nyelveken szólás az angyalok nyelve, de nem is zárja ki teljesen, tény, hogy titok van benne. A nyelv nem olyan fontos, mint maga az esemény. Szerintem nem is kellene ezzel foglalkoznunk, mert Isten dolga. Én egy ideje felhagytam azzal, hogy megmondjam Istennek, hogy mit tegyen.

– Vannak olyan nem pünkösdi pásztorok, vének, akik vitathatatlanul a Lélek ajándékát kapták: bölcsesség beszédét, tudomány beszédét, pásztorolást, de mi pünkösdiek azt mondjuk, hogy nem kaptak Szentlélek-keresztséget, mert nem szólnak nyelveken.

Azt kívánom hogy mindenki kapjon Szentlélek-keresztséget, mert szerintem ezáltal a Szentlélek munkájának olyan teljességében részesülnek, amiből különben kimaradnak. De ugyanakkor mi nem korlátozhatjuk azt, hogy Isten mit végezhet el valakin keresztül, ha őszintén kéri, hogy Isten használja őt a Lélek által. Tehát adjunk hálát azért, amit tesznek. A mi gyülekezeteinkben vannak olyanok, akik beszélnek nyelveken, de lelkileg hidegek. Szerintem ők csak gépiesen ismétlik azokat a szótagokat, amiket valamikor nyelveken szólás közben kaptak, tehát formailag pünkösdiek, de Lélek ereje már rég elhagyta őket. Ezért én inkább együtt dolgozok azzal, akiben ég Isten tüze, bár nem pünkösdi, mint azzal, aki csak nagyokat mond, de oly kevés tartalom van az életében.

A kérdések során a kezdetektől eljutottunk napjainkig. A következő számban napjaink hitéletének néhány fontos kérdéséről fogunk írni, ahogy azokat az előadás további részében a történelemtől hallottuk.

BIZONYSÁGUL

Hívogatóan intettek felém (Podobni Pál 1914 – 1999) • Lejegyezte: ifj. Kurdi János

1999. május 19-én nagy részvét mellett temettük el Podobni Pál testvér a kunszentmiklósi gyülekezet presbiterét. A vigasztalás igéi után a kunszentmiklósi, a kiskőrösi és a soltvadkerti testvérek kóruséneklése nemcsak a temetőkeretet töltötte be szépen csengő dallamokkal, hanem vigasztalást nyújtott a gyászolóknak és reménységet a hívő szíveknek.

Podobni testvér május 12-én otthonában, családjá körében érte a hazahívó szó. Elköltözését megelőzően arra kértem, beszéljen nekem hosszú életéről, és annak tanulságairól. Tőlem, mint legfiatalabb vejétől, akit különösen szeretett, nem tagadta meg a kérést, habár akik ismerték, tudják, hogy szűkszavú ember volt, és csak akkor beszélt, ha valami nagyon fontosat akart elmondani.

Most, az ilyen alkalmakkor szokásos nekrológ helyett, beszéljen ő.

Nehéz dolog, amit kérsz. Pedig hónapok óta, hogy legyengülve, ágyban fekvő vagyok egyfolytában csak erről gondolkodom. Az életemről.

Csak hát te nem az adataimat, a talán már sokszor hallott történeteket akarod újra hallani, hanem a tanulságokat. Hát ez a nehéz. Mert az életünk minden eseményének van tanulsága. Csak akkor, amikor benne vagyunk vagy közvetlen utána, még nem látjuk vagy nem értjük. Ennek a mostani állapotomnak is van tanulsága. Valamelyik nap egy álmot láttam. Nagy fényességben angyalok álltak körülöttem és hívogatóan intettek felém. De ekkor észrevettem, hogy oldalt ördögök is vannak, és el akarják állni az utamat az angyalok felé. Olyan erős volt ez az álomlátás, hogy rögtön felébredtem rá, és elmondtam családtagjaimnak. Ezután sokat imádkoztam, és kértem az Urat, adja meg számomra, hogy ne veszítsem el a tudatomat, hogy lehessek Vele élő kapcsolatban, és kegyelme által még elrendezhessem, amit még el kell végeznem lélekben. Nem volt ez kis kérés. Olyan volt az állapotom, hogy ehhez hit kellett, testvéreim és a gyülekezet imádsága. De hittem és bíztam Isten Igéjében (Mk 11,24 „Azért mondom néktek: amit könyörgétekben kértek higgyétek, hogy mindazt megnyeritek, és

*meglészen nektek!"). Az orvosok már lemondtak rólam, tudtam, hogy az állapotom nem javulhat. Bizony sokszor nem voltam tudatában, mit csinálok, mit beszélek. Nem voltam ura az elmémnek, és ezzel sok nehézséget, fájdalmat okoztam a feleségemnek s a családom tagjainak. De az Úr meghallgatta imádságomat, és mindazokét, akik imádkoztak értem (*Jak 5,14–16 „Imádkozzatok egymásért, hogy meggyógyuljatok: mert igen hasznos az igaznak buzgóságos könyörgése”*). Dicsőség legyen az Ő Szent Nevének, mert amit kértem, megkaptam Tőle. Újra tiszta lett az elmém, a gondolkozásom. Otthon maradhattam szeretteim körében, nem kellett kórházba mennem. Ekkor vált tudatossá bennem, hogy még sok mindent nem tudtam elengedni, sok mindenhez ragaszkodtam. Pedig ismertem az Igét (*Kol 3,2 „az odafelvalókkal törődjete, nem a földiekkel”*). Hiába az ismeret, azt meg is kell élni. Ettől kezdve még határozottabban kezdtem el ennek az Igének alapján imádkozni, és nagy békességet kaptam az Úrtól. Újra úrvacsorát vehettem magamhoz, és nyelveken dicsőíthettem az Úr Jézus Krisztust, Megváltómat. Így sikerült mindent leraknom az Ő lábaihoz. Nem úgy történt, hogy mindent el akartam felejteni, hanem úgy, hogy mindennek megváltozott az értelme. Életemnek bármely eseményére gondolok vissza, Isten szeretetét látom benne. Nemcsak a jó dolgokért, hanem a megpróbáltatásokért, a küzdelmekért és a szenvedésekért is áldom és magasztalom szent nevét. Kegyelme hordozott születésemtől fogva mind a mai napig.*

1914. szeptember 14-én születtem Kiskőrösön. Édesapám két hónappal a születésem előtt meghalt az első világháború frontján. Édesanyám így özvegységben nevelt fel két testvérbátyámmal együtt. Gyermekéveimben a kiskőrösi baptista gyülekezetbe jártam. 14 éves koromban a család a Kunszentmiklós melletti Körtefa-pusztára költözött, ahol mint földművesek gazdálkodásba kezdünk. A harmincas évek elején a kiskunsági tanyavilágot is elérte a pünkösdi misszió. A kiskőrösi Kovács István, Kalincsák Mihály és Sárkány Zoltán testvérek tartottak missziós összejöveteleket. Egy alkalommal a mi körtefa-pusztai tanyánkon volt az összejövetel, és úgy leszállt az Úr ereje, hogy egész családunk Szentlélek-keresztiséget nyert. Ekkor kerültünk kapcsolatba a kunszentmiklósi pünkösdi gyülekezettel, ahol 1933-ban id. Bernhardt Gyula testvér volt a lelkipásztor. Sokszor meglátogatott bennünket a tanyán. Csodálatosan működött a Szentlélek. Emlékszem egyszer id. Halcsik István testvér vezette az istentiszteletet, amikor imádságra úgy leszállt az Úr ereje, hogy Bujdosó Rózsa, aki születése óta béna kezű volt, egy pillanat alatt meggyógyult, és örömmel, felemelt kezekkel dicsőítette az Urat. Ennek élő tanúja feleségem és ifj. Halcsik Istvánné, Irma nővér is. De saját életemből is hozhatok példákat, amikor átélhettem Isten gyógyító hatalmának erejét. Egy súlyos fertőző betegségbe estem. A kórházból hazaadtak azzal, hogy nem tudnak segíteni. Már kikészítették a halotti ruhát, amikor a pásztor vezetésével eljöttek a vén testvérek imádkozni értem. A betegségem azonnal megfordult, meggyógyultam.

Feleségemet, Bóna Máriát a kunszentmiklósi gyülekezetben ismertem meg, ott tért meg, és 1932-ben merítette be Siroky István testvér. 1941-ben házasodtunk össze. A körtefa-pusztai tanyán rendezkedtünk be, ott kezdtük el közös életünket. Nemcsak nálunk volt gyülekezet, ahol Sándor bátyám volt az igehirdető, hanem sorra alakultak a környéken az imacsoportok. Így Bodakúton id. Halcsik István vezetésével, majd Peszéradacson, Baracspusztán és még sok más helyen. Ezek a helyek 8–10 km-re voltak egymástól, mégis rendszeresen összejöveteleket tartottunk. Órákat imádkoztunk térdeinken, nem volt ritka az éjjelig tartó istentisztelet sem. Sokszor hajnalodott, mire hazaértünk. Csodálatosak voltak ezek az alkalmak. 1938-ban, sajnos, a hatóság bezáratta a kunszentmiklósi pünkösdi gyülekezetet, és üldözni kezdték a hívőket. Ennek ellenére különböző helyeken, a testvéreknél és a tanyavilágban rendszeresen összejöttünk. Taglétszámunk nemhogy csökkent volna, hanem gyarapodott. Volt rá eset, hogy a csendőrök rajtunk ütöttek, szétzavartak, és a prédikátort elvitték a szentmiklósi fogdába. Emlékszem, egyszer 30 pengő büntetést kellett fizetnünk személyenként, mert pünkösdi istentiszteletet tartottunk. 1944-ben aztán megszűntek a csendőri zaklatások, de akkor meg

jött a front, a II. világháború. Nehéz idők voltak, de csodálatos bizonyságokkal teli volt ez az időszak is. Az Úr megőrzött bennünket és asszonytestvéreinket is. Itt mondom el azt a bizonysgot, amikor golyószóróval bejött egy katona a tanyába, és el akart vinni egy asszonyt. A testvérnő térdre esett, és nyelveken hangosan imádkozott. A katonának mély döbbenet ült ki az arcára, és kihátrált a szobából. Ez a testvérnő még ma is él Kunszentmiklóson, és elmondhatja, hogy ez a bizonyság igaz. Aztán véget ért a háború, és eljött 1947, a kitelepítés esztendeje. Augusztusban a solti vasútállomásra vittek bennünket, és tehervagonokban a csehszlovákiai Imel községbe szállítottak. Négy napig tartott az út. A feleségem nyolc hónapos terhes volt. Az átélt viszontagságok miatt aztán a megszületett kislányunk párnapos korában meghalt. Csehszlovákiában teljesen újra kellett kezdeni az életünket, és a próbák csak egyre jöttek. (Zsid 12,6 „*Mert akit szeret az Úr megdorgálja, megostoroz pedig mindent, akit fiává fogad.*”). 1948 októberében megszületett a három kislány után nagyon várt kisfiam. Sajnos, szívbetegen született, s pár hónapos korában meghalt. Ezekben a nehéz időkben sokat jelentett, hogy Imelen, ahol korábban nem voltak pünkösdiek, a bátyám, Podobni Sándor munkálkodása során gyülekezet alakult, és a mi házuknál jöttünk össze. Az istentiszteleti alkalmainkon valóságosan átélhettük a Szentlélek vigasztalását. Rövidesen 30–40-en voltunk, szlovákul és magyarul tartottunk istentiszteletet. Később, amikor többen lettünk, új imaházat építettünk a közeli Naszvadon. Ez a gyülekezet volt az alapja a ma is élő és működő naszvadi gyülekezetnek. A feleségem szülei és testvérei Kunszentmiklóson éltek, és ő nagyon hazavágyott. Az az igazság, hogy én sem tudtam teljesen megszokni az új környezetet. Ezért beadtam egy kérelmet a visszatelepülésre. Prágába hívtak a minisztériumba. Amikor az ügyintéző előtt álltam, ő előttem széttépte a kérelmemet, és azt mondta, hogy míg ő ott van, szó sem lehet arról, hogy Magyarországra menjünk. A feleségemmel azonban tovább imádkoztunk ezért az ügyért, és próféciát kaptunk, hogy adjak be új kérelmet. Amikor az új kérelemmel a minisztériumba mentem, egy másik embert találtam ott, aki szó nélkül aláírta. Így jöhettünk vissza 1956-ban az immár öttagúra nőtt családommal, – mert időközben 1952-ben megszületett Etelka lányom – Kunszentmiklóásra. Itt bekapcsolódtunk a gyülekezeti munkába. A lekipásztor feleségem öccse, Bóna Imre testvér volt, aki már az Úrnál van. Később a néhai ifjabb Halcsik István testvér lett a pásztor. A gyülekezetben nagy örömeinkre zenekar is működött. A missziós és lelki munkánkban ezidőszakban sokat segítettek a pilisi Kovács János, a szigetszentmiklósi Nagy Ferenc, valamint Deák József és Makovei János testvérek. Az Úr gazdagon megáldotta úgy a gyülekezeti, mint a családi életemet. Sok örömet kaptam feleségem által az Úrtól, akivel 58 éve élek boldog házasságban. Három leányom, hat unokám és öt dédunokám van, akik közül a legkisebbet, a kis Rebekát még nem is láthattam, hiszen csak néhány napos.

S hogy mi a tanulság, amit megöregedve, hosszú életem utolsó napjaiban elmondhatok a mai fiataloknak? Nem más, mint amit az Isten Igéje mond, amelyet teljes szívvel elfogadtam, egész életem során igyekeztem betölteni, és amit különösen fontosnak tartottam:

– Zsolt 1,2: „*Az Úr törvényében van gyönyörűsége, és az ő törvényéről gondolkodik éjjel és nappal.*”

– Mt 11,29: „*Tanuljátok meg tőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok!*”

– Zsid 12,14: „*Kövessétek mindenki irányában a békességet és a szentséget!*”

– Róm 13,1: „*Minden lélek engedelmeskedjék a felső hatalmasságoknak...*”

– 1Kor 14,40: „*Mindenek ékesen és jó renddel legyenek!*”

– Róm 12,13: „*A szentek szükségére adakozók legyetek, a vendégszeretetet gyakoroljátok!*”

– 1Tim 6,6: „*Nagy nyereség az istenfélelem megeledeéssel.*”

{k1999301}

Reklámozott boldogság • Durkó Sándor László

%Környezetemben az a hír járja, hogy a médiában reklámozott termékeket nem szabad megvenni, hisz akkor mi fizetjük a reklámköltség egy részét. E gondolatmenet szerint a jó árunak nem kell reklám. A jó dolog híre szájról-szájra terjed.

Egy ismert reklámszakember az előzőekkel kapcsolatban kijelentette, hogy a reklámra fordított összeg fele kidobott pénz, csak hogy azt senki sem tudja megmondani, hogy melyik fele.

Tény, hogy a reklámok részévé váltak mindennapi életünknek. A valóságban nem a reklámmal van a baj, hanem azok módszerével. A látványos, pergő ritmusú jelenetek ösztöneinket, érzelmeinket célozzák meg, tetéztve mindezt azzal, hogy kisgyermeken vagy kedves állatokon keresztül továbbítják az üzenetet. Ezek nem kíváncsi érzelmeket kelthetnek bennünk. Kényeztesd magad! Légy együtt a családdal! A szeretetnek íze van! – és még ki tudja, miféle szlogenekkel bombáznak bennünket.

A szeretet megnyilvánulásának nagyon kellemesek a kísérőjelenségei, jó ezt felidézni, újból és újból átélni. Miközben a tévé képernyőjére meredünk, észrevétlenül rabságba esünk. Tudat alatt dolgozik már a vágy, hogy a látott idillt saját környezetünkben is megvalósítsuk.

Legközelebb gyermekünk az üzletben gyakorlott mozdulattal nyúl a tévéből ismert áru felé, bennünk pedig felrémlik a bájos gyermekarc, a reklámból ismerős, hálás mosoly. Ennek aztán nincs vége, újabb és újabb igények merülnek fel. Jelentkezik a követelőzés, az újabb igények sora. Mindez a „szeretet” jegyében. Ez a reklámok legnagyobb csapdája. Mert a szeretetnek nem úgy van íze, szaga, melege, ahogy ígérik. Az igazi szeretet nem a tárgyakban rejlik, azt nem lehet pénzért megvenni. Isten maga a szeretet, Ő a szeretet forrása. Minden, amit érte áldozatvállalásból, lemondásból teszünk, az a szeretet valamilyen szintű gyakorlati, kézzel fogható megnyilvánulása.

Isten valóságosan küldte el egyszülött Fiát, szeretete megnyilvánulásaként. „Mert úgy szerette Isten a világot...”

Nem attól leszünk boldogok, ha a különböző pszichés ráhatást is bevető reklámfogásoknak bedőlünk. Nem valószínű, hogy a reklámozott kávé szűrcsölése közben bárki is megérzi az igazi szeretet ízét. A mosóporok sem juttatnak a tökéletes boldogság birodalmába bennünket. Még a sokak által imádott pénz sem boldogít.

Valaki szerint a pénz jó szolga, de rossz tanító. „Ha tudni akarod, hogy mit gondol Isten a pénzről, nézd meg azokat, akiknek adja!” – tartja a mondás. Elgondolkodtató vélemények. A boldogság nem vásárolható meg pénzért. Akik szerencsejátékon nagy összegeket nyertek, szinte kivétel nélkül, rövid időn belül, boldogtalanná váltak.

Miért? Mert a pénzen vásárolt szerelem, nyugalom, barátság nem igazi. Miközben valaki megszerzett vagyona segítségével egyre több szükségletét képes kielégíteni, az egyszerűbb életmód elégedettséget adó nyugalma megszűnik, és egyre újabb igények jelennek meg. A legfontosabb dolgokat pénzen nem lehet megszerezni.

Jogos lehet az az Isten iránti kérdés, hogy ne adjon se gazdagságot, se szegénységet. Mert minél szegényebb valaki, annál többet gondol a pénzre. Az „Emil és a detektívek” című könyv egyik főszereplője mondja a másiknak: „Ti biztos gazdagabbak vagytok mint mi, mert ritkán beszéltek a pénzről”. Minél szegényebb valaki, annál inkább gondolja, hogy a több pénz boldoggá tenné. És minél gazdagabb valaki, annál kevésbé érzi, hogy a még több pénztől elégedettebb, boldogabb lesz.

Mi tehát a baj? Hibás az alap. Ha valaki az életét kösziklára, Krisztusra építi, eredeti, mennyei ízű szeretetet, boldogságot kap. A vagyoni helyzete erre nem lehet befolyással.

Ezt a boldogságot a Biblia „reklámozza”, de életünkkel folytathatjuk mi is ezt a reklámkampányt. Életünk az igazi reklám! Legyünk a mennyei boldogság, isteni öröm két lábon járó reklámhordozói!

EXIT – IFJÚSÁGI OLDALAK

És most... • Weigert Emese

Nagyon mozgalmas napokat élünk, sok minden változik körülöttünk. Igaz ez életünk több területén is. Kuna Tibort, az OIM vezetőjét kérdeztem:

– *Mi újság jelenleg az OIM-ben?*

Május elsején hajóval kirándultunk Szentendrére. Odafelé a fiatalok izgalmas beszélgetésen vehettek részt. A meghívott vendégek az Ifjúsági és Sportminisztérium (ISM) helyettes államtitkárai, Hölvényi György, Topolánszky Ákos és Dénes Ferenc voltak.

– *Mi volt a beszélgetés célja, témája?*

Alakítsunk ki pozitív képet az Evangéliumi Pünkösdi Közösségről, és az Új Generáció Országos Ifjúsági Egyesületről. Mutatkozzunk be a közösség ifjúsági missziós csoportjaként. Milyen az arculatunk, milyenek vagyunk egyáltalán? Ez a kötetlen alkalom nagyon jó lehetőséget kínált arra, hogy ezt meg tudjuk tenni.

Ugyanakkor fontosnak láttuk – és a beszélgetés témája is ez volt: – „A keresztény ifjúság feladatai és lehetőségei” –, hogy megnézzük, meghallgassuk azt is, hogy az ifjúságért felelős állami szerv, a minisztérium, hogyan látja a keresztény ifjak helyét és szerepét a mai társadalomban.

Mindkét irányból pozitív volt a visszajelzés. Az ittlévő fiatalok megismerték azt a minisztériumi törekvést, hogy értéket kell bemutatni a fiataloknak. A keresztény ifjúsági szervezetek, a keresztény fiatalok rendelkeznek ilyen bemutatatható, képviselhető értékekkel. Erre kell alapozni, és ezért kell együtt dolgoznunk, hogy ezt be tudjuk mutatni. Ez a mi célunk is: követhetővé, vonzóvá tenni a kereszténységet, az evangéliumot, ezáltal a keresztény életet. Ez volt a beszélgetés célja és tartalma. Elmondhatom, hogy mind a három helyettes államtitkárból (egyik a sportért, másik az ifjúságért, a harmadik a drogprevencióért felelős) nagyon pozitív kép alakult ki a közösségről, jól érezték magukat közöttünk. Mindenképp áldásként könyvelhettük el ezt a napot, amit együtt töltöttünk a hajón.

Szeretném hangsúlyozni, hogy a beszélgetésből egyértelmű lett számunkra a fórum végén, hogy a mi célunk: minél több fiatalnak mondjuk el a jó hírt, mutassuk meg Krisztust, a keresztény értékrendet, megegyezik azzal az irányvonallal, amit az államtitkárok képviseltek. Ők is fontosnak tartják, hogy egy társadalomban a felnövekvő nemzedék pozitív életképpel, értékekkel és célokkal rendelkezzen. Így tudunk egy irányba hajózni, és tudunk együtt dolgozni.

– *Milyennek látod a minisztérium és a keresztény fiatalok, a keresztény ifjúsági szervezetek helyzetét, van-e lehetőség a jelen helyzetben valamiféle együttműködésre?*

Van szerencsém kicsit közelebbről ismerni a minisztériumi álláspontot. Úgy lehet a mai fiatalokkal valamit kezdeni, ha lesznek olyan ifjúsági szervezetek, csoportok, akik szeretnének segíteni a fiatalokon, akik megmutathatják, meg tudják mutatni, hogy igenis lehet értékesen, értékeket hordozva, pozitív gondolkodással, pozitív életvitellel felnőni. Ezért arra a kérdésre, hogy hogyan látom a keresztény fiatalok, ifjúsági szervezetek helyzetét a jelen pillanatban, az a válaszom, hogy ennek jelentősége igen megnövekedett. Azt látom, hogy a minisztérium eddig soha nem látott módon az ifjúsági párbeszédben külön kategóriaként szerepeltette az egyházakat, mint érték-hordozókat, hisz a fiatalokkal valójában komolyan foglalkoznak. Éppen ezért most nagy a lehetőségünk: lehet közösen dolgoznunk, mert céljaink is megegyeznek. A keresztény ifjúságra úgy lehet tekinteni ebben a helyzetben, mint amely meg tudja valósítani a fenti elképzeléseket.

– *Milyen helyen szerepel mindebben az OIM, vagy ha úgy tetszik az Új Generáció Országos Ifjúsági Egyesület?*

Az OIM és az Új Generáció Országos Ifjúsági Egyesület mindent megtesz, hogy ezekkel a lehetőségekkel élni tudjunk. Azt az elhívást, hogy fiatalokat mentsünk meg, illetve a Krisztusban való megerősödésüket szolgáljuk, még intenzívebben folytathatjuk. Ezért mondom és hangsúlyozom, hogy nőtt a lehetőség.

Az OIM-nek, mint a pütkösi közösség ifjúsági munkacsoportjának ugyanúgy van lehetősége, mint másoknak. Ezekkel élni akarunk. Programjaink: a Diáksziget, Kadarkút, regionális ifjúsági találkozók, más, kifelé irányuló missziók, ezekkel megpróbálunk Isten kegyelméből minél jobban szolgálni.

1996-ban, amikor az OIM tagja lettem, szorgalmaztam, hogy mindenképpen hozzunk létre egy egyesületet, amely kifelé tudja képviselni a közösséget, ill. az ifjúsági missziót. Így alakult meg az Új Generáció Országos Ifjúsági Egyesület. Éppen ezért, mert létezik, mondhatnám, már múltja van – tevékenységben és időben egyaránt – még nagyobb az esélyünk, hogy egyesületként, mint ifjúsági szervezet léphetünk fel. „Jó húzásnak” mondható, hogy egy egyesületen keresztül találkozhatunk fiatalokkal, illetve az ehhez szükséges lehetőségeket, eszközöket megkapjuk.

– *Elsődlegesen miben látod ma a keresztény fiatalok felelősségét és feladatát?*

A hajón egyértelműen kiderült, hogy jó és helyes bibliai elveken alapuló, és a minisztérium által is támogatott feladat, hogy kifelé kell terjeszkednünk. Ez nem öncélú, s nem arról van tehát szó, hogy szűk körben maradunk, hanem akkor töltjük be Istentől kapott elhívásunkat, fontos szerepünket a társadalomban, ha missziós lelkületű fiatalok, csoportok és egyének az adott helyen, városokban és falvakban élő fiataloknak meg tudjuk mutatni az evangéliumot, értékeket közvetítünk számukra. Ez nagyon fontos. Ezért közeli terveim egyike, a kifelé tekintő fiatalokkal elmenni az elesett, céltévesztett, reményvesztett ifjakhoz, azokhoz is, akik esetleg már valamilyen szenvedélybetegségben vannak. Kinyújtani feléjük a karunkat. Sokszor elmondtuk már, de most a lehetőség is adott, hogy ehhez minden támogatást megkapjunk. Fontos, hogy bibliai elvek alapján végezzük elhívásunkat: tehát ne magunknak éljünk, hanem azokért, akiknek megváltásra van szükségük. Gondoljunk arra, hogy mi is milyen helyzetben voltunk: nekünk is meg kellett térnünk. Nyitott szívvel, menjünk és segítsük őket krisztusivá válni. Körülbelül erről szólt az április végi regionális ifjúsági találkozó Ózdon: nagyon fontos az ifjúság egész magatartását, értékrendjét helyreállítani országunkban. Ez a mi felelősségünk is, cselekednünk kell.

– *Milyen terveitek vannak a közeljövőben?*

Most tervezzük a következő negyedéves regionális találkozókat. „Kampányt” folytattunk. Minden régiót felkerestünk egyszer, minden ifjúsági csoport egy-két képviselőjével tudunk találkozni. Így múlt el március-április. Sok kérést gyűjtöttünk össze, láttuk a hiányokat. Másoknak bátorítást adtunk, megosztottuk elképzelésünket, látásunkat, és meghallgattuk az ő terveiket is.

A továbbiakban, mivel jön a nyár, nem a régiókra koncentrálnak elsősorban, hanem az ilyenkor szokásos nyári rendezvényeinkre. Ismételten tervezzük a Diákszigetet. Van jó néhány komoly gond, pl. sikerül-e a teabuszt üzembe helyezni. Mindent próbálunk megtenni, hogy ki tudjunk menni, és ott hatékonyan szolgáljunk.

Természetesen jönnek az Ifi-napok. Úgy tervezzük az Ifi-napokat, hogy tudjunk Istennel és egymással találkozni, legyenek átéléseink, meg tudjuk mutatni, hogy szeretjük egymást, és az a csapat, amelyre szükség van, kész a szolgálatra. Ennek érdekében minden lehetőséget megtettünk. Elkészült a programtervezet, a költségvetés. Az idei Ifi-napok költségeit igyekeztünk a legminimálisabbra csökkenteni. Változás az előzőkhöz képest, hogy – mivel Kadarkúton rendezzük – sátrat kell hozni mindenkinek, aki nem tud saját gyülekezete faházában aludni.

Szeretnénk, ha minden jól sikerülne. A félelem lesz a téma: vannak pozitív vagy negatív félelmeink. Pozitívan az istenfélelmet értjük. Ezekről lesznek előadások, illetve arról, hogy

hogyan tudunk meggyógyulni a lelki sebekből, és hogyan tudunk félelemmentesen élni a világban, vagyis nincsenek-e belső feszültségeink, félelmeink. Isten az, aki megszabadít. Remélem, hogy az ország minden tájáról minél nagyobb számban érkeznek fiatalok, hogy tudjuk egymásnak, Istennek és a világnak is bemutatni azt, hogy mint közösségben lévő emberek valóban közösségben és nem bandában vagyunk egymással. Szeretjük egymást, és tenni is képesek vagyunk a másikért. Mindenképpen fontosnak tartom, hogy ez legyen a célja ezeknek a napoknak, függetlenül attól, hogy mi a téma, és melyik évben vagyunk. Kívánom, hogy mindez az idei Ifi-napokon valósággá váljon, a résztvevők tapasztalják meg Isten áldását és az igazi keresztény közösséget.

Együtt hajóztunk! • Jakab Balázs

Táncsics hajó – ifjúsági program

1999. május elsején reggel nagy izgalommal indultam el a Vigadó-térre. Amikor megláttam a hajót, az izgalom csak fokozódott. 9.30 a beszállás ideje. Összesen 369 ember szállt fel a hajóra odafele. (Visszafele kb. 40-nel kevesebben.) Nagyon örültem annak, hogy találkozhattam rég nem látott ismerőseimmel, barátaimmal. Külön annak, hogy nem volt zsúfolt, túlszervezett program a résztvevőknek, így nemcsak találkozhattam testvéreimmel, hanem beszélgethettünk is. Kellemes hajókázás, közben kellemes beszélgetés, jó idő... Élvezetesnek indult a kirándulás! A folytatás is ilyen volt.

A szervezett program részeként odaúton egy beszélgetésnek lehettünk fültanúi. (A hajó hangosítása hagyott némi kívánnivalót maga után). Kirándulásunkra hivatalosak voltak az Ifjúsági és Sportminisztérium (ISM) helyettes államtitkárai: Hölvényi György, Topolánszky Ákos és Dénes Ferenc és családjuk is. A beszélgetés témája: „Az ifjúság feladatai és lehetőségei”. Manapság, amikor a fiatalság körében értékcsökkenés, devalválódás figyelhető meg, a régi erkölcsi normák már elavultak, nem „menők”, akkor a kereszténység az egyetlen alternatíva, amely lehetőséget ad az értékközvetítésre. Ennek egyik legcélravezetőbb formája, ha a keresztény ifjúsági szervezetek különböző programokat szerveznek, és életükkel, értékeikkel hatással vannak a többiekre, miközben közöttük élnek. A kormány e cél megvalósítása érdekében együtt szeretne működni a keresztény ifjúsági szervezetekkel. Úgy gondolom, értékes beszélgetés volt, amely sokakat elgondolkosztatott.

12.00-kor kötöttünk ki Szentendrén. A város igazi idegenforgalmi település képét mutatta a sok külföldivel és számos nevezetességgel, rendezett, tiszta utcákkal, de az árakkal is. Nekem nagy élményt nyújtott a marcipán múzeum. Sok más látnivaló is akadt, melyeket felsorolni – a teljesség igényével – talán lehetetlen. Pontosan fél négykor indultunk vissza.

A programban a fiataloknak egy ART koncert nyújtott kikapcsolódási lehetőséget, persze közben lehetett folytatni a társalgást is. Mire vége lett a jó hangulatú koncertnek, már Pest és Buda között ringott a hajónk.

Az együttlétet közösségünk elnöke, Fábián Attila zárta pár mondattal. Majd apró ajándékot adott a szervezésért azoknak, akik munkájukkal hozzájárultak a kirándulás sikeréhez.

Mindent összevetve szép, tartalmas nap volt, megbántam volna, ha kimaradok belőle. Ha jövőre is lesz ilyen hajókirándulás, csak azt mondhatom:

Ne maradjatok otthon! Gyertek el! Megéri!

Karácsony a budapesti szegénymisszióban • Barta Zsolt

%Pál apostol mondja: A szegényekről megemlékezzünk, amit én is igyekeztem megcselekedni. Gal 2,10

Aluljárók, metróállomások, pályaudvarok mára már mindennapos látványosságai. A szag és a

látvány nem túl bizalomgerjesztő. Fertőzésveszély, nemkívánatos társaság. Csak néhány szóval a valóság. Kétezer éve valaki ezt mondta: azért jöttem, hogy a szegényeknek az evangéliumot hirdessem... Majd, amikor befejezte földi szolgálatát, így folytatta: Tegyetek tanítványokká minden népeket...

Remélem, ismerősen cseng már az olvasó számára a budapesti hajléktalan-misszió neve. No, nem azért, mert valami csodálatra méltó dolgot tesz, hanem azért, mert sokan imádkoznak ezért a munkáért. Néhány fiatal, aki elviszi az örömhírt azoknak, akik közül nem sokan kerülnek be gyülekezeteinkbe jogos vagy jogtalan előítéletek miatt. Nem ezt a tényt szeretném firtatni.

Az elmúlt három év alatt több helyről kaptunk anyagi támogatást, személyes felajánlásokat. Az EPK is nagyobb összeggel támogatta a csoport munkáját. Ezekért az adományokért is hálával tartozunk. Az elmúlt két hónapban valami olyasmi történt, ami nekem nagy örömet szerzett. Tavaly év végén meghívást kaptam az EPK budapesti Agapé gyülekezetébe a keddi házicsoporthoz, hogy beszéljek arról a munkáról, amit a hajléktalanok között végzek társaimmal együtt. A beszámoló után ígéretet kaptam, hogy a jövőben segíteni fogja a csoport munkáját. A napok teltek. Megszólalt a telefon. A hírről nem is tudtam hirtelen mit kezdeni. A következőket tartalmazta: a karácsonyi alkalmunkon szeretnének szolgálatot vállalni. Eljött a karácsony. A kis pincehelyiség megtelt. A gyönyörű énekek után Fábiánné Erzsébet, a Hajnalszallag Rehabilitációs Otthon volt vezetője, bátorította a hajléktalanokat. Majd szendvicseket s több tízezer forint értékű ajándékot osztottak ki, amit mi, a már nem létező pénzünkből, soha nem tudtuk volna megtenni. Azt gondolhatná a kedves olvasó, hogy ez szép karácsonyi gesztus, hisz ilyenkor mindenki többet segít a másikon. De februárban újra megismétlődött az agapés szegénymisszió. Olyan emberek segítettek, akiknek nem a szegények közé szól az elhívása. Maguktól nem tudnak foglalkozni hajléktalanokkal. De ahogyan tudtak, segítettek. Tudom, hogy Krisztus testében, az eklézsiában mindenkinek más a feladata, s minden munka egyforma fontossággal bír. Nem pénzért akarok könyörögni, mert úgy érzem, ez nem méltó a reánk bízott feladathoz. De ha megszólal a szíved, segíts, hogy segíteni tudjunk.

Hálás vagyok elsősorban Istennek azért, hogy gondoskodik rólunk. De hálás vagyok az Agapé keddi csoportjának is azért, mert engedelmeskedtek a krisztusi útmutatásnak. Köszönöm... S talán Jézus is ezt mondja...

Egy csepp víz • -Nati-

Ha szétnézel a világban, a munkahelyeden, talán az osztálytársaid között, esetleg bekapcsolod a tévét, rádöbbenysz arra, hogy közel van Jézus eljövetele. Amint közeledünk e naphoz, az erkölcstelenség és háborúskodás egyre nagyobb méreteket ölt. Ugyanakkor látható az Isten igéje iránti éhség is. A te feladatod pedig – és az enyém is – ennek a hiánynak a betöltése, Isten örömmüzenetének hirdetése. Lehet, hogy éppen a te környezetben van az az ember, aki – bár nem tudja megfogalmazni – nyitott Jézus befogadására. Talán a szívébe elvetette már az Úr a jó magot, csak egy csepp vízre van szükség ahhoz, hogy az kikeljen.

Hadd mondjak el egy történetet, amely bátoríthat a bizonyosságtételre. Évekkel ezelőtt, amikor éppen papírhány volt Teheránban, egy muzulmán fiú betért a lakásához közeli boltba, hogy sajtot vásároljon. Az eladó – csomagolópapír híján – egy nyomtatott papírlapba bugyolálta az ingyencsészt. A fiú, miután hazaért, felháborodva mutatta apjának az újszerű csomagoló anyagot. A szigorú apa – meglátva, hogy bibliaidézetekeket tartalmaz a papírlap – megtiltotta fiának, hogy ilyen és ehhez hasonló dolgokat olvasson. A srácot persze nem hagyta nyugodni a gondolat: mi lehet az, amitől apja ennyire tiltja. Ezentúl mindig abba az üzletbe járt, és egyre kíváncsibban és mohóbban fogadta be az új üzeneteket. A papírlapok szépen gyűltek, persze apja elől gondosan elrejtve tárolta őket. De mivel csak igerészeteket birtokolhatott,

vágyott egy teljes Biblia megszerzésére. Addig keresgélt, míg saját nyelvén nyomtatott Bibliához nem jutott. Ezután még több időt töltött el Isten ígéjének kutatásával. Az Úr szava élő és erővel teljes, megragadta a muzulmán fiú szívét is, aki elfogadta az Úr Jézust mint megváltóját.

Igaz, hogy ez különös formája az üzenet átadásának, de Isten számtalan módon szólhat, mindenkit másképp érint meg. Talán éppen általad akar megszólítani valakit, és ezt te is jól tudod. Szeretnél már engedelmeskedni, de ekkor jön az akadály, ami sokszor csupán saját gátlásosságod. Hogyan kezdjek hozzá? Mit mondjak neki? Mit fog gondolni rólam? Ilyen és ehhez hasonló gondolatok másodpercek alatt villannak át az agyadon.

Most szeretnék feltenni neked egy kérdést. Tudod, mit mond Dávid Salamonnak az 1Krón 28,20-ban? „Légy erős, légy bátor és cselekedj! Ne félj és ne rettegj, mert az Úristen, az én Istenem veled van...”

Sziasztok • Castro

Mély sajnálattal veszem tudomásul, hogy egy-két próbálkozástól eltekintve nagy közönyt tanúsítotok a rovat iránt. Pedig szerintem ez nagyon klassz lehetne, ha működne. Az elején azt gondoltam, rendesen beindul, és nem is tudjuk majd mindenkinek a versét megjelentetni, de mostanra szinte senki se ír. Miért?

„Legtöbben úgy véljük, hogy mások nem viselik el, ha érzelmeinket őszintén kimutatjuk. Inkább feladjuk az őszinteséget, hogy meg ne bántunk másokat. Hamisságunkat udvariasságnak nevezzük, és felszínes kapcsolatokra rendezkedünk be.”Miért? C.

Nem Akarok! (részlet) • Kereszty Gábor

%%„Nem akarok én társat,
olyant, aki nem lesz hű,
ki nem tart ki mellettem,
mikor az élet szörnyű.
Nem akarok én társat,
ki nekem nem segítöm,
nem áll mellém a bajban,
és nem bíztat szeretőn.
Nem akarok én társat,
ki nem fogad el engem,
és nem szeret olyannak,
amilyennek születtem.
Nem akarok én társat,
ki nem szeret igazán,
saját öröme érdekli,
de szívem nem igazán.
Nem akarok én társat,
ki engem ural,
engem nézzen papucsna,
s mint csörgőkígyó megmar.
Nem akarok én társat,
kinél az Úr nem első,
nem benne van bizalma,
s kapcsolata nem élő.
Nem akarok én társat,

aki nem olvas igét,
nem akar bölcsességet,
hogyan tanácsolja férjét.
Nem akarok én társat,
nem akarok csak olyat,
akivel egységben leszek,
és dicsérem az Urat.”%%

Nélküled • Pálkásné Marika, Kecel

%%Ha Te nem vagy nekem,
Én sem vagyok
Mint ahogy fény nélkül
Árnyék sincsen
Istenem olyan vagyok
Mint tenyérszéli hab
Tengeri vízen,
A Te Lélkedből lélek,
Mely nélküled nem élhet./%%

Angol sarok angol tanulóknak

Dear Friends,

Here are some new sayings just for you to have fun and practice your English at the same time. These quotes which from today's leading American ministers, can be real encouragement for you. I hope you will enjoy them. Love, *Monik*

„GOD IS NEVER TOO BUSY FOR YOU.”

„Whatever we may need, Jesus is the answer.”

„Each one of us is an individual, created by our Father to be different from the person next to us.”

„Once I learned that my value and worth are not in what I do, but in who I am in Christ, I no longer felt that I had to perform for people.”

„We are overcome through Him Who overcame.”

„If you had been the only person on the face of this earth, ... He would have gone through all the suffering for you...! God loves you with an everlasting love.”

„Love is not His occupation; it is who He is. God is always loving us, but often we stop receiving His love, especially if our behavior is not good.”

Ott leszel? • J.B.

Itt egy újabb nyár. Vakáció: a fiatalok kedvenc iskolai elfoglaltsága. Újabb lehetőség pihenésre, kikapcsolódásra. Három hosszú év után most ismét Kadarkúton rendezik meg az Ifi-napokat. Nekem sokat jelent ez a hely, amikor Kadarkúton vagyok, a gyerektáborokból hozott képek minden alkalommal lejátszódnak bennem. Az első Ifi-napok emlékei is meghatározóak voltak számomra. Eszembe jutnak a barátok, akikkel csak ritkán találkozhatok. A jó beszélgetések, sok vidámság. Isten megújuló kegyelme. Mind-mind az Ifi-napok része. Úgy gondolom, nem vagyok egyedül ezekkel az élményekkel, emlékekkel. Az idei program is színesnek és nagyon ígéretesnek tűnik. Lesznek jó tanítások, fakultációk, lehet pihenni, sportolni. Mindezt az Ifi-napokon, Kadarkúton. Gyere el! Megéri! Én ott leszek, és

te...?
{k1999306}

Az Ifi-napok '99 programja

1999. augusztus 12–15. Jelentkezési határidő: 1999. június 22.

{k1999307}

{k1999308}

HIRDETÉS – REKLÁM – EGYEBEK

Az imádság titka • Túrmezei Erzsébet Arno Pötsch után németből

%%Nem a beszédben rejlik imánk titka,
az Istent kényszerítő, hő szavakban.
Nem a sok szóban, nem hangosakban,
nem! – Ha elébe lépünk imádkozva,
szegény beszédüinkből, – csodák csodája! –
hallgatás, meghallás és figyelés lesz,
ahogy a korsó simul a kút csövéhez.
Hiszen imádkozók imádságára
örök mélységben folyamok fakadnak,
és ők csak elfogadnak, elfogadnak...
üresen és szegényen vesznek, várnak...
Edények, kiket Isten telített meg,
s az Ő elrejtett eszközei lesznek:
áldást visznek testvérnek és világnak.%%

Hívó novellapályázat

Az Élő Víz Irodalmi Alapítvány novellapályázatot ír ki. Pályázni olyan – saját kútfőből merített – irodalmi értékű, hitéletünket valóságként bemutató, 5–10 gépelt oldal terjedelmű novellákkal lehet, amelyek eddig még nem jelentek meg nyomtatásban.

A pályamunkákat gépelve, négy példányban kérjük beküldeni. Kérjük kedves pályázóinkat, hogy a novellákat lássák el jeligével, és mellékeljenek hozzá egy – a pályázó nevét és címét tartalmazó – lezárt borítékot, melyre írják fel a novellán található jeligét. Egy pályázó több írással is nevezhet, külön jeligével ellátva.

Beküldési határidő: 1999. augusztus 31.

A pályázatok a következő címre küldjétek: Élő Víz Irodalmi Alapítvány 8100 Várpalota, Újlaky út 1. 4/18. Tel: (88) 474-018

A nagy borítékra írjátok rá: „Novellapályázat”

A pályázatok elbírálását négyfős bizottság végzi. A jeligés borítékokat csak a pályaművek elbírálása után bontjuk fel.

Díjazás: I. díj 20.000 Ft; II. díj 10.000 Ft; III. díj 6000 Ft.

A díjazott és a közlésre alkalmas műveket az Élő Vízben megjelentetjük. A pályázat eredményét az Élő Víz ez évi 6. számában ismertetjük.

Bemerítés Kecelen

1999. április 5-én, húsvét hétfőn bemerítést tartottak Kecelen. Három testvér merítkezett be Kistelekről, hat pedig Kecelről. A bemerítést Városi Ferenc lelkipásztor végezte. Köszöntjük új testvéreinket Isten családjában, kívánjuk életükre Urunk áldását.

Közlemény

Az Élő Víz Irodalmi Alapítvány 1998 őszén 493.547 Ft adományt kapott az adózók 1997. évi SZJA 1%-ának felajánlásaiból. A pénzt a következőképpen használtuk fel:

Élő Víz újság	300.000,-
Hívő novellapályázat	7547,-
Pünkösdi Teológiai Főiskola	50.000,-
Aranytoll-díj	30.000,-
Kadarkúti gyermektábor	21.000,-
Hajókirándulás gyermekeknek	15.000,-
Logos Iskola	70.000,-

Minden kedves adakozónknak köszönjük a tavalyi SZJA 1% felajánlást. Az idei összeg nagyságáról az ősz folyamán kapunk értesítést.

Örömnép Csetényben, húsvét másodnapján • *Bozsóky Ferenc*, lelkipásztor

Tizenhárom drága lélek halt meg a világnak és támadott fel a Krisztusban, Pál Római levele szerint. Öröm volt az arcokon, az alámerítkezőkön, de a jelenlevő, mintegy kétszáz lélekben is, amikor együtt énekeltük a Halleluja kórust. Az alámerítkezők közül legtöbben Székesfehérvár körzetéből, és ketten Csetényből valók. Az ünnep fénypontja egy rendkívüli esemény volt. Befejeződött az alámerítés, mikor záróbeszédet mondott id. Pintér Imre testvér. Megkérdezte a jelenlévőket, ki az, aki elfogadja az Úr Jézust, és szeretne még ma alámerítkezni. Egy középkorú asszony jött előre, jelezve, hogy ő is vágyik a keresztségre. Bár már mindenki fel volt öltözve, ezt hallva újra átöltözött Pintér testvér is, és ezt a megtérőt is alámerítette. Halleluja!

Impresszum

Főszerkesztő: Bérczes Lajos

Szerkesztő bizottság: Balogh Sándor, Durkó Sándor László, Kázmér Pálné, Koncz Sándorné, ifj. Kovács Béla, Kovács Zoltán, Nagy Kornél, Weigert Emese

Fotó: Kincses Kornélia

Tördelőszerkesztő: Erki-Kiss Zsolt

A címlapon: Hajókirándulás

Internet: <http://www.epk.hu/eloviz>

Kiadja az Evangéliumi Pünkösdi Közösség 1143 Budapest, Gizella út 37.

Tel/fax: (1) 251-6987 vagy (1) 222-0086

Felelős kiadó: Fábián Attila elnök

Előfizethető a szerkesztőségben személyesen vagy postai úton. Előfizetési díj egy évre: 1000 Ft + postaköltség

ISSN 1217-0623

Minden jog fenntartva.

REJTVÉNYOLDALAK

1. Keresztrejtvény • Nagy Kornél

{k1999303}

2. Keresztrejtvény • Nagy Kornél

{k1999304}

Vízszintes: 20. Forradás. 21. Barzillai lakhelye (2Sám). 22. Dalolás. 23. Ragpár. 24. Mária angol változata. 25. Hivatkozik. 26. ... Tabernae; itáliai helység (ApCs). 27. Nyújt, régiesen. 29. Felesége. 31. Ábrahám leszármazottja, Dédán fia (1Móz). 33. Szavazat. 34. Mezőgazdasági röviden. 35. „Nincs új dolog a ... alatt” (Préd). 37. Kánaán földjére küldött kém Gád törzséből (4Móz). 39. Fejetlen borz! 40. Damaszkuszi folyó (2Kir). 42. Heg. 43. Visszatart! 45. Energia hangzói. 46. Svájc pénzneme. 48. Olyan módon. 49. Izsák anyja (1Móz). 50. Idegen Sára. 52. Szökőkút építészeti, szobrászati foglalat. 54. Az egyik földrész. 55. Benjámin unokája (1Krón). 57. Államok között levő (pl. szerződés). 59. Benjáminita harcos, aki Siklágban csatlakozott Dávid seregéhez (1Krón). 60. Kisalföldi község lakója. 61. Az aneszteziológus teszi. 63. Készültségre, harcra szólító jel. 65. ... bene, jól jegyezd meg! 66. „Eljött az ..., hogy megdicsőíttessék az embernek Fia” (Jn). 67. „Az Úr dicséretét beszélje ...” (Zsolt). 68. Nagyon idős. 70. Sas, angolul. 72. NTS. 73. Betű kiejtve. 74. Göd patakja. 75. Izrael első bírása volt (Bír). 78. „Az Istennek pedig legyen ... az ő kimondhatatlan ajándékáért” (2Kor). 80. Antik római pénz. 81. Ága-... 83. Kettős. 85. Japán város (főváros is volt 784–794-ig). 87. Női név. 89. Dal, ária (zenei műszo). 91. Remete páratlan betűi. 92. Epét termelő szerv. 94. Pihenőt tart. 96. Város Júdában, ahonnan elmentek az énekesek Jeruzsálem köré falukat építeni (Neh). 97. Folyó, mely a Kaszpi-tengerbe ömlik. 99. Abjátár főpap utódja (1Kir). 101. Fiatal ökör. 102. „A” vas vegyjele. 103. Nashville-i gospel énekesnő (Grant). 104. Gyermeküdülőjéről ismert Pest megyei község. 107. Pakol, rámol. 109. Tudományos társulat. 111. A szén és a kálium vegyjele. 112. Oholá húga (Ez). 114. Félretaszította. 115. Szélhárfa. 116. Jelige páros betűi. 117. „Ragyogóbban kelne időd a déli fénynél, és az éjféle sötétség is olyan lenne, mint a ... reggel” (Jób). 118. Az égbolt egyik legfényesebb csillaga (névelővel). 120. Helység Áser területén (Józs). 122. Amálek uralkodója, akit Sámuel megölt (1Sám). 123. Nagynarda és Kisnarda egyesítéséből alakult Vas megyei község. 125. Össze-vissza jár! 126. Sző. 128. A körülményben van! 129. „Ez az a kenyér, ... a mennyből szállott alá” (Jn). 130. Város a Bakony területén. 132. „Senki töletek a pálmát el ne ...” (Kol). 134. Nem ér rá. 135. Mely személy? 137. Verdi ismert operája. 139. Tónusos. 141. Fanyar gyümölcs. 142. Pihen. 143. Orosz öböl, az Ohotszki-tengeren. 145. Fejfedő. 147. Hajóépítésre is alkalmas kemény fa. 148. Fiatalabb fivére. 150. A kardnak is van, de a szónak is lehet. 151. „Aki felülről ..., feljebb való mindenkinél” (Jn). 153. Terepjáró. 155. Klára, angolul. 156. „Gyűjtsétek ... kegyeseimet, akik áldozattal erősítik szövetségemet!” (Zsolt). 157. Fővárosa: Damaszkusz. 159. Békés megyei nagyközség. 162. Nyomoz! 164. Község Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. 166. A hüvelyes növények kártevője. 168. Két egyenlő részre oszt. 169. Négyszög szemközti csúcspontját összekötő egyenes. 170. Bánatos. 172. Régi orosz hossz mérték. 173. Réteggént borít. 175. Férfi becenév. 176. Város Zebulon területén (Józs). 177. Kacag. 179. A gyermekágyban van! 180. „Kérjétek esőt az Úrtól a ... eső idején!” (Zak). 182. Levest szed. 183. Hangtalan tusa! 184.

Vízgőz. **185.** Alkalmanként író. **188.** Tehát. **190.** Morzejel. **191.** Gúnyos vagy zavart nevetés kifejezője. **192.** Női név. **193.** A vezér megtámadását jelző szó a sakkbán. **194.** Benjámín fia (*IMóz*). **196.** A Joás ellen pártot ütő Jozakhárnak atyja (*2Kir*). **199.** Rendkívül pontos időmérő eszköz. **201.** Kompromittál.

Függőleges: **1.** A -va párja. **2.** Spanyol és brazil gépkocsijel. **3.** Mianmar (Burma) egyik szövetségi állama. **4.** Csapat. **5.** Legelő. **6.** Kettős betű. **7.** Gyorsúszás. **8.** ... patrio; hazai szokás szerint. **9.** A rejtvényfejtés is ez. **10.** A germánium vegyjele. **11.** „Ezért van ti köztetek sok erőtlen és beteg, és ... sokan” (*IKor*). **12.** Titanilla becézve. **13.** Nagyszülő régiesen. **14.** Asszonynev jelző. **15.** Angol férfinév. **16.** A Murába torkolló folyóvíz. **17.** Alanyi ragozás egyik változata. **18.** Személyautók modell jelzése. **19.** A tanév páros betűi. **28.** Darabszámra árusított áru. **30.** Kontinensünk új valutája. **33.** Illetve. **34.** Ritka női név. **36.** Mén. **38.** Félszeg! **41.** Szomorúság. **42.** Lenből készül. **44.** Duna-parti község Pest megyében. **46.** Szennyeződés, pecsét. **47.** Fatörzs, fordítva. **49.** Fűtőanyag. **51.** Fekete István regénye. **52.** Éhség. **53.** Énekes lévita, aki lanttal is dicsérte az Urat (*IKrón*). **54.** Páros lábon! **56.** Pesztra. **57.** Falu Pécs közelében. **58.** Fiatal hangzói. **59.** Női név. **62.** A mellkasban található! **64.** Német és ghánai autójel. **67.** Moszat. **68.** A hegedű fontos része, névelővel. **69.** Ablakragacs. **71.** Izraeli légiforgalmi társaság. **74.** Görög betű. **76.** Thaiföld határai! **77.** Latin kötőszó. **79.** „Ott is ..., ahol nem vettem” (*Mt*). **81.** A zárwatermők virágport felfogó képződménye. **82.** „Jobb a jó ... a drága kenetnél” (*Préd*). **84.** Jákób és Zilpa fia (*IMóz*). **86.** Az azoimid sója, a biokémiában enzimgátlóként használják. **88.** Város és forrás Júdában (*Józs*). **89.** „Legyen a te neved Ábrahám, mert népek sokaságának ... teszek téged” (*IMóz*). **90.** „Légy bátor, légy erős, ne félj és ne ...!” (*IKrón*). **92.** Heterogén. **93.** Hebron leszármazottja, Rahám fia (*IKrón*). **95.** Kezdeményez, indítványoz. **97.** Egysejtű állat. **98.** Ausztráliában élő, medvére hasonlító erszéyes állat. **99.** Mozgássérült. **100.** Negatív elektród. **103.** Mértékegységrendszer, névelővel. **105.** Dal betűi keverve. **106.** Cók...; holmi. **108.** Konyhakerti növény. **110.** Értékesíti. **113.** Szaglószerve. **116.** „Új ... és új földet várunk az ő ígérete szerint” (*2Pét*). **119.** „Nem az ... teszi hatalmassá az embert” (*ISám*). **121.** Izrael királya volt (*IKir*). **122.** ... teszt; Salmonella baktériummal végzett vizsgálat. **124.** „... Istent szeretik, minden javokra van” (*Róm*). **126.** „Az Úr az Isten, ... a mennyben, és alant e földön” (*5Móz*). **127.** Testrész. **129.** Folyó Franciaországban. **131.** Város Júdában (*Józs*). **132.** Üres vár! **133.** Igekötő. **134.** Vívók fejvédője. **136.** Tempírozás. **138.** A balzsam része! **139.** Bika formájú mitológiai isten. **140.** Részükről. **141.** Belga és costa ricai autójel. **142.** „Te ismered ... és felkelésemet, messziről érted gondolatomat” (*Zsolt*). **144.** Zsinórozott magyaros férfikabát. **146.** Az arzén és a szén vegyjele. **149.** Számítógépes tervezőprogramok rövidítése. **150.** Táplálék. **152.** Tercett. **154.** Török előljáró. **155.** Tetszetős forma, elrendezés. **156.** Származik. **158.** Zamat. **160.** Küzdök, viaskodok. **161.** Csörlő. **163.** Betű kiejtve. **165.** Izsakhár fia (*4Móz*). **167.** Gyermekek szívesen hallgatja. **170.** Egy csereháti község lakója. **171.** Szintén ne. **173.** Folyadék. **174.** Labdát nyes. **177.** Gondviselő (lévita) volt Ezékiás király idejében (*2Krón*). **178.** Zala megyei község. **180.** Magyar festő (Ignác). **181.** „A hit hallásból van, a hallás pedig Isten ... által” (*Róm*). **184.** Angol főrend, a felsőház élethossziglani tagja. **186.** A szokásnak, az előírásnak megfelelően. **187.** ...-fere. **189.** Időmérő eszközök. **191.** H. M. E. **195.** Az Áser törzsbeli Jéfunné és Pispa testvére (*IKrón*). **197.** „... az egek és az egeknek egei téged be nem foghatnak” (*2Krón*). **198.** Nagy tárolókapacitású floppy lemezek jelzése. **200.** Mennyiségi egység, rövidítve. **201.** Igekötő. **202.** Névelő.

Minirejtvény • Nagy Kornél

Vízszintes: **1.** Hely, ahol meghalt Miriám (*4Móz 20*). **5.** ...-Merodák, babilóniai király (*2Kir 25*). **7.** „Aki pedig azt mondja az ő atyjafiának: ..., méltó a főtörvényszekre” (*Mt 5*). **10.** „Az ó posztóhoz nem illik az újból való ...” (*Lk 5*). **11.** Családfő Manassé nemzetségében (*IKrón 5*).

12. „Mint az arany ... ezüst tányéron, olyan a helyén mondott ige” (Péld 25). 13. „Én a mindenható Isten vagyok, ... én előttem, és légy tökéletes” (IMóz 17). 14. „Az én testem bizony étel, és az én vérem bizony ...” (Jn 6). 15. „Ki ... fel az Úrnak értelmét, hogy megoktathatná őt?” (1Kor 2). 16. Város Júda területén (Józs 15).

Függőleges: 1. Helység, melynek lakói a tírusiakkal kereskedtek (Ez 27). 2. „Minden ő ... lett, és nála nélkül semmi sem lett, ami lett” (Jn 1). 3. „A ti hitetek ne emberek bölcsességén, hanem Istennek ... nyugodjék” (1Kor 2). 4. „Szükséges, hogy a püspök feddhetetlen legyen, mint Isten ...” (Tit 1). 5. Netofáti férfi, kinek fiai Gedáliás helytartóhoz mentek (Jer 40). 6. „Nappal kiküldte kegyelmét az Úr, éjjel éneke ... velem” (Zsolt 42). 8. „Olyan, mint a berekesztett ... az én húgom, jegyesem” (Én 4). 9. Helység, melynek lakói összeesküvésben vettek részt Pekája, Izráel királya megölésében (2Kir 15).
{k1999305}

Kedves Rejtvényfejtők! • Nagy Kornél

Érkezett egy Apagyon feladott, név és cím nélküli megfejtés. A pontok jóváírása céljából várom elküldője jelentkezését, hogy ez a következő számban megtörténhessen.

Az ötfordulós rejtvénypályázat nyereménylistája három karórával gyarapodott, melyeket Városi Ferenc keceli lelkipásztor testvérünk ajánlott fel. Természetesen mindnyájunk, de különösen a szerencsés nyertesek, nevében előre is köszönjük. Mivel a nyeremények még gyarapodhatnak, így még nem hirdetjük meg a végleges eredménylistát.

Bemutakozik: Édes Zsuzsanna (Komló)

E számban bemutatkozik Édes Zsuzsanna testvérnő, aki a pontversenyben minden alkalommal hibátlan megfejtést küldött, és így az összesített listán jelenleg 155 pontja van. Kétszer részesült könyvjutalomban, nyert egy karórát és egy Élő Víz előfizetést.

Pünkösdi szülők 13. gyermekeként születtem 1953-ban. Jézus, az Ő kegyelméből megváltott és betöltött Szentlelkével. Szüleim már elköltöztek a mennyei Atyához. Saját családom nincs, így egyedül élek. Az Úr többszörösen próbára tett a közelmúltban. Az egyik például, hogy a munkahelyem, ahol 27 éven át dolgoztam, tönkrement, így munkanélküli lettem. Mint köztudott, ebben a korban, és ráadásul a bányavidéken munkát találni szinte lehetetlen. De az én reménységem Istenben van. Nála nincs lehetetlen, s Jóbhoz hasonlóan szeretném béketűréssel elviselni és elfogadni a rosszat is. „Az Úr adta, az Úr vette el. Áldott legyen az Úrnak neve!”

A pontverseny állása:

(A zárójelben lévő számok az ötfordulós pályázat pontszámait jelzik!) **86 pont:** Makkai István (18), Seprenyi Mihályné Pirka Andrea (18); **85 pont:** Gyuricsek Evelin (18), Windisch Károly (18); **83 pont:** Farkas János (18); **81 pont:** Perei Imre (18), Szabó Gizella (18); **78 pont:** Juhász Miklósné (18); **77 pont:** Ónódi Andrea (18), Óvári András (18), Szabó Szilvia (7), Szerdi Hajnalka (18); **75 pont:** Gáspár Jánosné (18); **74 pont:** Kiss Katalin (18), Pintér Józsefné (18); **73 pont:** Kriston Rózsa (18); **72 pont:** Farkas Gréti (18), Virág Róbert (7); **71 pont:** Horváth Istvánné (18); **70 pont:** Durkó Lajosné (11); **65 pont:** Bordásné Váradi Krisztina (9); **64 pont:** Városi Ibolya (18); **61 pont:** Gróf Nándorné; **58 pont:** Takácsné Makkai Zita (18); **56 pont:** Györfi Eszter (18), Sógorka Ferencné (18), Vass Béláné (18); **54 pont:** Szalontai Mária Klára (16); **52 pont:** Csaplár Antalné (18); **49 pont:** Borbély Józsefné (18), Tóth Terézia (18); **47 pont:** Balla Erzsébet (18), Duszka Tiborné (11); **43 pont:** Bálint Miklósné (18), Mundrucz Istvánné (18); **42 pont:** Jócsákné Kurdi Sára (9); **40 pont:** D. Nagy Gáborné (13); **36 pont:** Barna Frigyes (18), Berla Ferenc (18), Hegedüs Péterné (18), Komócsi Roland, Nagy Kornél Gedeon (18), Simon Adrienn (18), Szabó Endre (9), ifj. Tarr

István (18); **35 pont:** Weller József (4); **34 pont:** Bordás Zoltánné; Murvai Lászlóné (16); **33 pont:** Komócsi Józsefné (7); **31 pont:** Bozsóky Ferencné (18), Szakács Györgyné (13); **27 pont:** Böszörményi Lászlóné (16); **26 pont:** Beczö Győző (18), Édes Zsuzsanna (18), ifj. Horváth Istvánné (18), Török Ferencné (18); **22 pont:** Kántor Beatrix; **19 pont:** Megyeri Béniné (11); **18 pont:** Balogh Katalin (18), Forgács András (18), Kállai József (18), Molnár Péterné (18), id. Monos Mihályné (18), Nagy-Ajtai Márta (18), Plesa Jánosné (18), Sárík Róbert (18), Schäfer Ruben (18), Simák Erika (18), Szabó Zoltán (18), Wilhelm Konrád (18); **15 pont:** Kubis Ferencné (15); **13 pont:** Kis Krisztián (9); **11 pont:** Sanda Lajosné; **10 pont:** Katona Ildikó; **9 pont:** Burai Imréné (9), Juhász Csilla (9), Kállai Ibolya (18), Kaszta Imola (9), Molnár Anita (18), Sanda Mónika (18); **4 pont:** Csányiné Farkas Mária (13), D. Nagy Emma (13).

Elküldendő:

az 1. keresztrejtvény számozott soraiban található **igevers pontos helye (3 pont)**; a 2. keresztrejtvény, sorrendben a vízsz. 1., függ. 20., 32. és a vízsz. 110. soraiban található **igevers pontos helye (4 pont)**; valamint a minirejtvény nyolc bekarikázott betűjéből összerakott **szó**, mely egy – Izráellel ellenséges nép őszövetségi neve (**2 pont**).

Megérkezési határidő: 1999. július 26.

Cím: *ÉVR Nagy Kornél* 1151 Budapest, Csobogós u. 6. 4/22. **E-mail cím:** nkornel@epk.hu
A '99/1. szám rejtvényének helyes megfejtése:

1. keresztrejtvény: *Hámán – Zeres (**5 pont**);

2. keresztrejtvény: Mt 18,19 (**3 pont**);

minirejtvény: Kereszt (**1 pont**).

A **karórát**, melyet *Vadon Tamás* órás testvérünk ajánlott fel, **Makkai István** (Berhida); a **tollkészletet**, *Seprenyi Mihályné Pirka Andrea* (Békéscsaba) nyerte. **Könyvet** nyert: **Farkas János** (Kiskőrös), **Gyuricsek Evelin** (Budapest), **Windisch Károly** (Tatabánya).
{k1999302}

A nyerteseknek szívből gratulálok. Pontjaikat ezzel elvesztették, de a pontgyűjtést újra kezdhetik, melyhez sok sikert kívánok.

GYERMEKKERT

{k1999309}

{k1999310}

{k1999311}

{k1999312}

{k19993C}

{k19993D}